

Jaarverslag 2009

Politie Utrecht

Afdeling: Regionaal Bedrijfsbureau, afdeling Beleid & Control
Opstellers: Daan Smit en Carien Otten
Versienummer: 1.6
Datum: 31 maart 2010
Status: Definitief

Inhoudsopgave Jaarverslag 2009

Voorwoord	4
Leeswijzer	5
1. Veiligheidsontwikkeling 2009	6
1.1 Werkgebied	6
1.2 Objectieve veiligheid	6
1.3 Subjectieve veiligheid	8
1.4 Ontwikkeling veiligheidsthema's	9
1.4.1 Overlast	9
1.4.2 Veel voorkomende criminaliteit	10
1.4.3 Ondernijning	11
1.4.4 Delicten met een grote impact op slachtoffers	11
1.4.5 Ongelijkwaardigheid	13
2. Ontwikkelingen politieprocessen	15
2.1 Procesverbeteringen	15
2.1.1 Proces Intake	15
2.1.2 Proces Handhaven	15
2.1.3 Proces Noodhulp	17
2.1.4 Proces Opsporen	18
2.2 Bovenregionale samenwerking	21
2.2.1 Bovenregionale Recherche Midden Nederland	21
2.2.2 Nieuwe wetgeving Bovenregionale Samenwerking	22
2.3 Invoering basisvoorzieningen	22
2.3.1 Basisvoorziening Opsporing	22
2.3.2 Basisvoorziening Capaciteitsmanagement	22
2.3.3 Basisvoorziening Handhaving	23
2.4 Geweld tegen de politie	23
2.5 Jeugd	24
2.6 Veelplegers	24
2.7 Verkeerspolitie	25
2.8 Salduz-arrest	27
2.9 Geheimhoudersgesprekken	27
3. Beleidsontwikkelingen 2009	28
3.1 Ontwikkeling Bureau Regionale Veiligheidsstrategie	28
3.2 Korps 2015	28
3.3 Utrecht stad, één district!	29
3.4 Bezuinigingen Politie Utrecht	29
3.5 Integriteit	30
3.6 Klachten	30
3.7 Medezeggenschap	30
3.8 Diversiteit	31
3.9 Personeelsontwikkelingen	32
3.10 Wet Politie Gegevens	33
3.11 Internationale samenwerking	33
4. Districten	35
4.1 District Binnensticht	35
4.1.1 Criminaliteitsontwikkeling	35
4.1.2 Speciale operationele acties	35
4.1.3 Onderzoeken en gebeurtenissen	36
4.2 District Eemland noord	37
4.2.1 Criminaliteitsontwikkeling	37
4.2.2 Speciale operationele acties	38
4.2.3 Onderzoeken en gebeurtenissen	39
4.3 District Eemland zuid	40
4.3.1 Criminaliteitsontwikkeling	40
4.3.2 Speciale operationele acties	41
4.3.3 Onderzoeken en gebeurtenissen	42
4.4 District Heuvelrug	42
4.4.1 Criminaliteitsontwikkeling	42
4.4.2 Speciale operationele acties	43
4.4.3 Onderzoeken en gebeurtenissen	43
4.5 Lekstroom	45

4.5.1 Criminaliteitsontwikkeling.....	45
4.5.2 Speciale operationele acties.....	46
4.5.3 Onderzoeken en gebeurtenissen	46
4.6. District Rijn & Venen	47
4.6.1 Criminaliteitsontwikkeling.....	47
4.6.2 Speciale operationele acties.....	48
4.6.3 Onderzoeken en gebeurtenissen	49
4.7 District Utrecht stad.....	51
4.7.1 Criminaliteitsontwikkeling.....	51
4.7.2 Speciale operationele acties.....	51
4.7.3 Onderzoeken en gebeurtenissen	53
5. Resultaatmatrix.....	55
6. Financiële resultaten	57
6.1 Financieel resultaat 2009.....	57
6.2 Thema's.....	58
6.3 Personeelsinformatie	60
6.4 Toelichting op de Exploitatierekening	62
6.5 Toelichting op de balans	64
6.6 Treasury	65
6.7 Risicoparagraaf	67
Accountantsverklaring.....	68
Bijlagen	69
I ME-regeling.....	69
Colofon	71

Voorwoord

Met genoegen bieden wij het jaarverslag 2009 van de Politie Utrecht aan. Terugkijkend op 2009 kan ik stellen dat het een jaar is geweest van het zoeken naar een nieuwe balans wat hoort bij de overgangsfase waarin we ons nu als politiekorps, maar ook als politie landelijk, bevinden.

Op het gebied van de veiligheidsontwikkeling, onze belangrijkste taak, kunnen we wederom een daling laten zien. In 2009 is ten opzichte van 2002 een daling van de totale geregistreerde criminaliteit gerealiseerd van 32%. Ten opzichte van 2008 is de afname 5%. In de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie hebben we onszelf, politie, Openbaar Ministerie en gemeenten, een daling van 40% ten opzichte van 2002 ten doel gesteld. In 2009 hebben we hieraan in gezamenlijkheid weer een steentje kunnen bijdragen. Aan die resultaten hebben ook onze burgers in de regio wederom en in toenemende mate een bijdrage geleverd. In 2009 is burgernet, naast de gemeente Nieuwegein, in drie andere gemeenten van start gegaan. De resultaten daarvan waren hoopgevend. Daarnaast is in november 2009 ook de campagne 'heterdaadkracht' van start gegaan die burgers oproept bij misdrijven op heterdaad en verdachte situaties 112 te bellen. Het aantal 112 meldingen op dit vlak is reeds toegenomen. Al met al resultaten waar we trots op mogen zijn.

Helaas kan niet hetzelfde gezegd worden over de ontwikkeling van de veiligheid van politiemensen. Niet alleen is het aantal meldingen van geweld tegen politieambtenaren licht gestegen. Ook werd ons korps begin 2009 geconfronteerd met een zeer zwaar geweldsincident. De ernstige verwonding van onze collega Rob Oostrom, met zwaar blijvend letsel als gevolg, vormde een dieptepunt voor onze collega en zijn gezin en ook voor ons korps. Hij is zeer ernstig verwond door een man die zichzelf het leven wilde benemen, wat Rob wist te voorkómen. Ook het schietincident in Veenendaal, waar collega's een man dodelijk hebben geraakt omdat hij hen ernstig bedreigde, heeft op ons allen een diepe indruk gemaakt.

Een andere rode draad in 2009 zijn de bezuinigingen. Iedereen heeft te maken gekregen met de gevolgen van de wereldwijde recessie. Politie Nederland, dus ook ons korps, moet het nu en in de toekomst met minder geld doen. Uitgangspunt is in 2009 geweest om zoveel als mogelijk te voorkomen dat de operationele kant van ons werk lijdt onder de bezuinigingen. De komende jaren gaan we onder de naam 'Korps 2015' werken aan een nieuwe koers voor onze organisatie. Daarin wordt beschreven hoe we ons korps sterker gaan maken op wijkniveau en in de bedrijfsvoering. Al deze ontwikkelingen vragen om (her)bezinning en het bewaren van de balans.

Samen met onze collega's, partners en de burgers in onze regio hebben we van 2009 weer een veiliger jaar gemaakt. Een streven dat we blijven vasthouden, ook in 2010!

C.J. Heijsman
Korpschef

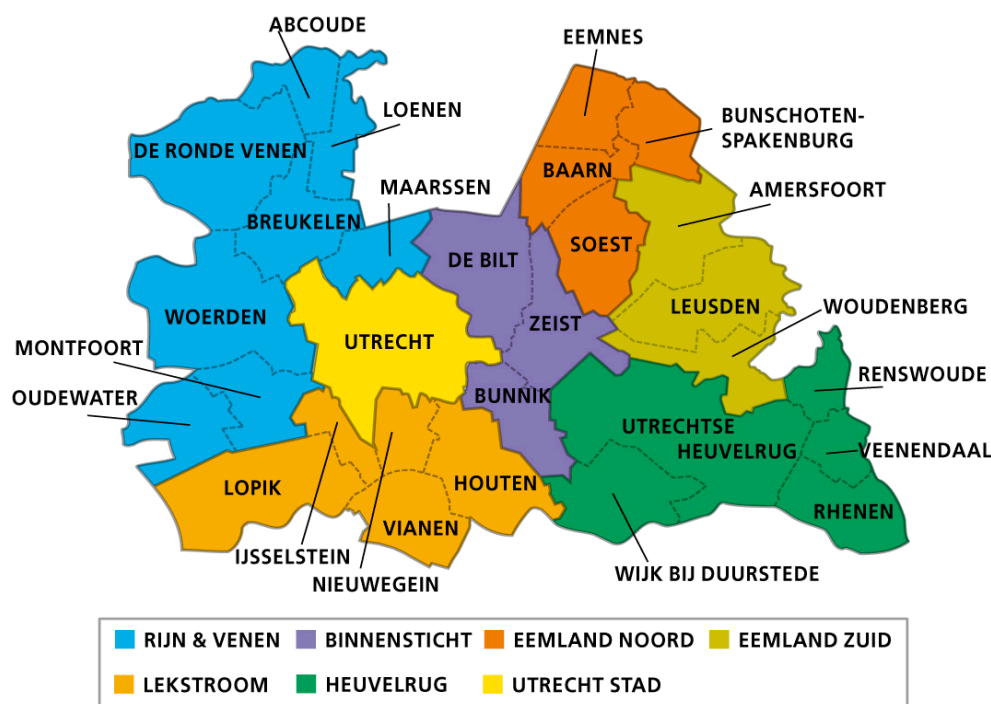
Leeswijzer

Dit jaarverslag is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de veiligheidsontwikkeling in 2009 binnen de regio Utrecht. Hierin wordt aandacht besteed aan de objectieve en subjectieve veiligheid en de ontwikkeling van de vijf veiligheidsthema's. Vervolgens zal ingegaan worden op de ontwikkelingen binnen de politieprocessen, waarbij aandacht is voor onder andere de verbeteringen binnen de vijf basisprocessen. In hoofdstuk 3 worden de beleidsmatige ontwikkelingen in 2009 beschreven, waaronder de ontwikkelingen rond het Korpsplan 2015 en de bezuinigingen. Hoofdstuk 4 staat geheel in het teken van de ontwikkelingen binnen de zeven districten van de Politie Utrecht en hoofdstuk 5 laat in een tabel de belangrijkste niet-financiële resultaten van 2009 zien. Het laatste hoofdstuk is gewijd aan de financiële resultaten.

1. Veiligheidsontwikkeling 2009

1.1 Werkgebied

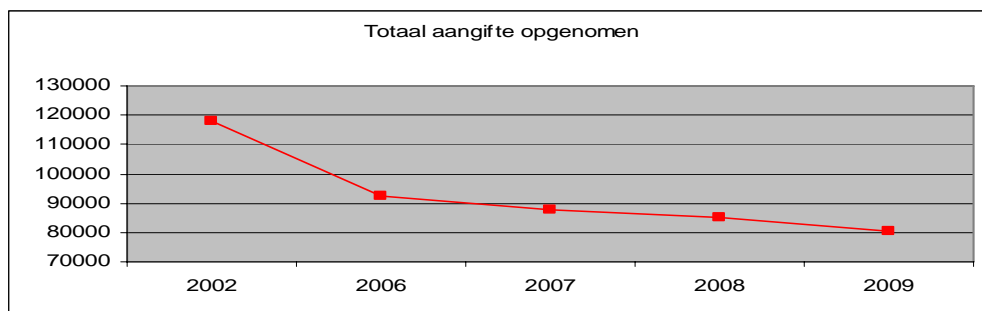
In totaal werkt de Politie Utrecht met 3852¹ medewerkers voor ruim 1,2 miljoen inwoners aan het handhaven van de openbare orde, het opsporen van strafbare feiten en het verlenen van hulp die daarmee samenhangt. Het werkgebied van de Politie Utrecht komt overeen met de provincie Utrecht en het arrondissement Utrecht en bestaat uit 29 gemeenten. De Politie Utrecht bediende dit gebied vanuit tien districten, waarvan halverwege 2009 de vier stadsdistricten van Utrecht zijn samengevoegd tot één district Utrecht stad (zie §3.3). Hierdoor bestaat de regio momenteel uit zeven districten, zie de afbeelding hieronder.

1.2 Objectieve veiligheid

In 2009 heeft de Politie Utrecht weer een forse bijdrage geleverd op het terrein van veiligheid en de bestrijding van de criminaliteit. In 2009 daalde de geregistreerde criminaliteit in de regio Utrecht met 5% ten opzichte van 2008 en met 32% ten opzichte van 2002. Een goede stap richting het gezamenlijke doel van de gemeenten, het Openbaar Ministerie (OM) en politie om een daling van 40% in de geregistreerde criminaliteit in 2011 ten opzichte van 2002 te realiseren.

In 2009 is in totaal 80.634 keer aangifte gedaan ten opzichte van 85.060 aangiften in 2008. Van dit aantal aangiften is, net als in 2008, 36% via internet gedaan. Het aantal inwoners van de provincie Utrecht is in 2009 met 1,3% gestegen. Mede hierdoor is de aangifteratio² van 71 in 2008 gedaald naar 67 in 2009. Het oplossingspercentage³ is ten opzichte van 2008 gestegen van 16% naar 17%.

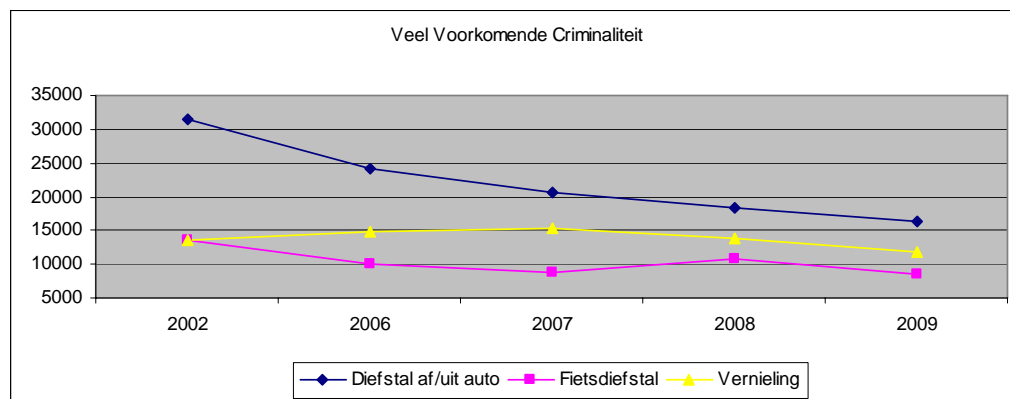

1 Inclusief 487 werkstudenten.

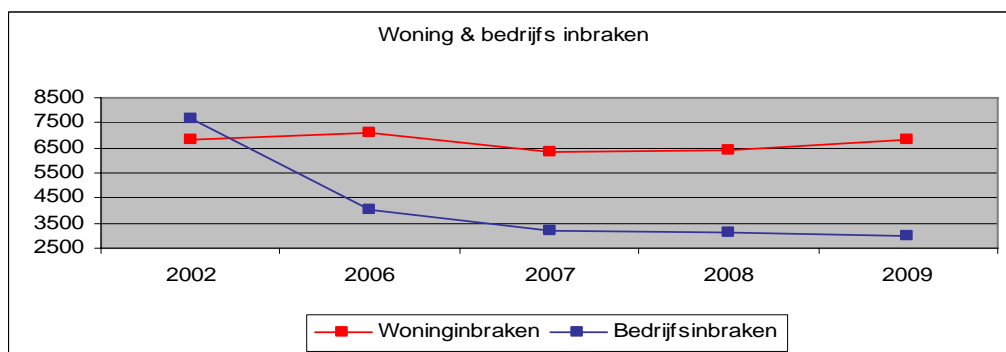
2 Het aantal aangiften per inwoner.

3 Het oplossingspercentage is het aantal 'opgehelderde' aangiften gedeeld door het totaal aantal aangiften binnen een specifieke delictsoort. Opgehelderde aangiften zijn aangiften die voorkomen in gesloten dossiers of waarbij sprake is van aanhouden/uitreiken procedure of een alternatieve OM-afdoening.

Het is in 2009 gelukt om de veel voorkomende criminaliteit⁴ verder te laten dalen (-38% ten opzichte van het jaar 2002 en -15% ten opzichte van 2008). Het oplossingspercentage van diefstal af of uit auto was 2%, fietsdiefstal 5% en vernieling 12%.

De woninginbraken stegen daarentegen met 6% ten opzichte van vorig jaar, maar bleven nagenoeg gelijk aan het aantal in 2002. Het oplossingspercentage was 8%. Bij de bedrijfsinbraken is een afname van 5% geconstateerd en het oplossingspercentage was 11%.

De geweldsdelicten daalden met 1% ten opzichte van 2008, maar daalden met 5% ten opzichte van 2002. Het oplossingspercentage is 67%, een stijging van 3% ten opzichte van 2008. Binnen de categorie geweldsdelicten is het aantal overvallen met 149 (+45%) gestegen in 2009 ten opzichte van 2008. Dit betreft een sterke stijging, die voortkwam uit een zich landelijk voordoende overvallengolf in 2009. Ten opzichte van 2002 is er ook sprake van een lichtstijgende trend in het aantal overvallen (+3%).

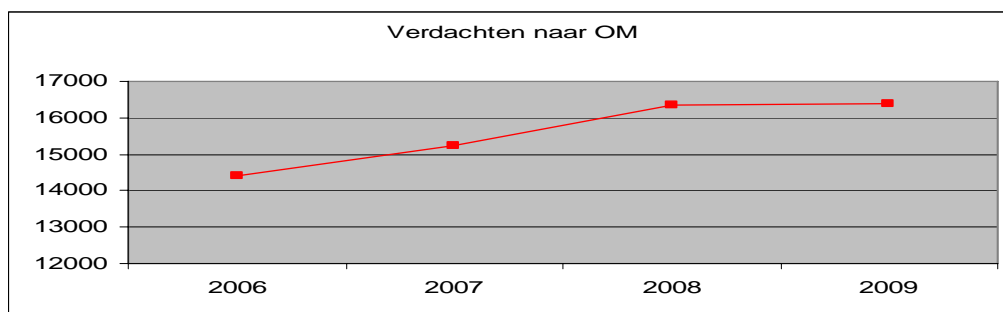

De overige criminaliteit⁵ is ten opzichte van 2008 gestegen met 11% en ten opzichte van 2002 gedaald met 25%. Het oplossingspercentage was 20% een daling van 1% ten opzichte van 2008.

In 2009 heeft de Politie Utrecht van 16.373 zaken met een verdachte, een afgerond dossier opgemaakt en verstuurd aan het OM. Dit betreft een lichte stijging ten opzichte van 2008. De doelstelling van het aantal verdachten in dossier OM (16.249) is hiermee gehaald.

4 Onder de VVC delicten worden verstaan: diefstal af/uit auto, fietsdiefstal en vernieling.

5 Hieronder vallen bijvoorbeeld autodiefstal, zakkenrollen en fraude.

In onderstaande tabel is het aantal verdachten dat verstuurd is naar het OM per delict weergegeven.

Verdachten uitgesplitst naar delict

	2006	2007	2008	2009
Verdachten naar OM	14402	15236	16341	16373
Woninginbraken	329	338	319	318
Bedrijfsinbraken	267	271	208	218
Geweld	3846	4162	4469	4347
Diefstal af/uit auto	411	386	333	200
Fietsdiefstal	241	212	317	287
Vernieling	852	1040	1157	949
Overige criminaliteit	7197	7395	8006	8535

1.3 Subjectieve veiligheid

De daling van het aantal aangiften in de regio zegt iets over het niveau van objectieve veiligheid. Maar een daling van het aantal aangiften betekent niet automatisch een verbetering van het veiligheidsgevoel (subjectieve veiligheid) van de burgers in de regio. Er bestaan meerdere onderzoeken naar de veiligheidsbeleving van burgers. Op lokaal niveau wordt door diverse gemeenten gebruik gemaakt van een leefbaarheidsmonitor. Voor de veiligheidsbeleving van de inwoners van de provincie Utrecht in vergelijking met het landelijk niveau is er de jaarlijkse Integrale Veiligheidsmonitor (IVM). Hieronder vindt u een aantal onderzoeksresultaten uit de IVM⁶.

Veiligheidsgevoel

In de regio Utrecht voelt 31,5% van de bewoners zich wel eens onveilig. Dat is hoger dan het landelijk gemiddelde van 25,4%. Het percentage van de bewoners dat zich in de eigen buurt wel eens onveilig voelt is met 19,7% eveneens hoger dan het landelijk gemiddelde. Vooral daar waar groepen jongeren rondhangen, in winkelgebieden/winkelcentra en in het centrum van de gemeente voelen bewoners zich vaker onveilig.

Ervaren buurtproblemen

Bij het onderzoek van de Veiligheidsmonitor is de inwoners van de regio ook gevraagd wat ze als grootste probleem in de buurt ervaren. Daarbij hebben de inwoners niet gekozen voor veiligheidsproblemen als vernieling, bedreiging, auto-inbraken of woninginbraken, maar voor leefbaarheidsproblemen zoals te hard rijden, hondenpoep en parkeeroverlast⁷.

Tevredenheid over de politie

Uit de Integrale Veiligheidsmonitor (IVM) blijkt dat in de regio Utrecht 51,5% van de inwoners tevreden tot zeer tevreden is over het laatste politiecontact. Dat is ten opzichte van de rest van het land (61,8%) een lage score. Verder is in de regio Utrecht 40,3% van de bewoners tevreden tot zeer tevreden over het functioneren van de politie in de buurt, in Nederland is dat gemiddeld 43,8%. De bewoners van de regio zijn bovengemiddeld tevreden over de zichtbaarheid van de politie in de buurt. Het vertrouwen in de politie is gelijk aan het landelijk niveau. De politie kan zich volgens de bewoners van onze regio vooral verbeteren op het gebied van contacten met, en het serieus nemen van, bewoners in de buurt.

⁶ Bron: Integrale Veiligheidsmonitor 2008, waarvan het onderzoek is uitgevoerd in het najaar van 2008.

⁷ Dit komt overeen met de landelijke top 3 aan ervaren buurtproblemen.

Helaas geeft de IVM geen antwoord op de vraag wat de burger (on)tevreden maakt over het optreden van de politie. Het is niet duidelijk waarom de politie Utrecht zo laag scoort ten opzichte van de andere korpsen. Er zijn immers geen grote verschillen in taakstelling of werkwijze tussen de korpsen. Om meer zicht te krijgen op de oorzaken is een nadere analyse gedaan en zijn een aantal andere onderzoeken geraadpleegd zoals 'Actieve Wederkerigheid' en 'Baat bij de Politie'. Aanbevelingen die daarin naar voren komen worden ingezet om de tevredenheid van de burger te verhogen. Daarnaast wordt in 2010 een benchmark verricht bij andere korpsen voor best practices.

1.4 Ontwikkeling veiligheidsthema's

Samenwerking tussen gemeenten, Openbaar Ministerie en politie in de regio Utrecht op het gebied van integrale veiligheidszorg kent een lange traditie. In de afgelopen jaren heeft de samenwerking op het gebied van integrale veiligheidsplannen en bestuurlijke samenwerking zich volop ontwikkeld. In 2008 is de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie 2008-2011 ontwikkeld die de basis vormt voor een intensieve samenwerking tussen de drie partijen.

In de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie zijn voor de periode 2008-2011 de volgende vijf veiligheidsthema's bepaald, te weten de aanpak van:

- Ernstige overlast
- Veel voorkomende criminaliteit
- Ondernijning
- Delicten met een grote impact op slachtoffers
- Ongelijkwaardigheid

Voor deze thema's zijn 'drivers' en 'co-drivers' (drijvende krachten) benoemd, waarbij aan ieder thema een burgemeester, een districtschef en een Officier van Justitie zijn gekoppeld. Deze drivers en co-drivers zijn verantwoordelijk voor het stimuleren van ontwikkelingen binnen de regio met betrekking tot het veiligheidsthema opdat gezamenlijke en korpsdoelstellingen kunnen worden behaald. De ontwikkelingen per thema in 2009 worden in de volgende paragrafen weergegeven. Voor 2009 waren de thema's overlast en veel voorkomende criminaliteit geprioriteerd. Beide thema's waren als prioriteit aangemerkt omdat de partners van mening waren dat een jaar tekort was om de gewenste resultaten te behalen.

Ondersteunend aan de Veiligheidsstrategie is in 2007 gestart met het Bureau Ketensamenwerking (BKS). Het betrof in eerste instantie een initiatief tussen de Politie Utrecht en het OM om de veiligheidsthema's te ondersteunen en de samenwerking te bevorderen. Door de drie partijen is in 2009 de intentie uitgesproken om het concept van BKS verder uit te werken naar het bureau Regionale Veiligheidsstrategie, dat per 1 januari 2010, opgericht is. Hiermee is ook nadrukkelijk het Bestuur als derde partner bij dit samenwerkingsconcept betrokken. Voor meer informatie over het Bureau Regionale Veiligheidsstrategie, zie §3.1.

1.4.1 Overlast

Overlast kent vele vormen maar binnen dit thema zijn overlast door jeugd en overlast gepleegd onder invloed van drank en drugs geprioriteerd. De doelstelling voor overlast is een daling van het aantal meldingen met 26% in 2011 ten opzichte van 2006. In 2009 is een daling van 6% gerealiseerd ten opzichte van 2006. Het aantal meldingen van overlast⁸ is in 2009⁹ ten opzichte van 2008 echter gestegen met 7%. In ruim 80% van de meldingen gaat het om overlast veroorzaakt door jeugd.

Shortlistmethodiek Beke en Ferwerda

De landelijk ontwikkelde en ingevoerde integrale methodiek Beke Ferwerda biedt handvatten voor de ketenpartners voor het in kaart brengen van problematische jeugdgroepen, onder regie van de gemeenten. Deze groepen worden onderverdeeld in hinderlijk, overlastgevend of crimineel en kunnen daarbij een verzwaring krijgen in de vorm van het label straat- of jeugdbende. De politie is verantwoordelijk voor de eerste beeldvorming door de shortlists in te vullen. De districtscolleges geven vervolgens prioriteit aan de aanpak van één of meerdere groepen.

⁸ Onder overlast vallen volgens de hier gehanteerde definitie de delicten drank, drugs en jeugd.

⁹ De cijfers met betrekking tot overlast gaan over de periode januari tot en met november 2009. Vanwege een nieuwe softwareapplicatie binnen de Politie Utrecht kunnen de cijfers vanaf december niet meer op de huidige wijze worden gemeten. Vanaf december 2009 wordt alleen nog overlast van/door jeugd gemeten en niet meer overlast veroorzaakt door drank en/of drugs.

In het voorjaar van 2009 zijn de jeugdgroepen met behulp van deze methodiek in kaart gebracht. Op basis van deze inventarisatie is een regionaal beeld ontstaan over de verspreiding van jeugdgroepen in de regio. Er zijn regiobreed 166 problematische jeugdgroepen in beeld gebracht. Van deze 166 groepen zijn 106 jeugdgroepen hinderlijk, 43 overlastgevend en 17 crimineel. Onder deze groepen bevinden zich zeven straatbendes en drie jeugdbendes. Voor elke geprioriteerde groep stelt de gemeente met diverse partners een plan van aanpak op, waarbij met name de overlastgevende en de criminele de aandacht krijgen. Dit plan is gericht op domein, groep en individu en beschrijft hoe een groep (en de individuen daarbinnen) preventief en repressief wordt aangepakt, met als doel de overlast voor de omgeving te verminderen. In het najaar heeft een update van de inventarisatie plaatsgevonden.

De groepsaanpak is gepositioneerd onder het thema Overlast uit de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie. De stuurgroep Overlast, waarin de betrokken organisaties vertegenwoordigd zijn, ondersteunt de invoering van de aanpak in de gemeenten. Hiertoe zijn en worden informatie- en intervisiebijeenkomsten georganiseerd en is een handleiding groepsaanpak aan de ketenpartners aangeboden. Hierin zijn onder andere een processtappenplan, formats voor een plan van aanpak en voor privacy- en samenwerkingsconvenanten opgenomen. De gemeenten Utrecht en Amersfoort zijn begin 2009 gestart met de groepsaanpak en worden als proeftuin voor de regio aangemerkt. In april 2010 worden de problematische jeugdgroepen weer geïnventariseerd volgens de shortlistmethodiek.

Stopdeoverlast.nl

Als middel voor de aanpak van overlast heeft de Politie Utrecht de internetsite www.stopdeoverlast.nl ingezet. De site is momenteel een pilot binnen de gemeente Zeist. Op de site kunnen burgers aangeven waar en wanneer zij structureel overlast ervaren. Deze meldingen verschijnen direct op de homepage en op een kaart. De politie onderneemt waar mogelijk actie of geeft de melding door aan de juiste instantie. Dit wordt ook op de site teruggekoppeld aan de melder.

1.4.2 Veel voorkomende criminaliteit

In 2009 is het thema veel voorkomende criminaliteit (VVC), waaronder de delicten diefstal af/uit auto, vernielingen en fietsdiefstallen vallen, wederom als speerpunt binnen de regio aangewezen. Er werd 36.570 maal aangifte opgenomen van VVC-delicten. Dit is ten opzichte van 2008 een daling van 15% en ten opzichte van 2006 een daling van 26% (gezamenlijke doelstelling voor 2011 is -40%). Het aantal aangiften van VVC-delicten betrof in 2009 45% van de totale geregistreerde criminaliteit in de regio.

De aanpak van VVC wordt door de stuurgroep VVC regionaal aangejaagd en projectmatig uitgevoerd. De kern van deze projectmatige aanpak bestaat uit de lokale invoering van zogenaamde 'best practices'. In 2009 hebben negen geselecteerde projectgemeenten¹⁰ hiertoe een advies ontvangen voor de lokale bestrijding van fietsdiefstal, autokraak of vernielingen en met goede resultaten geïmplementeerd.

Deze adviezen werden gegeven aan de hand van een lokale analyse en een inventarisatie van landelijke en regionale best practices. De kennis en ervaring die hiermee door de drie partners is opgedaan is als input gebruikt voor de ontwikkeling van handboeken 'Aanpak Veelvoorkomende Criminaliteit' per thema. In de drie handboeken VVC zijn lokale aanbevelingen omgezet naar regionale adviezen in de vorm van best practices. Deze adviezen zijn in feite praktijkervaringen van de verschillende projectgemeenten om op die manier de kennis van de leden van de themagroepen VVC met anderen te delen. Enkele voorbeelden van best practices zijn onder andere aanbevelingen voor de inzet van een lokauto of -fiets, wanneer en op welke wijze lokale media effectief kunnen worden ingezet, mogelijke preventieve interventies en aanpassingen in de openbare ruimte zoals goede verlichting en hekwerken. In de periode november 2009 tot mei 2010 worden door de driver en de co-drivers de projectmatige aanpak in de districtscolleges gepresenteerd. In het districtscollege zal de bestuurlijke inbedding van de aanpak moeten plaatsvinden. De stuurgroep streeft ernaar om de regionale uitrol van de projectmatige aanpak van VVC in 2010 af te ronden.

Naast de gezamenlijke aanpak heeft de Politie Utrecht binnen het thema VVC de taak om te signaleren, adviseren, handhaven en op te sporen. Hieraan is invulling gegeven door meer personele capaciteit op het thema VVC in te zetten en de handhaving en opsporing nog slimmer te organiseren. Voorbeelden hiervan zijn het inzetten van lokauto's, lokfietsen en mobiele camera's op hotspots.

¹⁰ Nieuwegein, Breukelen, Bunnik, Abcoude, Zeist, IJsselstein, Baarn, Woudenberg en Veenendaal

Omdat het overgrote deel van de heterdaadaanhoudingen door de politie plaatsvindt na een melding van een burger, is de 1-1-2 publiekscampagne 'Herken de signalen' gestart om burgers meer te betrekken bij de voorkoming en opsporing van in dit geval autokraak.

1.4.3 Ondernijning

Onder ondernijning vallen de thema's georganiseerde hennepcultuur, mensenhandel, professionele heling en vastgoedcriminaliteit. Op het gebied van deze thema's hebben in 2009 een groot aantal activiteiten onder regie van de stuurgroep ondernijning, plaatsgevonden.

In 2008 is reeds vanuit de stuurgroep op alle vier de ondernijningsthema's een plan van aanpak geschreven waarin staat aangegeven welke concrete activiteiten kunnen worden uitgevoerd om zicht op het betreffende thema te krijgen en effectieve interventies te plegen. De plannen berustten op de volgende drie pijlers:

- Intelligence. Het versterken van de informatiepositie en ervoor zorgen dat het 'onzichtbare', zichtbaar wordt.
- Expertise. Het meer en beter gebruik maken van de aanwezige kennis en expertise van partners.
- Interventiestrategieën. Welke aanpak is het meest effectief? Er zijn meer mogelijkheden dan de strafrechtelijke aanpak.

Op basis hiervan is in 2009 door de stuurgroep een aantal acties ondernomen en zijn de volgende resultaten bereikt:

- Voor alle vier de subthema's zijn en worden proeftuinen voor een succesvolle aanpak ingericht.
- Rond ontneming¹¹ is een sturingsinstrument ontwikkeld, dat op tactisch en operationeel niveau wordt gebruikt om meer ontnemingsresultaten te kunnen boeken.
- Om te komen tot regionale afspraken over de aanpak van hennepkwekerijen wordt een Regionaal Hennepconvenant opgesteld. Na besluitvorming zal deze in 2010 in werking treden.
- Het programma Netwerk Innovatieve Criminaliteitsbestrijding (NICB) van het Openbaar Ministerie is gestart met meerdere activiteiten, ondermeer een nieuwe proeftuin Hennepcultuur en een werkgroep Vastgoed. Daarnaast is het NICB betrokken bij de voorbereiding van de aanpak van (professionele) heling.
- Om de kennis en het draagvlak van het thema Ondernijning te vergroten is kennis gedeeld met ambtenaren Openbare orde & veiligheid, wijkchefs en de districtscolleges.

Regionaal Informatie en Expertise Centrum

De politiekorpsen Utrecht, Gooi en Vechtstreek en Flevoland zijn samen met het Openbaar Ministerie en het bestuur gestart met de voorbereidingen van de inrichting van een Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC) Midden Nederland om gezamenlijk de zware criminaliteit aan te pakken. Het RIEC MN richt zich op het lokale bestuur en heeft als doel op decentraal niveau gezamenlijk invulling te geven aan:

- een geïntegreerde aanpak van de georganiseerde misdaad, door naast het strafrechtelijk laten vervolgen van individuele daders en het ontmantelen van criminele samenwerkingsverbanden, ook bestuursrechtelijke interventies en fiscale handhaving aan te grijpen, om factoren of gelegenheidsstructuren van georganiseerde misdaad te identificeren en aan te pakken;
- het voorkomen dat criminelen of criminele organisaties bewust of onbewust worden gefaciliteerd door de overheid en kunnen investeren in de reguliere economie.

1.4.4 Delicten met een grote impact op slachtoffers

In de Veiligheidsstrategie zijn geweld en woninginbraken de aangewezen delictsoorten binnen de misdrijven met een grote impact op slachtoffers. Deze twee delicten hebben zeer veel impact op het gevoel van veiligheid van de slachtoffers. Geweld omvat de specifieke aandachtsgebieden huiselijk geweld, eengerelateerd geweld en geweld in de openbare ruimte (waaronder uitgaansgeweld). Ook geweld tegen politieambtenaren valt hieronder, informatie hierover vindt u in §2.4.

De stuurgroep van dit veiligheidsthema heeft een inventarisatie gemaakt van de meest voorkomende problemen binnen deze thema's én heeft succesformules in de aanpak daarvan onderzocht. Eind 2009 zijn middels een netwerkbijeenkomst voor gemeentelijke ambtenaren integrale veiligheid en beleidsmedewerkers bij de politie en het Openbaar Ministerie (OM), deze 'good practices' gepresenteerd met als doel in 2010 een uitrol plaats te laten vinden.

¹¹ Het OM 'plukt' veroordeelde criminelen door ze hun winst af te nemen die ze hebben behaald met het plegen van strafbare feiten.

Woninginbraken

In 2009 zijn rond de 6900 (pogingen tot) woninginbraken gepleegd in de regio Utrecht, een stijging van het aantal aangiften van 6%. In 2009 werd evenals in 2008 8% hiervan opgehelderd.

In 2009 is met name geïnvesteerd in preventie en voorlichting. In 2009 is de site www.stopdecriminaliteit.nl, als pilot in de stad Utrecht, online gegaan. Een nieuw middel dat ingezet wordt in de strijd tegen de woninginbraken. Op de inbrakenkaart, die op deze site te vinden is, is een overzicht te zien van alle inbraken die de afgelopen maand in Utrecht zijn gepleegd. De inbraken zijn in acht veelvoorkomende methodes ingedeeld. Bij elke inbraakmethode hoort een preventiefilmpje. Van bepaalde inbraken brengt de Politie Utrecht extra informatie naar buiten. Bijvoorbeeld omdat er bijzondere goederen gestolen zijn, er een duidelijk signalement van de dader(s) is of omdat de politie denkt dat buurtbewoners of passanten als getuige kunnen dienen.

Ook is in 2009 geïnvesteerd in het monitoren en signaleren van trends op het gebied van woninginbraken. De Politie Utrecht beschikt over informatieproducten waardoor gericht gestuurd kan worden op het terugdringen van woninginbraken, zoals de delictmonitor¹² en een lijst van personen waarvan bekend is dat zij zich vaker schuldig hebben gemaakt aan woninginbraken. Op basis van deze producten kunnen wijkchefs maatregelen treffen en de ambtenaren veiligheid van de gemeente informeren.

Overvallen

Ten opzichte van 2008 is het aantal overvallen met 43% gestegen ten opzichte van het jaar 2008. Dit betreft een sterke stijging, die voortkwam uit een zich landelijk voordoende overvallengolf eind 2008 en het begin van 2009. In de laatste drie maanden van 2009 deed zich een nieuwe overvallengolf voor. Met name het aantal overvallen op woningen en (kleine) horecaondernemingen (snackbar/restaurant) is toegenomen. Een verklaring hiervoor zou kunnen zijn dat de 'traditionele' doelwitten van overvallers (banken, postkantoren en juweliers) de laatste jaren steeds beter zijn beveiligd. Naar aanleiding van de forse stijging heeft de Politie Utrecht diverse contacten gelegd en acties ondernomen. Er zijn afspraken gemaakt met verschillende partijen, zoals de Kamer van Koophandel en het Bedrijfsschap Detailhandel om gezamenlijk met de politie diverse activiteiten, gericht op advies en communicatie, te ontplooien. Daarnaast zijn vanuit het land diverse acties ondernomen in verband met een vernieuwde aanpak van overvallen. In de beginfase van het onderzoek zal beter worden gekeken of het een regionale of bovenregionale zaak betreft. De zaak zal op het juiste niveau worden opgepakt, waarbij ook intensiever samengewerkt zal worden met I-pol (Internationale Politie Dienst).

Huiselijk geweld

In 2009 is het aantal aangiften van huiselijk geweld ten opzichte van 2008 toegenomen met 12%. Ook zijn er 16% meer incidenten gemeld. In 68% van de vervolgbare zaken is er een dossier naar het OM gezonden. Waar een stijging van aangiften over het algemeen geen goed teken is, is het voor huiselijk geweld wel een indicatie dat de drempel om naar de politie te stappen kleiner is geworden. In 2009 hebben belangrijke ontwikkelingen ten aanzien van huiselijk geweld plaatsgevonden.

- Wet Tijdelijk huisverbod

De wet Tijdelijk huisverbod is sinds 1 januari 2009 van kracht. Deze wet geeft de burgemeester de bevoegdheid om een tijdelijk huisverbod op te leggen bij (dreigend) huiselijk geweld. De toepassing van het huisverbod is 1 februari gestart in de gemeente Utrecht en 1 april in de gemeenten Amersfoort, Leusden, Woudenberg en Eemnes. Per 1 juli volgden de overige gemeenten in de regio. In 2009 zijn 76 huisverboden opgelegd en hiervan zijn er 25 verlengd. Een overzicht van verdere resultaten, effecten en knelpunten (capaciteit, afstemming, werkproces) worden begin 2010 verwacht. Binnen onze regio spelen nog enkele vraagstukken zoals HOvJ¹³-capaciteit, implementatie van huisverbod-online en monitoring van het proces. Dit vraagt in 2010 zeker nog de nodige inspanningen. Wat wel duidelijk is, is dat het huisverbod een grote capaciteitsclaim legt op de politie, maar de snelle interventie en samenwerking ter plaatse met de hulpverlening laat ook hoopvolle resultaten zien.

¹² Dit is een 2-wekelijks rapport waarin de 7 w's worden behandeld (wie, wat, waar, waarom, wanneer, welke wijze, waarmee).

¹³ Hulpofficier van justitie.

- Ketenaanpak Huiselijk Geweld

In 2009 hebben het bestuur, het OM en de Politie Utrecht een aantal stappen gezet om huiselijk geweld in de toekomst integraal aan te pakken. Gezamenlijk zijn de volgende uitgangspunten geformuleerd:

- Er komt één structuur met duidelijkheid over de regie en een gezamenlijke visie.
- De gekozen aanpak is systeemgericht en afgestemd (geen kastje-naar-de-muur, maar op elkaar afgestemde hulp voor alle betrokkenen).
- Er wordt zo vroeg en snel als mogelijk gereageerd op casuïstiek. Hiermee wordt bedoeld dat binnen het strafrecht ook direct hulpverlening betrokken wordt.
- Er wordt effectief en efficiënt gebruik gemaakt van de mogelijke instrumenten, zoals het strafrecht, bestuursrecht en hulpverlening.
- Er komt een regionaal uniforme structuur van casusoverleggen. Dit is een zorgoverleg waarin alle incidenten worden besproken en voorzien van een plan van aanpak en een casushouder. Hierop volgend kan justitieel casusoverleg plaatsvinden ten behoeve van de strafrechtelijke afdoening van zaken.

Een regionale werkgroep zorgt voor uitwerking en vastlegging van deze uitgangspunten.

Eergerelateerd geweld

In 2009 is een aantal stappen gezet om eergerelateerd geweld aan te pakken. Een grove schatting is dat er ongeveer 250 zaken in de regio Utrecht een eercomponent bevatten. Dit varieert van zaken als huwelijksdwang, vermissing, geweldgebruik, dreiging met geweld, innemen van reisdocumenten tot aan het ontvoeren van kinderen. Omdat het een relatief nieuw thema is, is een coördinator eergerelateerd geweld aangewezen en is geïnvesteerd in het vergaren van kennis over het thema en het opleiden van deskundigen op dit thema.

Verdachtenratio geweld

Conform de convenantsafspraken met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties dient de Politie Utrecht over 2009 een geweldsratio van 57,5% te behalen. Dit betreft het aantal bij het Openbaar Ministerie ingestroomde verdachten (voor de delicten bedreiging en mishandeling) per 100 aangiften. Op basis van de aangiftecijfers van de Politie Utrecht en de instroomcijfers van het parket Utrecht komt het resultaat uit op een ratio van 60%.

Het weekendarrangement

In 2009 is het weekendarrangement voortgezet. Dit is een onderdeel van een integrale aanpak tegen geweld en is gericht op meerderjarigen. In de gemeenten Amersfoort, Bunschoten, Utrecht en Veenendaal wordt het weekendarrangement toegepast. Dat houdt in dat geweldplegers vanaf vrijdagavond opgepakt worden en in de politiecel blijven zolang het onderzoek loopt. Zo kan het gebeuren dat je pas op maandag de deur uit gaat, voorzien van een boete, vooruitzicht op een taakstraf of een dagvaarding om voor de rechter te verschijnen.

Vanzelfsprekend worden verdachten van geweldsincidenten altijd al aangehouden en voor onderzoek ingesloten. Nieuw is het om bij verdachten van relatief lichtere geweldsfeiten deze werkwijze toe te passen waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van de wettelijke mogelijkheden om verdachten in voorlopige hechtenis te houden. Daarmee wordt een lik-op-stuk-aanpak mogelijk, waarbij de verdachte mogelijk pas op maandag met een concrete beslissing de deur uitgaat. Hiermee wordt getracht de impact voor geweldplegers te vergroten en bovendien een preventief effect te creëren.

Daarnaast ondervindt de verdachte direct de consequenties van zijn of haar gedrag doordat hij of zij, wanneer het onderzoek nog niet is afgerond, tot maandag in de cel kan blijven zitten en die ochtend niet op de opleiding of op het werk kan verschijnen. Uit ervaring blijkt dat geweld zich met name in het weekend manifesteert. Het afschrikwekkende effect van het toepassen van het weekendarrangement moet bijdragen aan een daling van het aantal geweldsincidenten.

1.4.5 Ongelijkwaardigheid

Discriminatie en andere uitingen van ongelijkwaardigheid zijn in onze maatschappij niet acceptabel. De ontwikkelingen aangaande discriminatie maakt een gerichte aanpak noodzakelijk. Onderwerpen op het gebied van ongelijkwaardigheid zijn: het deurbeleid bij horecagelegenheden, de aanpak en voorkoming van extremisme en de aanpak van discriminatie op wat voor grond dan ook (cultuur, seksuele geaardheid en leeftijd). Voor een brede aanpak binnen onze regio is ongelijkwaardigheid in gezamenlijkheid (gemeenten, Openbaar Ministerie (OM) en de Politie Utrecht) opgepakt.

In juli 2009 is de Wet Gemeentelijke Antidiscriminatievoorzieningen in werking getreden. Met deze wet worden gemeenten verplicht toegang te bieden tot een antidiscriminatie voorziening (ADV).

De gemeenten binnen de regio Utrecht hebben hier opvolgend een intentieverklaring ondertekend voor de inrichting van een lokaal meldpunt. Inmiddels is in 15 gemeenten¹⁴ een dergelijk meldpunt ingericht en zijn de overige 14 gemeenten met de voorbereidingen gestart.

In 2009 zijn 654 discriminatiezaken geregistreerd. Van deze 654 zijn 542 aangebracht door individuele melders, 87 zaken betreffen bevindingen het bureau ADV en 25 zaken betreffen registraties van de Politie Utrecht die in het Regionaal Discriminatie Overleg¹⁵ zijn ingebracht. De resultaten van deze registraties worden doorgegeven aan het betrokken district voor verdere behandeling.

Tot slot zijn er in 2009 verschillende publiekscampagnes geweest.

Naast de deelname aan landelijke campagnes werd er naar aanleiding van de start van een provinciaal dekkend netwerk van lokale antidiscriminatievoorzieningen ook door de provincie een campagne tegen discriminatie gestart.

14 Amersfoort, Bunnik, De Bilt, IJsselstein, Leusden, Nieuwegein, Montfoort, Oudewater, Soest, Utrecht, Veenendaal, Vianen, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede.

15 Het Regionaal Discriminatie Overleg is in 2009 van start gegaan en betreft een structureel overleg tussen politie, OM en het Bureau Art. 1.

2. Ontwikkelingen politieprocessen

2.1 Procesverbeteringen

Het politiewerk vindt plaats binnen de processen handhaven, opsporen en noodhulp verlenen. In het kader van onze missie 'Waakzaam en Dienstbaar' wordt het politiewerk binnen deze processen uitgevoerd. Ook de twee andere processen die behoren tot de directe uitvoering van de politietaak vallen hieronder, dit zijn intake en zorg (goederenzorg en arrestantenzorg). In 2009 heeft de Politie Utrecht met een aantal projecten verbeteringen doorgevoerd binnen deze processen.

2.1.1 Proces Intake

Onder het proces Intake wordt verstaan 'het geheel aan activiteiten waar alle inkomende spoed en niet-spoed-klantverzoeken¹⁶ worden behandeld of worden overgedragen aan andere processen'. Het gaat daarbij om het eerste contact met de omgeving (burgers of een bedrijf/instelling), waarbij het initiatief niet bij de politie berust. In 2009 is een aantal projecten opgestart om de klanttevredenheid te verbeteren en de kwaliteit van de opname van aangiften te verbeteren.

Klanttevredendheidsonderzoek

Voortbordurend op de investering in 2008 om de klanttevredenheid te verbeteren, zijn in 2009 de projecten Zicht op Aangifte en Burger en Info geïmplementeerd. Uit het Klanttevredendheidsonderzoek dat in augustus 2009 is gehouden bleek dat de tevredenheid over de informatievoorziening tijdens de aangifte is verdubbeld, terwijl in 2008 hier het laagst op gescoord werd. Desondanks blijkt dat maar 41% van de burgers tevreden is over de informatievoorziening achteraf. Een verbetering ten opzichte van 2008, maar nog niet het gewenste niveau.

Regionaal Service Center

In 2009 is geïnvesteerd in de telefonische bereikbaarheid van 1-1-2 en 0900-8844. Ondanks de financiële uitdaging van het korps zijn de capaciteitsproblemen van het Regionaal Service Center (RSC) afgelopen jaar opgelost, dit is terug te zien in de resultaten. De doelstelling om 90% van de 1-1-2-oproepen binnen 10 seconden op te nemen is, net als in 2008, gehaald. Voor wat betreft de bereikbaarheid van 0900-8844 is de doelstelling 'het opnemen van 80% van de 0900-8844 oproepen binnen 20 seconden' niet gehaald in 2009. Het resultaat blijft steken op 69%, grotendeels veroorzaakt door ondercapaciteit. Sinds november is echter de capaciteit op sterkte en is de doelstelling van 80% in de laatste twee maanden ruimschoots gehaald.

Informereren en doorverwijzen naar Slachtofferhulp

In 2009 is het project Informeren en doorverwijzen van slachtoffers naar Slachtofferhulp Nederland (SHN)¹⁷ geïmplementeerd. Hiermee is uitvoering gegeven aan de in een convenant opgenomen afspraak om door middel van een gezamenlijk project tussen politie en SHN, slachtoffers van bepaalde delicten vaker door te verwijzen. Hiermee is ook de landelijk afgesproken werkwijze voor wat betreft het doorverwijzen van slachtoffers geïmplementeerd. Achterliggend doel is om het slachtoffer te begeleiden in het verwerken van wat hem of haar is overkomen, zowel in emotionele, materiële en financieel/juridische zin. In 2009 is de basis gelegd om in 2010 een hoger doorverwijzingspercentage van slachtoffers te realiseren.

Verbeteren kwaliteit aangiften

In 2009 bleek dat de aangiften die vanuit de intake-afdelingen worden opgeleverd niet altijd voldoen aan de eisen die het proces opsporen en het OM stellen voor het vervolgonderzoek. Middels interviews met medewerkers die onder andere werken bij de afdeling Service en bij het OM is dit onderzocht en daarin zijn de signalen bevestigd. Om die reden is het project Kwaliteit van Aangifte gestart, waarin de kwaliteit van aangifte wordt verbeterd. Dit project zal in 2010 en 2011 in fasen geïmplementeerd worden.

2.1.2 Proces Handhaven

In brede zin is handhaven het bewaren van rust en het in stand houden van balans en orde binnen onze maatschappij. Handhaven gebeurt daarbij vooral probleemgericht en in samenwerking met onze partners.

¹⁶ Hiermee wordt bedoeld de vraag naar politiediensten.

¹⁷ In 2009 is de portefeuille Slachtofferhulp overgeheveld van het proces Zorg naar Intake.

Daarnaast is er ook sprake van de zogenaamde permanente handhaving: het bevorderen van het naleven van normen door middel van interventies zoals aanspreken, verbaliseren, waarschuwen en aanhouden¹⁸. In 2009 zijn diverse projecten afgerond die bijdragen aan een betere handhaving.

Regionalisering cameratoezicht

Cameratoezicht op openbare plaatsen komt in de regio Utrecht steeds vaker voor. Op dit moment hebben diverse gemeenten cameratoezicht op straat ingezet als instrument voor handhaving van de openbare orde en veiligheid. Meerdere gemeenten binnen de provincie Utrecht willen cameratoezicht gaan inzetten. Vanuit de meerjarenvisie Cameratoezicht is vervolgens de behoefte ontstaan om een regionale toezichtcentrale te realiseren, waarmee in 2009 gestart is. In deze regionale centrale, waarin politie en gemeenten samenwerken, kunnen camerabeelden van gemeenten live worden bekeken, opgenomen en opgeslagen. Live-beelden kunnen ook direct worden doorgezet naar de politiemeldkamer. Op dit moment zijn vier gemeenten¹⁹ op de toezichtcentrale aangesloten, met in totaal bijna 200 camera's. Momenteel wordt onderzocht of verdere uitbreiding van de toezichtcentrale in 2010 gewenst is.

Burgerparticipatie

Burgerparticipatie is een belangrijke pijler van de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie. Burgerparticipatie versterkt de informatiepositie en het imago van de politie en kan bijdragen aan een groter veiligheidsgevoel bij de burger en meer vertrouwen in de politie. Om de samenwerking met burgers te versterken is in 2009 onderzoek gedaan naar succesvolle vormen van burgerparticipatie in de regio. In alle 30 wijkteams bestaan vormen van burgerparticipatie, variërend van een e-mail nieuwsbrief voor bewoners tot projecten waarbij buurtbewoners extra toezicht houden onder regie van de politie. Een aantal vormen van burgerparticipatie is succesvol, maar we kunnen nog veel meer kansen benutten. Er zijn daarom aandachtspunten opgesteld voor het versterken van burgerparticipatie in de toekomst.

Een van de succesvolle vormen van burgerparticipatie was het project 'De Bus'. Hierbij zijn busmaatschappijen in de regio benaderd om samen met de politie een bijdrage te leveren aan de veiligheid en het vergroten van heterdaadkracht. De buschauffeurs hebben instructie gekregen van de politie en fungeren als extra ogen en oren voor de politie. Ze staan rechtstreeks in contact met de meldkamer, waardoor de politie snel op hun meldingen kan reageren.

Protocol Identiteitsvaststelling

Landelijk is een nieuw protocol vastgesteld op basis waarvan de politie de identiteit van verdachten moet vaststellen. Kort samengevat houdt het protocol in dat de identiteit van een verdachte bij de start van het strafproces door de politie, volgens een vaste werkwijze wordt vastgesteld en dat bij volgende momenten in het proces in de strafrechtsketen de identiteit van de verdachte (en later de veroordeelde) wordt geverifieerd door middel van een echt, eigen, geldig en gekwalificeerd document en/of vingerscan. Om in kaart te brengen wat de gevolgen zijn voor het korps is een impact analyse gemaakt. In 2010 zal er een pilot starten om ervaring op te doen met het nieuwe protocol.

Jaarwisseling

Op basis van de evaluatie over de jaarwisseling 2008/2009 is in 2009/2010 gewerkt met een Staf Grootchalig en Bijzonder Optreden (SGBBO). Dit betekent dat er centraal regie is gevoerd op de voorbereidingen en dat ook regionale doelstellingen zijn geformuleerd, zoals het laten dalen van het schadebedrag aan vernielingen met 10% ten opzichte van vorig jaar en het realiseren van een daling van het aantal incidenten waarbij hulpverleners gehinderd worden in hun werk of hun veiligheid in het geding is.

Tijdens de nacht zijn door de SGBBO de Mobiele Eenheid en alle Officieren van Dienst van de districten centraal aangestuurd. Hierdoor was het mogelijk de juiste prioriteiten te stellen en te schuiven met personeel zodat de incidenten adequaat konden worden aangepakt. Deze aanpak blijkt succesvol. Volgens het landelijk overzichtsrapport 'Oud en nieuw' werd de situatie in de regio Utrecht als 'algemeen beheersbaar' omschreven. De aanpak zal volgend jaar dan ook opnieuw worden gevolgd, uiteraard met de nodige aanpassingen die op grond van de evaluatie²⁰ zullen worden gemaakt.

¹⁸ Bringen van balans, visie op handhaving, VPP juni 2008.

¹⁹ Dit zijn Utrecht, Amersfoort, Veenendaal en Ronde Venen.

²⁰ De evaluatie inclusief de resultaten van de doelstellingen moet nog plaatsvinden.

2.1.3 Proces Noodhulp

In 2009 is door het verbetersteam Noodhulp gewerkt aan projecten ter verbetering van het proces noodhulp. Noodhulp heeft betrekking op de afhandeling van alle bij de politie gemelde incidenten of gebeurtenissen waarvan de afhandeling op basis van aard en/of omstandigheden dusdanig spoedeisend is, dat de burger geen of nagenoeg geen uitstel verwacht. De verbeterprojecten bieden ondersteuning aan het operationele proces en vertalen landelijke richtlijnen naar de agenten op straat. Hieronder worden de projecten die in 2009 zijn uitgevoerd, beschreven.

Burgernet

Burgernet is een uniek samenwerkingsverband tussen burgers, gemeente en politie om de veiligheid in de woon- en werkomgeving te bevorderen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een telefonisch netwerk van inwoners en medewerkers van bedrijven uit de gemeente. De centralist van de meldkamer van de politie start, na een melding van bijvoorbeeld een inbraak of een vermist kind, een burgernetactie op. Burgernetdeelnemers krijgen een ingesproken bericht via de (mobiele) telefoon of een tekstbericht per SMS met het verzoek uit te kijken naar een duidelijk omschreven persoon of voertuig. In 2009 heeft binnen de Politie Utrecht binnen 4 gemeenten een burgernetpilot plaatsgevonden. De evaluatie was zeer positief. Niet alleen heeft Burgernet bij 10% van de inzet een tastbare bijdrage geleverd aan het oplossen van het incident, ook waarden de deelnemers aan Burgernet de inspanningen van de politie 10% hoger dan daarvoor. Tevens blijkt dat maar liefst 5% van de inwoners van een gemeente die deelneemt aan Burgernet bereid zijn om op deze manier een steentje bij te dragen.

Het Regionaal College heeft op basis van deze resultaten besloten Burgernet in te richten als regionale voorziening. In 2010 zal bovenop de 4 pilotgemeenten een uitbreiding plaatsvinden met 9 gemeenten. Bij het sluiten van het jaar hebben in de regio nog 6 gemeenten aangegeven Burgernet te willen inrichten. Het is de verwachting dat voor het einde van 2010, 19 van de 29 gemeenten in onze regio zijn aangesloten.

Burgernetactie: aanhouding woninginbreker

Dankzij een burgernetactie zijn zondag 16 augustus een man en een vrouw aangehouden die werden verdacht van het plegen van een woninginbraak in Breukelen. Die avond kreeg de meldkamer een melding dat een man op de Eendrachtlaan de kentekens van een auto omhoog. Bovendien werd een grote kluis door de man en een vrouw in de auto geladen. De meldkamer startte een burgernetactie en kreeg van een burgernetdeelnemer waardevolle informatie door. Hierdoor kon een motoragent de bewuste auto in Maarssen aan de kant zetten en zijn een 27-jarige man en een 40-jarige vrouw uit Ede aangehouden.

Heterdaadkracht

In 2009 is het onderzoek naar de Heterdaadkracht van onze regio afgerond. Het rapport laat zien hoe het met de heterdaadkracht (het kunnen aanhouden op heterdaad) is gesteld binnen de regio Utrecht en waar de verbeterpunten liggen. Acht van de aanbevelingen zijn overgenomen om invulling aan te geven. Eén daarvan is in november van 2009 gestart. De Politie Utrecht wil de meldingsbereidheid van de burgers verhogen bij verdachte situaties. Daartoe is de campagne 'herken de signalen' opgestart, zie www.herkendesignalen.nl. Op basis van de eerste resultaten met betrekking tot het melden van verdachte situaties kunnen we concluderen dat de campagne positief resultaat heeft.

Regionale meldkamer

In 2009 hebben we 151.425 meldingen ontvangen, ruim 10.000 meer dan in 2008. Hieruit blijkt dat de burger ons beter weet te vinden. De norm voor bereikbaarheid van de meldkamer is dat 85% van de binnenkomende meldingen binnen 10 seconden wordt opgenomen. In 87,3% van het aantal meldingen wordt dit gehaald. Als gevolg van softwareproblemen lukt dit bij meldingen van burgers die via de mobiele telefoon bellen niet altijd. 100% van de meldingen moet binnen 30 seconden opgenomen worden, deze doelstelling is niet gehaald (98.6%). Het streven van de meldkamer is om voor prioriteit-1 meldingen de eenheden in 95% van de gevallen binnen 10 minuten ter plaatse te hebben. Deze doelstelling is met 97,7% bereikt. Voor prioriteit-2 meldingen moet 85% van de eenheden binnen 30 minuten ter plaatse zijn. Ook deze doelstelling is gehaald met 87,1%.

Meldkamer van de toekomst

Het meerjarenprogramma 'Meldkamer van de toekomst' van de politie, brandweer en ambulance binnen de regio Utrecht is in het jaar 2009 succesvol en productief geweest.

De meldkamer van de toekomst streeft er naar om delen van het intakeproces van spoedeisende en niet-spoedeisende meldingen gezamenlijk uit te voeren. Er is veel vooruitgang geboekt in de ketensamenwerking tussen ambulancedienst, brandweer en politie. Een mooie ontwikkeling waarvan ook buiten dit programma de vruchten te plukken zijn.

Er is in 2009 een aantal projecten binnen dit meerjarenprogramma afgerond. Zo is de inzet van een 'calamiteitencoördinator' 24 uur per dag geborgd. De calamiteitencoördinator verzorgt de afstemming tussen de meldkamerdisciplines brandweer, politie en ambulancedienst bij grote incidenten. Daarnaast is geïnvesteerd in een systeem om de centralisten beter uit te rusten bij grote incidenten, waardoor ze nog beter in staat zijn om de eenheden ter plaatse te ondersteunen. Tevens is geïnvesteerd in één managementinformatiesysteem om de meldingsgegevens van de politie-, brandweer- en ambulancemeldkamer in te verzamelen. Dit om een zo compleet mogelijk beeld te krijgen ten behoeve van de sturing. Tenslotte zijn er verbeteringen doorgevoerd in de alarmering van geneeskundig functionarissen in het geval van rampen en calamiteiten.

Daarnaast is er gewerkt aan opleiding en training, zoals het inbedden van inijkstages van centralisten en de ontwikkeling van een multidisciplinaire Integrale Beroepsvaardigheden Training. Verder zijn de eerste stappen gezet voor de scheiding van het politiemeldkamerproces. Hiertoe zijn inmiddels uitgangspunten voor fysieke herinrichting, werkprocessen en personele inrichting van de meldkamer vastgesteld.

2.1.4 Proces Opsporen

Ontwikkelingen in de samenleving, in veiligheid en criminaliteit, in de rol en positie van het bevoegd gezag, alsmede politie in ontwikkeling, liggen ten grondslag aan de reeds in 2008 ontwikkelde hernieuwde visie op opsporing. Deze visie bevat de Beweging Intelligentere Opsporen 2008-2011 waardoor we slimmer (informatiegestuurd), beter (professioneler), makkelijker (gestandaardiseerd) en leuker (samen) opsporen. De volgende activiteiten hebben in 2009 plaatsgevonden:

Programma Versterking Opsporing

Het PVOV is opgezet met als gewenst resultaat de professionalisering van de waarheidsvinding en het vergroten van het vertrouwen in de rechtstaat. Binnen dit programma zijn in 2009 de volgende resultaten bereikt.

- Regeling Team Grootschalig Optreden (TGO)

Ten aanzien van de TGO-regeling zijn in 2009 de TGO-teams van start gegaan. De Politie Utrecht beschikt nu per team over een Vaste Kern Leidinggevend (VKL) voor de aansturing van een onderzoek en een Vaste Kern Uitvoerend (VKU) waarin de professionaliteit in de uitvoering is geborgd. TGO-Lucifer was één van de eerste onderzoeken die volledig 'PVOV²¹-proof' zijn uitgevoerd. In 2009 zijn nog vier TGO's PVOV-proof uitgevoerd. Uit de evaluaties van de onderzoeken is naar voren gekomen dat de TGO-regeling bij de Politie Utrecht goed is georganiseerd.

Lucifer

Lucifer was één van de eerste onderzoeken die volledig PVOV-proof is uitgevoerd. Daar waar in de situatie vóór PVOV elke coördinator zijn eigen taak solistisch op zich nam, vormt in de nieuwe situatie de VKL één team. Dit uit zich onder andere al in het simpele feit dat de VKL bij elkaar zit in één werkruimte, waardoor informatie-uitwisseling makkelijker plaatsvindt. Bijzonder in het onderzoek Lucifer was het vaststellen van de scenario's. Omdat het slachtoffer openlijk pedofiel en satanist was, bleek hij vele vijanden te hebben. Dit hield ook vele scenario's in. Bij een discussie over de wijze waarop de dader de woning moest zijn binnengekomen raakte het onderzoeksteam ervan overtuigd dat de dader door het slachtoffer was binnengelaten. Hierdoor kon aan veel scenario's een lagere prioriteit gegeven worden en is gefocust op de bekenden van het slachtoffer. Toen duidelijk werd dat de verdachte van dit feit in Veendam woonde is het hele team, dus ook de VKL, vrijwel geheel naar Veendam verplaatst. Ook de rol van de VKU (onder andere verhoorders en tappers) kwam in dit onderzoek duidelijker dan ooit naar voren.

De verhoorders zijn vrijwel vanaf het begin bezig geweest met het voorbereiden van het verdachtenverhoor. Mooi resultaat was dat de verdachte de derde dag van het verhoor het feit bekende.

21 Programma Versterking Opsporing en Vervolg.

- Tegenspraak
Binnen een onderzoek worden doorlopend beslissingen genomen en scenario's en hypothesen getoetst. Beslissingen worden genomen op basis van beschikbare informatie en ervaring, maar ook regelmatig op gevoel. Het nemen van beslissingen op basis van ervaring en gevoel kan tunnelvisie veroorzaken, wat verstrekende gevolgen kan hebben voor het vervolg van het onderzoek. Om de kans op tunnelvisie tot een minimum te reduceren wordt de zelfreflectie binnen het team gestimuleerd en is door het inrichten van een tegenspraakteam met opgeleide tegensprekers de tegenspraak georganiseerd. Op dit gebied is in het afgelopen jaar ook de samenwerking met de regio's Flevoland en Gooi en Vechtstreek gezocht.
- Forensische Opsporing
 - In 2009 zijn nieuwe normen ingevoerd, gericht op onderzoek van slachtoffers van geweldsmisdrijven. Deze normen zorgen voor een correcte veiligstelling van de sporen.
 - Een deel van de door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ter beschikking gestelde gelden is bestemd voor een generieke versterkingslag van de forensische opsporing. Hiertoe is de afdeling Forensische Opsporing (FO) uitgebreid met 17 forensisch assistenten, die inzetbaar zijn bij het sporenonderzoek op iedere standaard plaats delict van woning-, bedrijfs- en auto-inbraken.
 - Het Landelijk Sporen Volgsysteem (LSV) is in gebruik genomen. De politie beschikt hiermee over een landelijke databank waarin alle sporen worden opgenomen. Aan het eind van het jaar is ook de koppeling met de Basisvoorziening Handhaving (zie §2.3.3) gerealiseerd, waardoor sporen eenmalig en uniform worden ingevoerd. Het FO-proces is zichtbaar in BVH terwijl de 'chain of custody' door LSV gewaarborgd is.
- HBO-recherchekundigen
In 2012 moet volgens afspraak met BZK de Politie Utrecht 131 HBO-recherchekundigen aangenomen hebben. De recherchekundigen worden opgeleid tot specialisten die kunnen worden ingezet bij bijzondere rechercheprojecten en -onderzoeken. De recherchekundigen organiseren tegenspraak, review en evaluatie bij rechercheonderzoek en zijn op de hoogte van tactische en forensisch technische opsporingstechnieken. In 2009 zijn 12 zij-instromers aangenomen om opgeleid te worden tot recherchekundigen. De eerste van hen is inmiddels geslaagd voor de opleiding.
- Auditieve en audiovisuele registratie van verhoren
Het registreren van verhoren biedt de politie de mogelijkheid om onweerlegbaar aan te tonen dat verhoren volgens de hiervoor geldende wet- en regelgeving op integere wijze zijn uitgevoerd. Door de toenemende transparantie van de verhoren kan de kwaliteit van het verhoorproces (verder) worden verbeterd, waardoor de kans op fouten vermindert. Hiervoor zijn in de Aanwijzing 'Auditief en audiovisueel registreren van verhoren van aangevers, getuigen en verdachten' protocollen en regels opgesteld en ingevoerd. Daarnaast heeft de Politie Utrecht een bijdrage geleverd aan de pilot AVR. Echter door problemen van systeemtechnische aard is het niet gelukt het systeem in 2009 volledig te implementeren.

Programma Versterking aanpak georganiseerde misdaad

Dit programma richt zich op het aanpakken van de georganiseerde misdaad, oftewel de zware criminaliteit. Een aantal projecten is in 2009 opgepakt om de sturing, de samenhang, de slagvaardigheid en de ondermijningsthema's te versterken.

- Flexibel weeg-, projectvoorbereiding- en stuurproces
Het weeg-, projectvoorbereiding-, en stuurproces dient transparant te zijn, te voldoen aan vooraf gestelde kwaliteitseisen en toegerust te zijn met een goede set hulpmiddelen. Bovendien is flexibiliteit nodig zodat alert ingespeeld kan worden op actuele zaken en het besluitvormingsproces sneller en met hoger kwaliteitsniveau kan verlopen. Ten behoeve van 'Real Time Decision' is een goede en actuele informatiepositie noodzakelijk. Bovendien moet de belangrijke informatie veiliger, toegankelijker en interactiever worden gemaakt. In 2009 is door de Bovenregionale Recherche Midden Nederland (zie §2.2.1) een evaluatie van het huidige proces uitgevoerd. De resultaten van dit evaluatieonderzoek zijn in september 2009 besproken en implementatie van de aanbevelingen vindt in 2010 plaats.

- Definiëring van het veiligheidsprobleem

Om de afbakening van het veiligheidsprobleem en de strategiebepaling beter te positioneren is in het besluitvormingstraject een zogenaamde 'verkenkende fase' ingebouwd.

Op basis van signalen voorafgaand aan de projectvoorbereidingsfase gaat een 'verkenningsteam' aan het werk dat zorgt:

- voor een duidelijke problemafakening door het benoemen van onder andere concrete locaties, groepering en facilitators en het definiëren van de te bereiken resultaten.
- dat vanuit 'good practices' diverse scenario's (bijvoorbeeld preventie, geïntegreerde handhaving en opsporing) worden bedacht om een dergelijk probleem aan te pakken.
- dat een goede informatievraag wordt geformuleerd.

In 2009 is het eerste verkenningsteam actief geweest op de thema's heling en hennep.

- Intelligence en financiële en digitale opsporing

Het Versterkingsplan Financiële opsporing is in 2009 vastgesteld. Voor de in te zetten beweging naar intelligenter financieel opsporen is een groot aantal maatregelen nodig. De maatregelen zijn gericht op de volgende doelen:

- Financieel opsporen ontwikkelen en verankeren op alle niveaus (wijk-district-regio-bovenregionaal) en in alle processen (met name Intake en Intelligence).
- Het verhogen van de kwaliteit en kwantiteit van generalisme, specialisme en expertise.

Om financieel opsporen, zowel intern als extern op de kaart te zetten, is de aanpak van onverklaarbaar vermogen gestart. Door de aanpak van onverklaarbaar vermogen wordt zichtbaar gemaakt dat misdaad niet loont. In 2009 is de werkwijze getest en geïmplementeerd in het korps.

Tevens is gestart met de voorbereiding van het Versterkingsplan Digitale opsporing. Het versterkingsplan richt zich op het borgen van de ontwikkelingen binnen de digitale wereld in de politieprocessen. Ook is in 2009 het Versterkingsplan Intelligence opgeleverd en is gestart met de invoering.

- Ondermijningsthema's

Op de ondermijningsthema's mensenhandel en hennepsteelt is een aantal stappen gezet.

In 2009 is geïnvesteerd in de proeftuin Zandpad. Dit actieplan heeft als doel het realiseren van een veilige vergunde prostitutiebranche op 'het Zandpad' te Utrecht. De bijdrage van de Politie Utrecht richtte zich met name op het bestraffen van mensenhandel en het onaantrekkelijk maken van mensenhandel door verhoging van de pakkans. Duidelijk is geworden dat er nog veel werk moet worden verricht. Hoewel in de opsporing goed werk is geleverd, blijft de geïntegreerde aanpak met partners nog achter, ondanks de inspanningen van alle partners rond deze proeftuin.

De tweede proeftuin op georganiseerde hennepsteelt richt zich op growshops en is van start gegaan eind 2009. In samenwerking met de Programmamanager Georganiseerde Criminaliteit van het OM wordt thans een aanvraag voorbereid voor de aanpak van alle growshops in de regio Utrecht. Daarnaast is gestart met de voorbereiding van een regionaal hennepconvenant om de zogenaamde thuisteelt te ontmoedigen. Het concept is gereed en wordt in 2010 afgesloten.

Borging Basis Project Opsporing

Binnen dit programma is via het project Goedkeurders veel aandacht geweest voor de kwaliteitsverbetering van de dossiers Veel voorkomende criminaliteit. Dit project is gestart naar aanleiding van een vooronderzoek naar de kwaliteit van de dossiers door Bureau Ketensamenwerking (zie §3.1). Hieruit is naar voren gekomen dat de kwaliteit van de dossiers niet toereikend was en er veel 'reparatie- en herstelkosten' waren na interne en externe controle, wat ook resulteerde in extra doorlooptijd. Door deze 'kwaliteitskosten' zichtbaar te maken en daardoor beter te sturen kunnen aanzienlijke besparingen worden gehaald. De goedkeurder en de verbalisant spelen daarbij een belangrijke rol. Tijdens dit project is de aandacht gericht op de inrichting en sturing van de kwaliteitscontrole van het procesdossier. Meer dan tot nu toe moeten de goedkeurders inhoud geven aan hun verantwoordelijkheid voor de kwaliteit van het dossier en beter zicht krijgen op de voortgang en eenduidigheid van het procesdossier. Door het aanwijzen van deze zogenaamde goedkeurders en deze via een stage bij het OM voldoende uit te rusten is een forse stap voorwaarts gemaakt in de kwaliteit van de dossiers.

2.1.5 Proces Zorg

Het proces zorg richt zich op het verzorgen van arrestanten, het beheren van in beslaggenomen goederen en klachtenbehandeling waarin klachten van burgers over het optreden van de politie worden behandeld. In 2009 is een aantal projecten²² aangaande dit proces opgepakt, dan wel vanuit 2008 doorgezet.

Arrestantenzorg

In 2009 is het zorgprotocol voor 'Arrestanten in de Ophoudfase' geïmplementeerd. Dit houdt in dat elke arrestant regionaal op een gelijke wijze wordt behandeld en voorzien van persoonlijke en materiële voorzieningen. In 2010 zal een vervolg komen door te investeren in de ophoudruimtes waarin de arrestant verblijft, zodat ze voldoen aan de daarvoor gestelde huisvestingseisen. Tevens is een start gemaakt met het beschrijven van de procedures rondom arrestantenzorg. Doel hiervan is om een juiste en volledige werkwijze rondom de arrestantenzorg regionaal in te richten. Het project loopt door tot in 2010.

Goederenzorg

Voor het afhandelen van inbeslaggenomen goederen zijn het afgelopen jaar meerdere procedures (onder andere voor drugs, hennepkwekerijen en vuurwapens) gemaakt en ingevoerd. Daarnaast zijn eisen geformuleerd waaraan tijdelijke opslaglocaties moeten voldoen en zijn deze opgenomen in het basisplan Huisvesting. Echter, het volledige projectresultaat is nog niet bereikt, omdat de organisatie van BOOS²³ nog niet ingericht is om de taken voor de gehele regio uit te voeren. Zodra de organisatie staat, kunnen de procedures verder ontworpen en geïmplementeerd worden.

Klachtenbehandeling

Dit jaar zijn eerste stappen gezet om de klachtenbehandeling verder te optimaliseren. De klachtbehandelaars zijn in 2009 getraind in de nieuwe werkwijze die in 2008 is geïmplementeerd. Tevens is goedkeuring verleend om een nieuw registratiesysteem aan te schaffen. Dit systeem zal in 2010 in gebruik worden genomen en aanzienlijke tijdswinst in de behandeling opleveren.

2.2 Bovenregionale samenwerking

2.2.1 Bovenregionale Recherche Midden Nederland

Sinds 1 juli 2008 vormen de regiokorpsen Gooi en Vechtstreek, Flevoland en Utrecht het zevende bovenregionale rechercheteam, met als beheerkorps de Politie Utrecht. De Bovenregionale Recherche Midden Nederland (BR MN), die formeel op 1 januari 2009 is opgericht, voert opsporingsonderzoeken uit naar bovenregionale middencriminaliteit. Hierbij gaat het om aangiftegerelateerde zaken waar een burger en/of ondernemer last van ondervindt, zoals woninginbraken, gewelddadige overvallen, ramkraken en skimming.

Onderzoeken

In 2009 zijn zes nieuwe onderzoeken gestart. Met de twee onderzoeken die al liepen sinds het najaar van 2008 heeft het team van de BR aan acht zaken gewerkt. Efficiënt capaciteitsmanagement heeft het mogelijk gemaakt veel meer zaken op te pakken dan de minimale doelstelling van 4 per jaar. De spoedprocedure voor de aanvraag van BR-capaciteit heeft in verschillende zaken haar nut bewezen, waardoor de BR MN in zeer kort tijdsbestek operationele ondersteuning heeft kunnen bieden. Onder andere binnen de onderzoeken Hazard (gewelddadige overval op juwelier in Almere) en Seal (overval op supermarkt in Amersfoort) is intensief samengewerkt met de betrokken districten en hebben districtelijke rechercheurs tijdelijk meegedraaid in het BR-team. Gelet op de positieve ervaringen zal deze werkwijze in 2010 worden doorgezet.

Onderzoek Hazard

Begin februari 2009 drongen aan het begin van de avond vier overvallers een juwelierszaak in Almere binnen. De eigenaar van de winkel vluchtte naar buiten en probeerde de overvallers op te sluiten door de rolluiken te laten zakken. Daarop werd hij beschoten en in zijn buik geraakt. De schutter zag kans om onder het dalende rolluik door te glippen. De andere drie overvallers konden niet meer ontkomen en zaten opgesloten in de juwelierszaak toen de politie arriveerde.

22 Projecten aangaande Slachtofferzorg worden niet meer opgepakt door het proces Zorg, maar door het project Intake.

23 Project 'inrichting BOOS' heeft als doel om de organisatie in te richten om regionale in plaats van districtelijke ondersteuning te bieden voor de in beslag genomen goederen.

Deze gewelddadige overval is in eerste instantie opgepakt door de regio Flevoland. Omdat daar sprake was van een hausse aan overvallen is bij de BR MN het verzoek ingediend om ondersteuning te bieden. De speciale spoedprocedure heeft het mogelijk gemaakt om slagvaardig op te treden en dankzij een snelle besluitvorming was de toewijzing van extra BR-capaciteit binnen één dag geregeld. Omdat overvallen een delictsoort is die valt binnen de middencriminaliteit, is de zaak Hazard na een aantal dagen geheel overgedragen aan de BR MN.

Het tactisch team is een onderzoek gestart op de drie aangehouden verdachten en heeft vrijwel direct een reeks huiszoekingen gedaan. De zoekingen en het nagaan van telefonische contacten leverden aanknopingspunten voor de vervolging op. Tevens is ingezoomd op de sociale netwerken rondom de verdachten. Deze niet-klassieke aanpak richtte zich dus niet op de nog onbekende schutter, maar op zijn directe omgeving, daar is bewijsmateriaal verzameld. Uiteindelijk heeft dit geleid tot informatie over de identiteit van de vierde verdachte en is hij aangehouden.

Bij de aanpak heeft de BR MN besloten breder te kijken dan dit ene incident. Zo zijn 150 overvallen op banken bestudeerd op gelijkenissen in modus operandi en daderindicatie. Uiteindelijk is de overval op de juweliërszaak in Almere gekoppeld aan overvallen in Alkmaar, Amersfoort en Nieuwegein. Het werkgebied van de groep verdachten bleek veel groter te zijn dan Almere, zelfs groter dan Midden Nederland.

In totaal zijn 14 personen gehoord. Onder de verhoorden vallen een aantal personen uit de directe omgeving van de verdachten. Uiteindelijk zijn 9 verdachten aangehouden. Zij opereerden in fluïde samenstelling en zijn betrokken geweest bij verschillende overvallen. Er zijn straffen tussen de 6 en de 12 jaar geëist. Ondanks dat de feiten zijn bewezen, viel de uitspraak veel lager uit dan de eis. Het OM is hiertegen in hoger beroep gegaan.

2.2.2 Nieuwe wetgeving Bovenregionale Samenwerking

In de nieuwe politiewet, waarvan het voorstel in 2009 is opgesteld, wordt vastgelegd dat de bovenregionale samenwerking anders zal worden ingericht. Dit heeft er toe geleid dat de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie akkoord zijn met de indeling van zeven bovenregionale samenwerkingsclusters. De Politie Utrecht is ingedeeld met de Politie Gooi en Vechtstreek en Flevoland. In lagere wetgeving zal worden opgenomen dat de clusters op bepaalde onderwerpen verplicht zullen samenwerken. Er zijn reeds acht vastgestelde opsporingsonderwerpen, te weten: forensische opsporing, digitale opsporing, cybercrime, financieel-economisch criminaliteit, milieucriminaliteit. Team Grootchalige Opsporing (inclusief onderhandelaars), observatieteams technische observatie en intelligentie en informatiegestuurde opsporing. Het beheer zal plaatsvinden door het beheerkorps Utrecht. De beheerdriehoek van dat korps is dan verantwoordelijk voor het beheer van de bovenregionale samenwerking.

2.3 Invoering basisvoorzieningen

Met het oog op de verbetering van de samenwerking en het gemeenschappelijk functioneren van de politiekorpsen hebben de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Justitie in 2007 afspraken gemaakt met de Korpsbeheerders. Drie afspraken betreffen de invoering van nieuwe ICT-systemen in de jaren 2008 en 2009. In de volgende paragrafen wordt de stand van zaken ten aanzien van deze drie basisvoorzieningen binnen de Politie Utrecht weergegeven.

2.3.1 Basisvoorziening Opsporing

In 2008 is de Basisvoorziening Opsporing (BVO) binnen ons korps ingevoerd. De BVO is een landelijk systeem dat wordt gebruikt in opsporingsonderzoeken. De BVO ondersteunt het proces Opsporen, met als doel het standaardiseren van werkwijzen en het verbeteren van de informatie-uitwisseling. Het voordeel van de BVO is dat informatie door iedereen op dezelfde wijze wordt vastgelegd en dat samen met de korpsen Gooi en Vechtstreek en Flevoland gebruik gemaakt wordt van één database waardoor informatie gemakkelijk kan worden gedeeld. Het delen en uitwisselen van informatie verbetert de informatiepositie en versterkt de samenwerking. Bij de invoering is vooral aandacht geweest voor de technische implementatie en het opleiden van de medewerkers.

Hierdoor is er onvoldoende aandacht geweest voor een juist gebruik van de BVO, waardoor het korps in de landelijke monitor slecht scoorde. Met het project Nazorg BVO is met name veel aandacht besteed aan het correcte gebruik van BVO. Hiermee is de bewustwording voor het gebruik van BVO bij de rechercheurs verbeterd en tevens de kwaliteit van de informatie en de informatie-uitwisseling.

2.3.2 Basisvoorziening Capaciteitsmanagement

Begin 2009 is in de regio Utrecht het systeem Basisvoorziening Capaciteit Management (BVCM) ingevoerd om het bestaande systeem te vervangen. Dit landelijke systeem is geschikt voor planning, tijdregistratie en verloning.

Het systeem en zijn gebruikers hebben in 2009 duidelijk een periode van gewenning nodig gehad, maar het systeem functioneert nu goed ten aanzien van het doel waarvoor het is ingevoerd. Dit heeft er toe geleid dat leidinggevers nu beter worden gepositioneerd in het planproces en dat financiële consequenties en organisatorische gevolgen van de planning inzichtelijker zijn geworden. Medio 2009 is een kwartiermaker Capaciteitsmanagement aangesteld om de volgende ontwikkelingsfase van het capaciteitsmanagement vorm te geven.

Eind 2009 zijn vervolgens vijf capaciteitsmanagement(CM)-adviseurs benoemd die in 2010 starten met het adviseren van de politieonderdelen over de inzet van de capaciteit. Hun doel is tweeledig, in de eerste plaats gaan zij in 2010 een pilot uitvoeren op het gebied van planning op de verschillende niveaus. De uitkomst hiervan zal leidend zijn voor de toekomstige organisatie en inbedding van de regionale planfunctie. In de tweede plaats is het doel het breed uitdragen van kennis en ervaring op het gebied van planning en capaciteitsmanagement in de regio.

2.3.3 Basisvoorziening Handhaving

Op 8 december 2009 is de Politie Utrecht overgegaan op de Basisvoorziening Handhaving (BVH). Dit geautomatiseerde basissysteem wordt gebruikt voor alle sturings-, informatie- en ondersteuningsdoeleinden, waaronder de meldingen en aangiften. De BVH ondersteunt ook de handhavingstaken en bepaalde opsporingsonderzoeken en wordt dagelijks door ruim 3.000 medewerkers gebruikt. Aan de implementatie is een intensieve en grondige voorbereiding voorafgegaan om de overgang van het oude systeem naar de nieuwe BVH zo soepel mogelijk te laten verlopen. Met de ingebruikname van de BVH in het korps Utrecht, werkt de hele Nederlandse Politie met hetzelfde handhavingssysteem.

De invoering van de drie basissystemen zijn de afgelopen jaren een forse inspanning geweest voor de Politie Utrecht. De komende periode zal nog veel tijd geïnvesteerd moeten worden om het gebruik van de systemen te optimaliseren.

2.4 Geweld tegen de politie

In 2009 zijn 585 meldingen van geweld tegen politieambtenaren gedaan in het kader van het geweldsprotocol. Ten opzichte van dezelfde periode in 2008 valt een lichte stijging van het geweld tegen politieambtenaren waar te nemen. Het lijkt er op dat deze stijging vooral gelegen is in het beter vastleggen van verbaal geweld en/of beledigingen. Het fysieke geweld tegen politieambtenaren is gedaald. Afgelopen jaar is er wel een opvallend zwaar letsel geweest in de regio Utrecht. Een politieambtenaar is door een steekincident volledig verlamd geraakt (zie §4.1.3).

Volgens het geweldsprotocol is de leidinggevende van het slachtoffer bij een geweldsincident verantwoordelijk voor het begeleiden van het slachtoffer en het doen van de melding bij de casemanager van het geweldsprotocol. In 2009 werd in 51% van de gevallen het geweld door de leidinggevende gemeld bij de casemanager. Er zijn in 2009 54 zaken gevoegd²⁴, van 35 zaken is al bekend of de voeging succesvol is geweest. Bij 21 zaken is de vordering volledig toegekend, bij 11 gedeeltelijk en 3 bleken niet-ontvankelijk.

In 2009 hebben er positieve ontwikkelingen bij het geweldsprotocol plaatsgevonden. In verband met onderbezetting ontving de Politie Utrecht veel klachten over de behandeling en afhandeling van de schadeclaims. Door extra ondersteuning in 2009 is het gelukt om de klachten en de achterstand weg te werken. Ook blijkt dat collega's de weg naar de casemanagers weer met vertrouwen weten te vinden.

In 2009 is de pers bewust ingeschakeld. Een aantal verhalen is in de krant gepubliceerd, soms zelfs met een uitgebreid diepte-interview met het slachtoffer en/of de casemanager. De gedachte hierachter is de burgers duidelijk te maken dat geweld tegen politieambtenaren niet wordt getolereerd.

In principe wordt geweld tegen politieambtenaren altijd vervolgd en indien er schade is ontstaan wordt er alles aan gedaan om dit op de dader te verhalen.

²⁴ Met 'voegen' wordt bedoeld dat medewerkers de schade, die zij hebben geleden door optreden/handelen van de verdachte, via het strafproces kunnen verhalen op de verdachte.

2.5 Jeugd

In 2009 zijn binnen de aanpak van jeugdcriminaliteit met het bestuur, het Openbaar Ministerie en de Politie Utrecht gezamenlijk stappen gezet.

De Politie Utrecht neemt bijvoorbeeld deel aan een pilot voor een landelijk instrumentarium in de jeugdstrafrechtketen. Met het instrument dat door de politie wordt gebruikt, kan een inschatting worden gemaakt van het risico op geweldsrecidive en een inschatting op het risico van algemeen recidive. Het instrument van de politie wordt doorgegeven in de jeugdstrafrechtketen en alle ketenpartners vullen dit instrument aan. Hierdoor komt er een beter en betrouwbaarder beeld van een minderjarige verdachte. Doel van het landelijk instrumentarium is om de jeugdcriminaliteit beter te kunnen aanpakken.

Ook zijn met de ketenpartners (Bureau Jeugdzorg, Raad voor de Kinderbescherming, Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en het OM) afspraken gemaakt over betere samenwerking rondom kindermishandeling.

Ten aanzien van de STOP-verwijzingen is het landelijk beleid gewijzigd. In december 2009 is de mogelijkheid om verdachten onder de 12 jaar (12-minners) naar Halt te verwijzen voor de STOP-reactie beëindigd. In 2009 werden er 62 twaalfminners, die verdacht werden van het plegen van een strafbaar feit, naar bureau Halt verwezen. Deze kinderen zullen voortaan door de politie naar bureau Jeugdzorg worden verwezen middels een zorgmelding.

2.6 Veelplegers

Gedurende 2009 is vanuit het procesteam opsporen onderzoek gedaan naar de wijze waarop de veelplegeraanpak vormt krijgt, zowel binnen de veiligheidshuizen²⁵ als in de districten. Hierbij werd geconstateerd dat een aantal zaken beter moet worden aangepakt:

- de resultaatsturing;
- het samenstellen van de veelplegerlijst;
- de werkwijze en aansturing binnen de veiligheidshuizen;
- de afstemming met partners;
- de rol en positie van de daderregisseurs in de districten.

Eerste stappen zijn reeds gezet. In onderstaande tabel zijn het aantal minder- en meerderjarige veelplegers weergegeven.

Aantal minder- en meerderjarige veelplegers²⁶ in 2008 en 2009 (per kwartaal)

	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
	Kwartaal 1		Kwartaal 2		Kwartaal 3		Kwartaal 4	
Minderjarige	90	82	103	68	114	94	118	69
Meerderjarige	336	315	357	300	364	249	346	266
Totaal veelplegers	397		368		343		335	

Daarnaast er is op verzoek van het Arrondissementaal Justitieel Beraad (AJB) in 2009 onderzoek gedaan naar de effectiviteit van de veelplegeraanpak in de regio Utrecht. De resultaten van dit onderzoek zijn besproken in de Adviesgroep Veelplegers. Het onderzoek betrof een periode van 2001 tot en met 2008. In het onderzoek wordt een aantal constatering gedaan die wijzen op de effectiviteit van de veelplegeraanpak. Ten aanzien van de onderzochte groep zeer actieve veelplegers luiden de conclusies:

- Er zijn in 2008 minder zeer-actieve veelplegers dan in 2001;
- Het aandeel zeer-actieve veelplegers in de totale verdachtenpopulatie in de regio Utrecht is lager;
- In 2008 zijn de zeer-actieve veelplegers verantwoordelijk voor minder criminaliteit dan in 2001;
- De recidive binnen twee jaar van de onderzochte groep uit 2006 ligt lager dan die uit 2001.

Geconstateerd mag worden dat de veelplegersaanpak effectief is.

²⁵ Een Veiligheidshuis is een samenwerkingsverband tussen de ketenpartners dat zich richt op het terugdringen van overlast, huiselijk geweld en criminaliteit. In een Veiligheidshuis werken instanties op één locatie samen aan opsporing, vervolging, berechting en hulpverlening.

²⁶ Een minderjarige veelpleger is een jongere in de leeftijd van 12 t/m 17 jaar die in het criminele verleden meer dan 5 processen verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan tenminste 1 in het peiljaar. Een meerderjarige veelpleger is een persoon van 18 jaar of ouder die over een periode van 5 jaren (waarvan het peiljaar het laatste jaar vormt), meer dan 10 processen verbaal tegen zich zag opgemaakt, waarvan er tenminste 1 in het laatste peiljaar. (In utrecht wordt 1 antecedent als 1 proces-verbaal gezien).

Wel moet de komende jaren de aanpak vastgehouden worden waarbij vooral aandacht besteed moet (blijven) worden aan het nazorgtraject. Daarnaast dient bij het handhaven van de veelplegersaanpak een aantal opvallende zaken uit het onderzoek voor ogen gehouden te worden:

- De grootste groep zeer-actieve veelplegers betreft de groep van 18 tot 24 jarigen. Hierin vormen mensen met een Marokkaanse afkomst de grootste groep, maar de groep van Nederlandse komaf is met een inhaalslag bezig. Dit blijkt ook uit het onderzoek dat in opdracht van het OM in Utrecht is uitgevoerd naar minderjarige veelplegers: Nederlandse veelplegers worden gemiddeld voor aanzienlijk meer delicten gepakt en hebben een aanzienlijk langere criminele carrière.
- Er is daarnaast een verschuiving te zien in het type delicten waaraan de zeer-actieve veelplegers zich schuldig maken: van vermogenscriminaliteit naar gewelds- en openbare orde delicten. Het lijkt er op dat daarmee een verharding aan het optreden is.

Deze twee opvallende conclusies uit het onderzoek zullen in de aanpak aandacht moeten krijgen. Daarnaast adviseert de adviesgroep het AJB de aanbevelingen in het onderzoek zoals het doen naar kwalitatief vervolgonderzoek en het vormgeven van een betere registratie rondom veelplegers over te nemen. In 2010 zal de concrete uitwerking van het onderzoek plaats hebben.

2.7 Verkeerspolitie

De verkeerspolitie Utrecht stelt binnen haar (weg)verkeerstaak de verkeersveiligheid en leefbaarheid centraal.

Strategische Nota Politieverkeerstaak 2010-2012

De Strategische Nota Politieverkeerstaak 2010-2012 geeft richting aan de missie, visie en doelen in de verkeershandhaving, met als centraal thema "Verkeerspolitie én Politie in het verkeer". Deze landelijke nota beschrijft een verkeerspolitie die niet alleen verkeersgedrag aan verkeersnormen toetst en specifieke normen van vervoer en voertuigcriminaliteit, maar ook gedrag aan algemene normen. Verkeershandhaving, verkeersgedrag en verkeersregels zijn weliswaar primaire aandachtsvelden, maar vanuit haar rol als politie in het verkeer reikt haar taak verder. De nota schetst onder andere een verkeerspolitie die meer ruimte krijgt voor handhaving en opsporing op gerelateerde thema's, zoals voertuigcriminaliteit, ladingdiefstal en andere criminele handelingen, die zich voordoen op en rond de verkeersinfrastructuur. De Verkeerspolitie Utrecht is in 2009 gestart met het inbedden van de landelijke nota in de kaderlijnen en doelstellingen van het korps.

Strategische Beleidsgroep Wegverkeer – Cluster midden

De Verkeerspolitie Utrecht heeft naast de bestaande ketensamenwerking in 2009 zitting genomen in de Strategische Beleidsgroep Wegverkeer - Cluster midden (SBG-W). Deze SBG-W geeft advies over onderwerpen die besproken worden in de landelijke SGB-W. Tevens wordt in dit overleg nagedacht over samenwerking met de politieregio's Gooi en Vechtstreek en Flevoland met ondersteuning van het Korps landelijke politiediensten. Het betreft een samenwerking op operationeel niveau van de afdelingen Verkeers Ongevallen Analyse (VOA) en op het gebied van verkeerscontroles, inclusief integrale transportcontroles.

Trajectwegen

De Verkeerspolitie Utrecht werkt vanaf 1 januari 2009 op aangewezen trajectwegen. Op deze trajectwegen wordt integrale verkeershandhaving toegepast. De trajectwegen zijn aangewezen na een verkeersveiligheidsonderzoek. Dit onderzoek is uitgevoerd door de Verkeerspolitie Utrecht en vastgesteld in nauwe samenwerking met de Provincie Utrecht en het Openbaar Ministerie. Bij de uitvoering van het onderzoek is gebruik gemaakt van objectieve en subjectieve meetgegevens, zoals:

- meet- en lusgegevens, die door de wegbeheerders beschikbaar zijn gesteld;
- analyse van verkeersongevallen en alcoholmisdrijven;
- klachten van burgers, wegbeheerders en wijkagenten.

Educatieve maatregel gedrag

In 2009 is door het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) de Educatieve Maatregel Gedrag (EMG) geïntroduceerd en is, samen met de Educatieve Maatregel Alcohol (EMA) een belangrijk instrument in de totale investering in verkeersveiligheid. De EMG is een cursus gericht op de wetsovertreder, die risicovol rijgedrag heeft vertoond. Het doel van de maatregel is te zorgen dat de deelnemers niet nogmaals risicovol rijgedrag vertonen in het wegverkeer. Een EMG wordt opgelegd in het kader van een vorderingsprocedure. Dit is een wettelijke maatregel om het verkeer veiliger te maken en staat los van het strafrecht. De deelname aan de cursus is verplicht en de kosten zijn voor de deelnemers zelf. In 2009 zijn door ons korps ongeveer 70 EMG's opgemaakt.

Enkele resultaten

- De video-verkeerssurveillance heeft 126 (doelstelling 100) rijbewijzen ingenomen van bestuurders die 50 km/u sneller reden dan de ter plaatse geldende maximum snelheid.
- In 2009 waren er binnen de regio Utrecht 35 dodelijke verkeersslachtoffers te betreuren bij in totaal 31 ongevallen. Dit betreft het laagste aantal ongevallen en dodelijke slachtoffers sinds 2004.

2.8 Salduz-arrest

Halverwege 2009 heeft het Europese Hof voor de Rechten van de mens een uitspraak gedaan die impact heeft op het proces van rechtsbijstand voor arrestanten. Het zogenaamde Salduz-arrest schrijft voor dat rechtsbijstand geldt voor alle aangehouden verdachten van ernstige strafbare feiten die te kennen geven een consult te willen van een advocaat, voorafgaand aan zijn of haar verhoor.

Om dit proces goed in te richten is ons korps op 1 december 2009 gestart met een pilot in de binnenstad van Utrecht. Iedere dag zijn twee advocaten aanwezig op het politiebureau Kroonstraat en (alleen in de ochtend) het Arrestantencomplex in Houten. Op het moment dat een arrestant aangeeft gebruik te maken van zijn recht op bijstand voorafgaand aan zijn verhoor schakelt de hulpofficier de aanwezige advocaat in, die de verdachte kan adviseren. Minderjarige verdachten krijgen altijd een consult van één van de aanwezige advocaten voor het verhoor. Met de aanwezigheid van de advocaten op de politielocaties willen alle partijen (het Openbaar Ministerie, Raad voor de Rechtsbijstand, Orde van Advocaten en de Politie Utrecht) bewerkstelligen dat de voorgeschreven rechtsbijstand sneller en efficiënter geboden wordt en het onderzoek door de politie niet nodeloos vertraagd wordt.

De pilot loopt tot 1 juni 2010. Tijdens en na de pilot zal de werkwijze worden geëvalueerd. Aan de hand van deze uitkomsten bekijken alle partijen of en op welke wijze verdere invulling wordt gegeven aan het uitvoeren van het Salduz-arrest.

2.9 Geheimhoudersgesprekken

In strafrechtelijke onderzoeken mogen onder bepaalde omstandigheden telefoongesprekken worden opgenomen. Indien zich daaronder gesprekken blijken te bevinden van burgers met beroepsbeoefenaren voor wie het verschoningsrecht geldt²⁷ en die gesprekken onder dat verschoningsrecht vallen, moeten politie en justitie de opnamen en andere weergaven van die gesprekken vernietigen. In 2008 werd duidelijk dat de werkwijze met betrekking tot deze zogenaamde geheimhoudersgesprekken onvoldoende garanties bood om te zorgen dat deze gesprekken vroegtijdig werden onderschept en vernietigd. Daartoe is in 2009 met extra zorgvuldigheid gekeken naar de integriteit van interceptie. Onder leiding van de regionale interceptiecoördinator is actief gecontroleerd op afgesloten en lopende onderzoeken. Ook is in samenwerking met het Openbaar Ministerie een nieuwe procedure ontwikkeld en geïmplementeerd.

In november 2009 waren alle afgesloten onderzoeken beoordeeld en geschoond van geheimhoudersgesprekken. De teamleiders, tapcoördinatoren en tapmedewerkers zijn geïnstrueerd op de geheimhoudersprocedure zodat ook voor lopende en nieuw op te starten onderzoeken de aandacht voor geheimhouders is gewaarborgd. Begin 2010 zal er door de interceptiecoördinator nog actief worden gecontroleerd. In de loop van 2010 komt er een hulpmiddel beschikbaar waarmee tapcoördinatoren en teamleiders zelf hun onderzoek kunnen controleren op geheimhoudersgesprekken.

²⁷ Bijvoorbeeld advocaten.

3. Beleidsontwikkelingen 2009

3.1 Ontwikkeling Bureau Regionale Veiligheidsstrategie

Het jaar 2009 kenmerkte zich voor het Bureau Ketensamenwerking (BKS) als een overgangsjaar. In eerste instantie betrof BKS een samenwerkingsverband tussen het Openbaar Ministerie (OM) en de Politie Utrecht, ter ondersteuning van de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie 2008-2011. Door het Regionaal College, de Politie Utrecht en het OM is in 2009 de intentie uitgesproken om het concept van BKS verder uit te werken tot een Bureau Regionale Veiligheidsstrategie (RVS). Hiermee is nadrukkelijk het Bestuur als partner bij dit samenwerkingsconcept betrokken.

Naar een nieuw Bureau Regionale Veiligheidsstrategie

Het bureau RVS heeft als doel om de gemeenten, de politie en het OM daadwerkelijk te ondersteunen bij de uitvoering van de gezamenlijke veiligheidsaanpak. Een bestuurlijke werkgroep, onder voorzitterschap van burgemeester De Vos van Nieuwegein, had als opdracht om te onderzoeken op welke wijze een bovengemeentelijke voorziening gecreëerd kan worden, welke taken zij in portefeuille krijgt, hoe deze voorziening gepositioneerd en bestuurd moet worden en op welke wijze de financiering hiervan geregeld moet worden. Op basis van gesprekken met alle gemeenten en de discussie daarover in de werkgroep is geadviseerd om gezamenlijk te investeren in de oprichting van een Bureau Regionale Veiligheidsstrategie per 1 januari 2010 voor de duur van minimaal twee jaar. Het grootste deel van de gemeenten in de regio Utrecht nemen deel aan het gemeenschappelijke bureau. In nauwe samenwerking met de Politie Utrecht en het OM is daarop een inrichtingsplan voor dit bureau opgesteld en zijn de vacatures ingevuld.

Resultaten 2009

In het overgangsjaar 2009, op weg naar een nieuw Bureau RVS, heeft BKS een rol gespeeld in het ondersteunen van de Gezamenlijke Veiligheidsstrategie op de volgende onderdelen:

- Regie op, coördinatie en monitoring van de realisatie van de Veiligheidsstrategie en de afzonderlijke projectdoelstellingen uit de themagroepen.
- De ondersteuning van het driverschap, met een inhoudelijke advisering en ondersteuning van de verschillende themagroepen.
- De projectcoördinatie binnen de programmatische aanpak (infrastructuur voor het Netwerk Innovatieve Criminaliteitsbestrijding (NICB) en Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)), waarbij de nadruk lag op het faciliteren en coördineren van de inrichting en invulling van beide instituten.

De uitwerking van deze resultaten zijn terug te vinden in hoofdstuk 1.4.

3.2 Korps 2015

De Politie Utrecht stelt de veiligheid van burgers centraal. Het korps wil ook in de toekomst de veiligheid voor alle burgers garanderen en het vertrouwen in de politie vergroten. Om dit te kunnen bereiken is in 2009 nagedacht over de wijze waarop het korps de veiligheid en het vertrouwen kan verhogen. De Politie Utrecht krijgt te maken met de gevolgen van een aantal externe ontwikkelingen die direct van invloed is op het korps. Met name de voorgestelde wijziging van de Politiewet en de forse bezuinigingen zullen van invloed zijn op de beschikbare capaciteit, middelen en de structuur van het korps. Naast deze ontwikkelingen heeft de Politie Utrecht ook de ambitie om de uitvoering van politietaken te verbeteren. Dit betreft onder andere het versterken van de opsporing, met name in de aanpak van middencriminaliteit²⁸, en het verbeteren van de dienstverlening aan burgers.

Al deze ontwikkelingen samen stelt het korps voor twee belangrijke vragen:

- Wat voor korps wil de Politie Utrecht zijn?
- Hoe kan het korps zich ontwikkelen in de gewenste richting?

Om deze vragen goed te kunnen beantwoorden is medio 2009 gestart met een verbeterprogramma onder de naam 'Korps 2015'. Dit programma heeft zich in 2009 gericht op de beantwoording van de bovenstaande vragen. Deze zijn vervolgens vertaald naar vier ontwikkelthema's:

1. (Meer) gericht zijn op de burger en samenleving; in ons denken en ons doen, in onze houding en gedrag;
2. Versterken van de medewerker in de uitvoering van politiewerk door het benutten en het verder ontwikkelen van 'slim vakmanschap';

²⁸ Hierbij gaat het om aangiftegerelateerde zaken, waarvan burgers of bedrijven het slachtoffer zijn. Actuele speerpunten zijn: overvallen, woninginbraken en ladingdiefstallen.

3. (Meer) werken vanuit de aanpak van veiligheidsproblemen in de wijk in plaats van incident gestuurd;
4. Simpel en slagvaardig organiseren. Een organisatie minder gericht op regels, procedures en hiërarchie, meer gericht op samenwerken en verantwoordelijkheid nemen en krijgen.

De Politie Utrecht wil de verbeteringen onder andere bereiken door in de wijken sterke teams in te richten, de zogenaamde basisteams. Deze teams bestaan uit politiemensen die zichtbaar zijn in de wijk en op basis van hun vakmanschap zorgen voor een effectieve aanpak van lokale veiligheidsproblemen. Het korps wil daarmee ondernemerschap in veiligheid stimuleren en komen tot meer lokale samenwerkingsverbanden tussen burgers, politie en partners.

Start uitwerking ontwikkelthema's

Onder het motto 'de toekomst begint vandaag' is inmiddels gestart met de realisatie van de ontwikkelthema's uit Korps2015. Dit is gedaan door leidinggevendenden van de basisteams in de wijken te helpen in het versterken van hun team en het zorgen voor goede ondersteuning in hun dagelijks werk. In 2010 zal de inrichting van de organisatie worden gewijzigd: minder en grotere districten en een plattere organisatie. Het Regionaal College heeft eind 2009 de kadernotitie²⁹ goedgekeurd, waarmee zij groen licht geeft aan het korps om zich te ontwikkelen van tien naar vier districten. Tenslotte zullen medewerkers geholpen worden in het probleemgericht werken door nieuwe werkwijzen aan te bieden.

3.3 Utrecht stad, één district!

Sinds 1 juni 2009 zijn de districten Utrecht centrum (locatie Kroonstraat), Utrecht noord (locatie Kaaphoordreef), Utrecht west (locatie Vleuten) en Utrecht zuid (locatie Marco Pololaan) samengevoegd tot één district Utrecht stad. Vanuit de visie van het korps (zie §3.2) en de noodzaak effectiever en efficiënter te werken is tot samenvoeging van de vier districten gekomen. De bezuinigingen hebben als versneller gefungeerd in deze ontwikkeling.

De efficiëncyslag zit met name in de reductie van leidinggevendenden en ondersteunend personeel. Eén van de grote voordelen van de fusie is dat het district meer slagkracht krijgt. De interne afstemming en die met ketenpartners is door de efficiëncyslag namelijk vereenvoudigd. Hierdoor komen beslissingen over bijvoorbeeld de keuze voor projecten en capaciteitsvraagstukken sneller tot stand. Als bijvoorbeeld binnen een deel van de stad tijdelijk meer politiecapaciteit nodig is dan kan daar flexibel op ingespeeld worden.

3.4 Bezuinigingen Politie Utrecht

De Politie Utrecht is in 2009 gestart met het bedenken en realiseren van aanzienlijke bezuinigingsmaatregelen om zo het structurele exploitatietekort op de begroting op te kunnen vangen (zie ook §6.2). In eerste instantie werden er plannen gemaakt om €1 miljoen structureel op materiële posten te bezuinigen. Ook werd het traject Personeel & Financiën gestart om meer grip te krijgen en te houden op specifieke ontwikkelingen, zoals de personele inrichting, opleidingen, overuren en verschuivingsuren, externe inhuur van personeel en de verplichte uitbreiding van het aantal wijkagenten (zie §3.9). De ingerichte formatie van de Politie Utrecht bleek groter dan de betaalbare formatie, dit heeft geleid tot het reduceren van de inrichting in 2009 met 63 fte. Alle onderdelen hebben begin 2009 een nieuw inrichtingsplan ingediend voorzien van een plan van aanpak om de bezetting en de inrichting in balans te brengen. Er is in overleg met de medezeggenschap voor gekozen om niet een reorganisatietraject in te gaan, maar via de weg der geleidelijkheid de balans te vinden. Dit heeft geleid tot de oprichting van een intern mobiliteitscentrum dat in 2009 voor ruim 30 medewerkers intern een andere werkplek heeft bemiddeld. Tevens is in 2009 gestuurd op een zo klein mogelijke externe instroom op vacatures.

In juni 2009 kondigde het ministerie van Binnenlandse Zaken aan dat ook de Nederlandse politie niet ontkomt aan de gevolgen van de kredietcrisis. Concreet betekent dit dat de gehele Nederlandse politie vanaf 2010 €160 miljoen per jaar moet bezuinigen, oplopend tot €190 miljoen in 2014. Voor de Politie Utrecht betekent dit een bezuiniging vanaf 2010 van circa €9,6 miljoen per jaar. In de begroting van 2010 en de meerjarenbegroting 2011-2013 zijn deze bedragen opgenomen. Mede als gevolg hiervan werd de eerdere ambitie aangepast naar enerzijds het beperken van uitgaven in 2009 en anderzijds het bezuinigen van €14 miljoen op materieel te realiseren in de periode 2010 tot 2014. Om dit te realiseren is medio 2009 het project Bezuinigingen & Bedrijfsvoering (B&B) van start gegaan. Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat de veiligheid van politiemensen op straat niet in het geding komt.

29 Zie: "Kadernotitie organisatieontwikkeling Politie Utrecht, *Slagvaardig, Flexibel, Professioneel*", d.d. 2 december 2009, Werkgroep Herontwerp Politie Utrecht.

In 2009 zijn daarnaast maatregelen op het gebied van sturing genomen, zoals een nieuwe verdeling van budgetverantwoordelijkheden, concentratie van budgetten en de monitoring van uitgaven en maatregelen. In 2010 zullen deze maatregelen verder geëffectueerd worden.

3.5 Integriteit

Signalen die duiden op integriteitsschendingen door politieambtenaren worden in opdracht van de korpsleiding dan wel het Openbaar Ministerie in alle gevallen door medewerkers van het Bureau Veiligheid en Integriteit (BVI) onderzocht³⁰. In totaal werden in 2009 door BVI 73 strafrechtelijke, disciplinaire danwel oriënterende onderzoeken verricht. Eén onderzoek minder dan in 2008.

Het aantal verrichte strafrechtelijke onderzoeken waarbij medewerkers van de organisatie betrokken waren, steeg het afgelopen jaar met 56%. Het betreft, ten opzichte van 2008, een toename van 16 naar 25 onderzoeken. De grote toename van het aantal strafrechtelijke onderzoeken wordt met name verklaard door het gegeven dat sinds medio 2009 alle aangiften tegen politiemedewerkers door BVI richting Openbaar Ministerie worden geleid en niet meer door de districts- en divisiechefs. Hierdoor is volledig centraal zicht ontstaan op deze stroom.

In totaal werd 24 keer aangifte van mishandeling gedaan tegen politiemedewerkers. Een verdubbeling van het aantal in 2008. Het ging in vrijwel alle gevallen om de toepassing van fysiek geweld bij aanhoudingssituaties. Al deze aangiften zijn ter beoordeling voorgelegd aan de Officier van Justitie (OvJ). In 10 gevallen werd door de OvJ besloten geen nader strafrechtelijk onderzoek te gelasten, omdat het toegepaste geweld naar zijn oordeel voldeed aan de vereisten van subsidiariteit en proportionaliteit. In één geval werd een medewerker ontslagen naar aanleiding van de resultaten van het door BVI ingestelde onderzoek naar mishandeling. Op basis van de door BVI ingezonden onderzoeks dossiers besloot de OvJ in drie mishandelingzaken niet tot vervolging over te gaan en zeven keer tot het al dan niet voorwaardelijk seponeren van de zaak op diverse gronden. In drie zaken was nog geen beslissing genomen door de OvJ.

Het aantal disciplinaire onderzoeken bleef met 27 in 2009 ten opzichte van 2008 gelijk en het aantal oriënterende onderzoeken daalde van 28 naar 21. In zes van deze disciplinaire dan wel oriënterende onderzoeken ging het om mogelijk niet integer gedrag, in vijf gevallen om mogelijk onprofessioneel handelen, in vier gevallen naar vermoedens van seksuele intimidatie en in vijf gevallen ging het om mogelijke schending van geheimen. Daarnaast was er in enkele gevallen sprake van verduistering, rijden onder invloed, overtreding van de Opiumwet en valsheid in geschriften.

Negen medewerkers ontvingen een schriftelijke berisping, in drie gevallen volgde strafontslag, twee keer vond ontslag op eigen verzoek plaats, in één geval was ongeschiktheidontslag het gevolg en in een ander geval volgde voorwaardelijk ontslag. Daarnaast werden nog enkele lichtere straffen of maatregelen opgelegd door het bevoegd gezag.

3.6 Klachten

De Politie Utrecht ontving in 2009 1.380 klachten, een stijging van 9% ten opzichte van 2008. Daarmee zet de stijgende lijn van het aantal klachten door. Het percentage klachten dat via internet wordt ingediend bedraagt inmiddels meer dan 50%. Dit zeer laagdrempelige kanaal is vermoedelijk de oorzaak van het stijgende aantal klachten.

In 2009 is gestart met een vereenvoudigde afhandeling van klachten. Klachten die in een eerste contact met de burger konden worden opgelost, werden volgens een vereenvoudigde administratieve procedure afgehandeld. Tevens is scherper gekeken of klachten op een andere wijze dan via de formele klachtenprocedure konden worden afgehandeld, hierdoor is het aantal formele klachten gedaald van 761 naar 665. Deze beweging sluit aan bij de landelijke ontwikkelingen rond ontbureaucratisering. In dat licht is in 2009 de afspraak gemaakt dat een aantal klachtbehandelaars van de Politie Utrecht een training mediationvaardigheden gaat volgen.

Een afzonderlijk jaarverslag klachten over 2009 wordt in april 2010, op basis van de bevindingen van de onafhankelijke commissie voor de politiekklachten, opgesteld.

3.7 Medezeggenschap

Voor een gezond en goed functionerend korps is medezeggenschap van belang. In het overleg tussen de korpsleiding en de ondernemingsraad, wat maandelijks plaatsvindt, kan gepeild worden wat er leeft in de organisatie en hoe de medewerkers denken over maatregelen die in voorbereiding zijn, zodat er gezonde tegenspraak ontstaat. Twee onderwerpen hebben het tweede zittingsjaar van de ondernemingsraad (OR) een prominente plaats ingenomen binnen de besluitvorming.

³⁰ Tenzij de feiten voor zichzelf spreken en er door het bevoegd gezag een afgewogen oordeel kan worden gevormd zonder dat daar een nader onderzoek voor BVI voor behoeft te worden ingesteld.

Eenzijds de besluitvorming over de onderwerpen die niet middels de Landelijke Arbeidstijdenregeling³¹ zijn geregeld en anderzijds de doorgaande opgelegde bezuinigingen binnen het korps Utrecht. Het korps werd begin 2009 geconfronteerd met landelijke bezuinigingen. Om te komen tot een betaalbare inrichting hebben alle korpsonderdelen hun inrichtingsplan ingediend, waaraan de ondernemingsraad vervolgens instemming heeft verleend. Uitgangspunt was dat er geen gedwongen ontslagen en verplaatsingen zouden plaatsvinden. Om dit proces goed te regelen was de inrichting van een mobiliteitscentrum³², met daarin een belangrijke rol voor de OR, een voorwaarde. Later in het jaar werd een volgende bezuinigingsronde afgekondigd, waardoor wederom veel onzekerheden op het korps af komen. Tijdens het halfjaarlijks overleg tussen de Korpsleiding en de OR is open gesproken over de komende herinrichting van het korps en de daarmee gepaard gaande schaalvergroting en de gevolgen voor het personeel. In het halfjaarlijks overleg met de Korpsbeheerder heeft de OR haar zorg geuit over de niet-geborgde rol van de medezeggenschap ten aanzien van de landelijk ingezette ontwikkelingen.

Eind 2009 is door de gezamenlijke ondernemingsraden van de regionale politiekorpsen een Centrale ondernemingsraad i.o. voor de sector politie ingesteld, waaraan de Politie Utrecht een lid zal afvaardigen.

3.8 Diversiteit

Eind 2007 is het meerjarenbeleid Diversiteit 2007-2011 opgesteld met als titel: Politie zijn voor iedereen. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar toch is het dat niet. Politie zijn voor iedereen refereert aan het op professionele wijze aanspreken van burgers én aanspreekbaar zijn voor een ieder ongeacht achtergrond, seksuele gerichtheid, leeftijd of levensstijl. De Politie Utrecht wil via dit meerjarig diversiteitsbeleid zowel intern als in de samenleving bijdragen aan gelijkwaardigheid en ongelijkwaardigheid tegengaan. Aan een aantal projecten en acties is in 2009 uitvoering gegeven.

Multicultureel vakmanschap

Speerpunt voor de komende jaren is de ontwikkeling van multicultureel vakmanschap (MCV). Het RECD hanteert voor Multicultureel Vakmanschap de definitie zoals die in het visiedocument 'Politie voor één ieder, een eigentijdse visie op diversiteit' wordt gehanteerd:

"MCV is de professionaliteit van uitvoerenden en leidinggevenden in de politieorganisatie, om te kunnen omgaan met de vele culturen en leefstijlen in de eigen organisatie en de samenleving".

Vanuit het RECD is reeds een aantal activiteiten in gang gezet, die binnen de reikwijdte van het thema multicultureel vakmanschap vallen. Waarbij elk project/activiteit invulling geeft aan de factoren kennis, houding, en gedrag. Dit zijn onder andere de volgende projecten:

- Buddyproject;
- De oprichting van het jeugd expertteam;
- Exitgesprekken.

In dit kader passen een tweetal trainingen die al voor 2010 zijn ontwikkeld. Namelijk de weerbaarheidstraining, Multicultureel empowerment, die gericht is op behoud en de training voor alle intakemedewerkers, gericht op de afhandeling discriminatieaangiften. Ook het management zal moeten worden opgeleid.

Buddyproject

In 2008 is gestart met de oriëntatie op een begeleidingsstructuur. In 2009 is in 4 districten (Utrecht noord, Utrecht stad, Lekstroom en Eemland zuid) de pilot 'buddyproject' gedraaid. Met dit project wil de organisatie investeren in haar personeel en een stap vooruit zetten. Het buddyproject voorziet in deze vraag, omdat het werkt aan de ontwikkeling, ontplooiing en veiligheid van jonge leidinggevenden. Het buddyproject zet succesvolle ervaren collega's in om jong leidinggevenden (dat kan zowel in leeftijd als ervaring) te begeleiden. De buddy's (begeleiders) zijn niet alleen ervaren collega's met coachvaardigheden, maar bovenal ervaren collega's die de gewenste organisatiecultuur met zich mee dragen en in staat zijn om die over te dragen en te spiegelen naar de collega's die zij begeleiden.

31 Met het vaststellen van één landelijke arbeidstijdenregeling geldt voor heel politie Nederland één begrippenkader en één uniform stelsel van arbeids- en rusttijden.

32 Het mobiliteitscentrum helpt medewerkers waarvan de functie gaat vervallen en/of deel uit maakt van éénzelfde functiegroep binnen een team dat gaat inkrimpen, zoeken naar een andere functie binnen of buiten het korps.

In totaal hebben 19 buddyduo's meegedaan aan de pilot. Aan de hand van de positieve bevindingen van de pilot kan worden gesteld dat het buddyproject collega's stimuleert dilemma's en vraagstukken in de openheid met elkaar te bespreken en dat het bijdraagt aan de persoonlijke vorming van mensen. Binnen de organisatie wordt nu gekeken naar de beste manier om het project in de organisatie te verankeren.

Aanpak jeugdproblematiek

Jeugd is en blijft één van de speerpunten voor de komende jaren (zowel op landelijk als regionaal niveau). Er ligt een projectplan klaar voor de oprichting van een expertteam Jeugd. Het doel is om vanuit het Regionaal Expertise Centrum Diversiteit (RECD) kennis van jongerenproblematiek regio breed te delen en nader uit te bouwen en beschikbaar te stellen. Het expertteam gaat vraagstukken oppakken die vanuit de districten zijn aangeleverd en zorgt er voor dat de opgedane ervaring en kennis wordt gedeeld met de districten.

Instroom en uitstroom

Om de instroom van allochtone collega's te stimuleren heeft het RECD ter ondersteuning van de afdeling P&O iemand beschikbaar gesteld om te fungeren als achtervang voor sollicitatiegesprekken, voornamelijk met kandidaten met een allochtone achtergrond. Tevens wordt een bijdrage geleverd aan de Implementatie Businessplan Werving en Selectie. Het doel van dit project is de standaardisatie van de werving en selectie voor de politie: één landelijk uniform proces voor het werven en selecteren van kandidaten voor het initieel onderwijs.

In navolging van 2008 hebben in 2009 exitgesprekken met vertrekkende allochtone collega's plaatsgevonden. Dit om te achterhalen wat de beweegredenen van het vertrek zijn. Deze input moet het korps genoeg houvast bieden om uitstroom in de toekomst tegen te gaan. Daarnaast zijn er ook bemiddelingsgesprekken gevoerd met allochtone collega's die overwogen om het korps te verlaten. Tevens is op initiatief van de korpsleiding een Diner Pensant voor medewerkers georganiseerd. Het doel van dit diner was om acties rond het thema behoud te bedenken, af te spreken en vast te leggen zodat de verschillende korpsonderdelen dit op kunnen pakken.

De cijfers van 2009 laten geen rooskleurig beeld zien. De instroom van allochtone medewerkers was gelijk aan de uitstroom. Ook de bij de vrouwen zien we dat het percentage vrouwen dat instroomt bijna gelijk is aan het percentage dat uitstroomt.

2009	Instroom	Uitstroom
Totaal	248	268
Vrouwen aantal	97	108
% vrouwen van totaal	39,1%	40,3%
Aantal allochtonen	28	28
% allochtonen van totaal	11,3%	10,5%

Dit betekent dat behoud nog meer aandacht behoeft en dus dat de activiteiten in het kader van behoud geïntensiveerd dienen te worden.

Roma- en zigeunercoördinatie

In het kader van kennisbevordering en -ontwikkeling heeft de roma- en zigeunercoördinator meerdere activiteiten ondersteund en uitgevoerd. Zo heeft de Politie Utrecht medewerking verleend aan onderzoeken naar het in kaart brengen van de roma- en zigeunerproblematiek van diverse universiteiten en de Politieacademie, en is aan de werkstudenten voorlichting gegeven over roma- en zigeunerproblematiek.

De coördinator fungeert tevens als aanspreekpunt voor collega's, maar ook gemeenten hebben een beroep gedaan op zijn expertise. De gemeenten Zeist en Utrecht hebben hulp gevraagd op het gebied van plaatsing en uit huis zetting van probleemgezinnen. Hiertoe is tevens verschillende malen overleg gevoerd met diverse instanties, waaronder woningbouwverenigingen over overlast en huurschuld van deze gezinnen. Ook is geassisteerd bij diverse uitzettingen.

3.9 Personeelontwikkelingen

Wijkagenten

Om de veiligheid in de wijk te vergroten wil de Politie Utrecht zorgen voor een versterkte inzet van het gebiedsgebonden politiewerk. Hiertoe zijn kwantitatieve afspraken met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gemaakt waarbij de Politie Utrecht in 2011 263,5 fte wijkagenten in dienst moet hebben. Voor 2009 was een normaantal van 246,5 fte gesteld en dit is eind 2009 behaald. De groei van het aantal wijkagenten is voornamelijk gerealiseerd in de prachtwijken.

Als professionele allround politiefunctie is de wijkagent één van de belangrijkste functies bij de politie. De brede inzetbaarheid van de wijkagent is vastgelegd in een geactualiseerd functieprofiel. Dit functieprofiel sluit beter aan op het nieuwe wijkgericht werken. In 2009 zijn aan de benoeming tot wijkagent stevige opleidingseisen (niveau 4 en leergang Wijkagent) en specifieke kwaliteitseisen gesteld. Ook is besloten dat wijkagenten die aan deze eisen voldoen de rang krijgen van brigadier. Na toetsing betekende dit voor een aantal zittende wijkagenten een bevordering. Wijkagenten die nog niet aan dit seniorniveau voldoen worden als hoofdagent op de leerwerkplek wijkagent A in de gelegenheid gesteld zich te ontwikkelen naar dit niveau. Potentieel talent voor wijkagent wordt actief gescout waarna de collega na selectie geplaatst wordt op de leerwerkplek.

3.10 Wet Politie Gegevens

Per 1 januari 2008 zijn de Wet Politiegegevens (Wpg) en het daarbij behorende Besluit Politiegegevens (Bpg) van kracht geworden. Deze wet heeft de Wet politieregisters vervangen. De nieuwe wet biedt meer mogelijkheden voor zowel het gebruik van de persoonsgegevens als voor de verstrekking van politiegegevens aan personen en instanties buiten de politiesector. Echter door de strikte voorschriften op het gebied van protocollering, autorisatie en verstrekkingen, het zorgen voor juistheid van gegevens en toezicht, betekent de wet voor de burger juist een waarborg tegen ongerechtvaardigde inbreuken op diens persoonlijke levenssfeer.

In 2009 heeft de Politie Utrecht een start gemaakt met de invoering van de Wpg. Hiertoe is een projectorganisatie ingericht en een plan van aanpak opgesteld. De implementatie richt zich op het realiseren van grip op de informatievoorziening zoals vereist in de Wpg. De wet kent nieuwe verplichte rollen, namelijk de privacyfunctionaris, de bevoegd functionaris en de interne auditor. Dit jaar zijn deze rollen bemenst en hebben de functionarissen een specifieke opleiding voor hun rol gevolgd. Tevens is de laatste maanden van 2009 veel werk verzet door het projectteam als ook de organisatie:

- alle medewerkers hebben kennis genomen van de Wpg;
- de regionale informatiesystemen zijn geïnventariseerd en per Wpg artikel gelabeld;
- de Wpg-helpdesk is ingericht;
- een eerste interne audit is uitgevoerd;
- voorbereidingen voor autorisatie en mandaat zijn getroffen;
- procesafspraken zoals het registreren van verstrekkingen in de Basisvoorziening Handhaving (BVH) en doelvermelding van onderzoeken in de Basisvoorziening Opsporing (BVO) zijn gemaakt.

In 2010 vindt een externe audit plaats. Uit deze audit zal blijken hoe 'Wpg-proof' de regio is.

3.11 Internationale samenwerking

Het jaar 2009 heeft op internationaal gebied enerzijds in het teken gestaan van een intensivering en afbakening van onze bestaande relaties met het buitenland, anderzijds de verkenning en advisering met betrekking tot operationele en beleidsmatige internationale politiesamenwerking. Zo vonden er in het kader van de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, uitwisselingen en bezoeken plaats.

Op landelijk niveau bestaat er in gezamenlijkheid met de politiedepartementen beleid op het gebied van internationale politiesamenwerking. Deze zogeheten driver en co-driversystematiek draagt bij aan een vergroting van het draagvlak met betrekking tot landenbeleid, het vergroten van verantwoordelijkheid voor de ontwikkeling van landenprogramma's en evenredigheid in de verdeling van het leveren van capaciteit.

In het kader van onze verantwoordelijkheid namens de Politie Nederland als driverkorps voor Engeland en Kroatië, zijn er afspraken gemaakt over uitwisseling van kennis en expertise. Zo heeft de divisie Informatie van de Politie Utrecht een bezoek gebracht aan de Engelse NPIA (National Police Improvement Agency) om meer te weten te komen over het 'national intelligence-model', waren de expertmeetings met de collega's uit Engeland een succes (internationale mensenhandelzaken zijn in gezamenlijkheid opgepakt) en is afgesproken dat de regionale driehoek in 2010 West-Yorkshire gaat bezoeken om meer te weten te komen over het doorrechercheren op restinformatie ten behoeve van mensenhandelzaken. Verder zijn als gevolg van de Europese integratie en de op handen zijnde uitbreiding van de Europese Unie met Kroatië, in samenwerking met de dienst IPOL (internationale politiedienst, ondergebracht bij de KLPD³³) de eerste stappen gezet in de richting van de reorganisatie van de nationale recherche aldaar.

33 Korps landelijke politiediensten

Het project COPS, waarbij de Surinaamse politie in de afgelopen vijf jaar is geholpen in de aanpak van jeugdproblematiek, is dit jaar afgesloten. Met de korpsleiding van Suriname worden de mogelijkheden van assistentie op het gebied van de behandeling van zedenzaken bekeken.

Met de nationale politie in Marokko zijn de eerste contacten gelegd en in de stad Fez is in samenwerking met de Politie Utrecht een bikersteam ingericht.

Verder is uiteraard ook dit jaar weer veel aandacht besteed aan de coördinatie en begeleiding van zowel collega's die op uitzending/vredesmissie zijn gegaan, als werkstudenten die in het kader van hun studie in het buitenland operationele en theoretische kennis hebben opgedaan en uitgewisseld.

4. Districten

4.1 District Binnensticht

4.1.1 Criminaliteitsontwikkeling

Algemeen

De totale geregistreerde criminaliteit binnen de drie gemeenten van het district Binnensticht (Bunnik, De Bilt en Zeist) is ten opzichte van 2008 met 2% gestegen. Ten opzichte van 2002 is er een daling in het district van de geregistreerde criminaliteit van 26%.

De ontwikkeling per gemeente in district Binnensticht is als volgt:

	Stijging (+) of daling(-) t.o.v. 2008	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2002
Gemiddelde Binnensticht	+2%	-26%
Bunnik	-8%	-25%
De Bilt	-1%	-30%
Zeist	+5%	-24%

Per veiligheidsthema

- Delicten met een grote impact op slachtoffers

Geweldsmisdrijven

In het jaar 2009 loste het district 66% van alle geweldszaken op. De politie zag in 2009 het aantal geweldsmisdrijven in het district dalen naar 651 aangiften (-2%) ten opzichte van 2008. De daling van het aantal aangiften is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan straatroof (-30%), overvallen (-45%) en mishandeling (-1%). Het aantal zedenmisdrijven nam met 22% af. Bedreiging steeg met 7%.

Woninginbraken

Het aantal woninginbraken bedroeg 885, een stijging van 12% ten opzichte van 2008.

- Veel voorkomende criminaliteit

Het aantal aangiften van diefstal af/uit auto's bedroeg 1442 (+9% ten opzichte van 2008). Het aantal aangiften van vernieling, 1103, daalde met 12% ten opzichte van 2008. Het aantal aangiften van fietsdiefstal bedroeg 814. Dit is een stijging met 6% ten opzichte van 2008.

- Overlast³⁴

Het aantal meldingen overlast ten opzichte van 2008 is in 2009 gestegen met 40%. Dit wordt vooral veroorzaakt door een stijging van 222 overlastmeldingen door jeugd.

- Ondermijning

Georganiseerde wietteelt

In 2009 zijn er 9 hennepkwekerijen ontmanteld, waarbij 13 verdachten werden aangehouden. In totaal zijn er 1822 hennepplanten aangetroffen.

4.1.2 Speciale operationele acties

Aanpak woninginbraken: woninginbrakenteam

Het aantal woninginbraken is in 2009 ten opzichte van 2008 gestegen in het district Binnensticht. Deze stijging heeft geleid tot de inrichting van een woninginbrakenteam dat zich richt op het terugdringen van het aantal woninginbraken en het aanhouden van verdachten. De korte termijn aanpak van het inbrakenteam richt zich op preventie, toezicht/handhaving en opsporing/repressie.

Ten behoeve van preventie werkt de politie nauw samen met de drie gemeenten De Bilt, Bunnik en Zeist.

³⁴ De cijfers met betrekking tot overlast gaan over de periode januari tot en met november 2009. Vanwege een nieuwe softwareapplicatie binnen de Politie Utrecht kunnen de cijfers vanaf december niet meer op de huidige wijze worden gemeten. Vanaf december 2009 wordt alleen nog overlast van/door jeugd gemeten en niet meer overlast veroorzaakt door drank en/of drugs.

Inwoners van deze gemeenten worden onder meer via internet en de regionale pers betrokken om zelf preventieve maatregelen te treffen tegen woninginbraak. Voor wat betreft toezicht controleert de politie intensiever in de zogenaamde 'hotspotwijken' waar relatief veel wordt ingebroken. Bovendien maakt de politie gebruik van cameratoezicht en vinden er onder meer controles plaats bij opslagplaatsen, zoals flatboxen. Verder zijn de drie wijkteams Zeist, Bunnik en De Bilt gericht aan de slag gegaan met de aanpak van heling. Hierbij wordt er onder meer onderzocht of er gestolen goederen worden aangeboden op internet.

Website tegen woninginbraken

In 2009 is een nieuwe, innovatieve woninginbrakensite www.samentegeninbraken.nl opgezet, die begin 2010 gelanceerd wordt. Het district zoekt met de site samenwerking met verschillende partners zoals de buitengewoon opsporingsambtenaren van de gemeenten Zeist, Bunnik en De Bilt (onder wie ook boswachters, de marechaussee, (ex)collega's, bouwmarkten, beveiligingsbedrijven, juweliërs en huismeesters van woningcorporaties). Dit zijn voor de politie belangrijke partners die waardevolle informatie kunnen verschaffen. Zij kunnen via de site informatie en tips vertrouwelijk en beveiligd met de politie uitwisselen.

Overlast: inzet nieuwe media

Op 28 oktober lanceerde het wijkteam Zeist bij wijze van proef een nieuwe website voor de inwoners: www.stopoverlast.nl. Het doel van deze website is de structurele overlast in Zeist terug te brengen. Via deze site vraagt de politie inwoners om overlast in hun wijk te melden. Het gaat hierbij om verschillende vormen van (structurele) overlast van jeugd- en geluidsoverlast van buurtbewoners tot aan bijvoorbeeld overlast door vuurwerk. Met deze site wil de politie alle meldingen in kaart brengen om zo een beter beeld te krijgen van de incidenten. Op de nieuwe website kan men zien waar de meeste meldingen worden gedaan via Google Maps. Bovendien staat er ook informatie over wat de politie heeft gedaan met de meldingen van burgers.

4.1.3 Onderzoeken en gebeurtenissen

Ingrijpende gebeurtenis brigadier Rob Oostrom

Politiebiker Rob Oostrom probeerde op 25 januari 2009 op het station Driebergen-Zeist te voorkomen dat een verwarde man zelfmoord ging plegen. Terwijl hij de man hulp aanbood, kreeg hij geheel onverwachts een messteek in zijn gezicht. Kort daarna stak de man de politiebiker in de nek. Hierdoor heeft hij een hoge dwarslaesie opgelopen, waardoor hij de rest van zijn leven vanaf zijn nek verlamd blijft. Dit heeft niet alleen op hem, maar ook op zijn gezinsleden en de collega's een enorme impact. Bij de eerste behandeling van de strafzaak heeft het OM achttien jaar cel geëist tegen de dader. De rechtbank heeft de dader veroordeeld tot vijftien jaar cel. De verdachte is tegen dit vonnis in hoger beroep gegaan en het OM heeft dit gevolgd. Het is nog niet bekend wanneer de zaak in hoger beroep wordt behandeld. Rob Oostrom heeft lange tijd doorgebracht in revalidatiecentrum de Hoogstraat in Utrecht. Begin 2010 zal hij waarschijnlijk weer thuis komen wonen in zijn aangepaste woning.

Veroordeling moord Maartensdijk

Op woensdag 4 februari 2009 is in een woning in Maartensdijk een dode man aangetroffen die door geweld om het leven was gekomen. Er vond een uitgebreid technisch en rechercheonderzoek plaats. De inspanningen van de betrokken politiemensen hebben ertoe geleid dat een 24-jarige man uit Veendam is aangehouden. Op 29 september 2009 is de verdachte door de rechtbank in Utrecht veroordeeld tot een gevangenisstraf van acht jaar en tbs met dwangverpleging wegens moord.

Moskee beklad

De Marokkaanse El Mottakien moskee in De Clomp in Zeist-West is in de nacht van woensdag 5 op donderdag 6 maart 2008 beklad met hakenkruizen en racistische leuzen. Voorafgaand aan deze gebeurtenis was de moskee ook al beklad, zijn er ruiten ingegooid en is geprobeerd brand te stichten. Deze incidenten hadden een grote impact op het veiligheidsgevoel van de Marokkaanse gemeenschap in Zeist. De wijkpolitie Zeist en de gemeente Zeist hebben samen de verbinding met de gemeenschap versterkt en er is alles aan gedaan om een verdachte op te sporen. Na binnengekomen informatie en uitgebreid onderzoek kon de politie eind april 2009 een verdachte aanhouden. Op 16 september 2009 is de verdachte, een 36-jarige man uit Zeist, door de rechtbank voor bekladde van de moskee veroordeeld tot een gevangenisstraf van 18 maanden, waarvan negen maanden voorwaardelijk.

Politie lost straatroof op

De politie van het district Binnensticht kreeg op 7 maart een melding van een vrouw die beroofd was van haar handtas. Het slachtoffer liep die middag op de Promenade in Zeist toen er opeens rakelings een auto langs haar reed.

De bestuurder van deze auto stak zijn arm uit het raam en greep de tas van de vrouw, de automobilist ging er direct vandoor. Het slachtoffer kon een gedeelte van de kentekenplaat doorgeven aan de politie. Dezelfde dag nog kwam er bij de politie van het district Heuvelrug een soortgelijke melding uit Driebergen-Rijsenburg. Hier zouden mannen van mogelijk hetzelfde voertuig nog een straatroof hebben gepleegd. Getuigen van deze straatroof noteerden het complete kenteken. De politie van het district Binnensticht kon met de beschikbare informatie de straatroof in Zeist aan die in Driebergen koppelen. Verder onderzoek wees uit dat het kentekenbewijs was gestolen. Bovendien kwam naar voren dat hetzelfde voertuig eerder was gebruikt bij een overval, tanken zonder te betalen en bij de ontvoering van een 7-jarig meisje uit Ede. De auto en de verdachten, een 28-jarige man zonder vast adres en een 28-jarige man uit Spijkenisse, zijn op 8 april 2009 door de politie Rotterdam-Rijnmond op een recreatieterrein in Brielle aangehouden

'Jack de knipper' gepakt

Vanaf oktober 2008 tot begin februari 2009 zijn de bewoners van de flats aan de Laan van Vollenhove in Zeist geconfronteerd met een reeks vernielingen aan de liften. Een zeer actieve liftvandaal met de bijnaam 'Jack de knipper' maakte regelmatig de liften onklaar door onder andere de elektriciteitskabels van de bediening door te knippen. De politie nam de zaak hoog op en eind februari kwam er een verdachte in beeld, die na diepgaand onderzoek is aangehouden. Het gaat om een 22-jarige man uit Zeist. Hij is uiteindelijk veroordeeld tot ruim zes maanden gevangenisstraf en tbs met dwangverpleging.

Dodelijk ongeval Bilthoven

Op de spoorwegovergang Leijenseweg is op 28 oktober 2009 een 92-jarige man uit Bilthoven verongelukt. Op het moment dat de bejaarde die middag op de Leijenseweg met zijn scootmobiel het spoor over wilde steken, gingen de spoorbomen dicht. De man raakte in paniek en probeerde te keren. Zijn scootmobiel viel echter om. Een naderende intercity kon niet op tijd stoppen. Getuigen van het ongeval zijn in het nabijgelegen politiebureau opgevangen en kregen slachtofferhulp aangeboden. De verkeerspolitie heeft in samenwerking met de spoorwegpolitie onderzoek gedaan naar de toedracht van het ongeval. Hieruit kwam naar voren dat het slachtoffer het rode sein van de spoorbomen heeft genegeerd.

4.2 District Eemland noord

4.2.1 Criminaliteitsontwikkeling

Algemeen

De totale geregistreerde criminaliteit binnen de vier gemeenten van het district Eemland noord (Soest, Baarn, Bunschoten en Eemnes) is in 2009 ten opzichte van 2008 met 6% gedaald. Ten opzichte van 2002 is de daling in het district 24%.

De ontwikkeling per gemeente in district Eemland noord is als volgt:

	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2008	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2002
Gemiddelde Eemland noord	-6%	-24%
Soest	+6%	-10%
Baarn	-14%	-42%
Bunschoten	-24%	-33%
Eemnes	-9%	+3%

Per veiligheidsthema

- Delicten met een grote impact op slachtoffers

Geweldsmisdrijven

In 2009 loste het district 72% van alle geweldszaken op. De politie zag in 2009 het aantal geweldsmisdrijven in het district stijgen naar 402 aangiften (+10%) ten opzichte van 2008. De stijging van het aantal aangiften is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan bedreiging (+15%), mishandeling (+7%), straatroof (+20%) en overvallen (+75%). Het aantal aangiften van openlijk geweld nam met 10% af en het aantal zedenmisdrijven met 11%.

Woninginbraken

Het aantal woninginbraken bedroeg 416, een stijging met 7% ten opzichte van 2008.

- Veel voorkomende criminaliteit
Het aantal aangiften van diefstal af/uit auto's bedroeg 697 (-4% ten opzichte van 2008). Het aantal aangiften van vernieling, 816, daalde met 17% ten opzichte van 2008. Het aantal aangiften van fietsdiefstal bedroeg 405. Een daling met 21% ten opzichte van 2008.
- Overlast³⁵
Het aantal meldingen van overlast is ten opzichte van 2008 in 2009 gedaald met 4%.
- Ondermijning

Georganiseerde wietteelt

In 2009 zijn er 30 hennepkwekerijen ontmanteld, waarbij 40 verdachten werden aangehouden.

4.2.2 Speciale operationele acties

Aanpak woninginbraken en veel voorkomende criminaliteit

In de eerste maanden van 2009 heeft het project IJsvogel gedraaid, dat zich richtte op het terugdringen van de auto- en woninginbraken. Dit heeft geresulteerd in een daling van het aantal aangiften van inbraken af/uit auto's (-4% ten opzichte van 2008).

Op het gebied van veelvoorkomende criminaliteit zijn meerdere projecten uitgevoerd, waaronder het terugdringen van de fietsdiefstallen bij station Soest Zuid. Het station wordt gerenoveerd, mede om het veiliger te maken.

Onder regie van de gemeente Baarn/Lage Vuursche is naar aanleiding van een regionale analyse een pilot ten behoeve van de aanpak van vernielingen gestart. De gemeente en politie voerden gezamenlijke activiteiten uit, waaronder extra horecatoezicht.

Overlast

In Soest is eind 2008 begonnen om de ouders van jongeren, die mogelijk kunnen vervallen in crimineel gedrag, uit te nodigen door de burgemeester van de gemeente Soest. Bij deze gesprekken zijn naast de ouders en vertegenwoordiger van de politie, stichting Balans³⁶ en uiteraard de jongere zelf aanwezig.

In de wijken Smitsveen en Den Engh zijn buurtouders zeer actief. Dit betreft een project dat door de gemeente in samenwerking met de wijkagenten is opgestart. De buurtouders kunnen gebruikmaken van een speciaal telefoonnummer om rechtstreeks met de politie in verbinding te komen. Op deze wijze kan er adequaat worden gereageerd op overlastmeldingen.

In de laatste maand van het jaar is het vuurwerkproject weer met veel succes gedraaid. Dit jaar is er beduidend minder vuurwerkoverlast geweest in Soest en Soesterberg, mede doordat de pakkans is verhoogd door het inzetten van extra toezicht.

In de gemeente Eemnes hebben de ouders van overlastgevende jongeren een brief van de burgemeester ontvangen waarin staat dat hun kind bij overlast betrokken was. Tevens zijn er afspraken gemaakt tussen de jeugd, de gemeente en jongerenwerk over, onder meer, het gebruik van een jeugdhonk. Daarnaast zijn er diverse aanhoudingen door de politie verricht. De overlast is door deze maatregelen teruggedrongen.

Actie veilige wijk

Binnen het project 'Actie veilige wijk' werkte het wijkteam Eemdalen nauw samen met de bewoners van een aantal wijken in Baarn. Burgers en politie 'surveilleerde' hierbij samen door de wijk. Deze actie werd gecombineerd met het betrekken van burgers bij een alcoholcontrole en bij de aanpak van overlast en vernielingen in de wijk.

Daarbij is samengewerkt met verschillende diensten zoals de Koninklijke Marechaussee, de Belastingdienst, de Verkeersinspectie en de regio Gooi en Vechtstreek. Hierbij zijn burgers daadwerkelijk ingezet om mede te ervaren wat er zoal in hun wijk gebeurt.

³⁵ De cijfers met betrekking tot overlast gaan over de periode januari tot en met november 2009. Vanwege een nieuwe softwareapplicatie binnen de Politie Utrecht kunnen de cijfers vanaf december 2009 niet meer op de huidige wijze worden gemeten. Vanaf december 2009 wordt alleen nog overlast van/door jeugd gemeten en niet meer overlast veroorzaakt door drank en/of drugs.

³⁶ Stichting Balans is de welzijnsorganisatie voor Soest en Soesterberg. Zij organiseert onder meer allerlei activiteiten voor jong en oud en ondersteunt bewonersinitiatieven. Stichting Balans stimuleert mensen gebruik te maken van hun mogelijkheden en helpt sociale vaardigheden te ontwikkelen.

Stewards SV Spakenburg

De voetbalvereniging SV Spakenburg heeft in samenwerking met de KNVB en de wijkagent van Bunschoten een professionele stewardorganisatie opgezet. Dit heeft tot een betere samenwerking met de politie geleid en een rustiger verloop van de activiteiten van de supporters op het sportpark de Westmaat geleid.

Aanpak geweld en overlast horeca

In het kader van de integrale aanpak horeca overlast zijn vanuit *de kwaliteitskring Veilig Ondernemen* nieuwe camera's en felle lichtbakken geplaatst in de Hoekstraat en op het Spuiplein binnen de gemeente Bunschoten/Spakenburg. Tevens is het zogenaamde weekendarrangement (zie §1.4.4) ingevoerd ten behoeve van de aanpak van geweldpleging in de horeca. Daarnaast werken agenten en portiers samen om het publiek in de Hoekstraat naar huis te laten gaan zonder dat zij overlast veroorzaken. Tevens hanteerde de gemeente een lik-op-stuk-beleid bij geconstateerde overtredingen door ondernemers van het horecaconvenant

Binnen de gemeente Baarn is via het bestuurlijk overleg overeengekomen dat de Wet BIBOB ingevoerd werd voor alle nieuwe drank- en horeca-aanvragen. De aanleiding hier voor was een toename van het aantal dubieuze vergunningaanvragen. Daarnaast is de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) aangepast: ondernemers die zich niet bij het horecaconvenant hebben aangesloten dienen zich aan andere (vroegere) sluitingstijden te houden dan ondernemers die zich wel bij het convenant hebben aangesloten.

Burgertafelgesprekken

Sinds 2008 worden in Eemnes de zogenaamde Burgertafelgesprekken gevoerd, met als doel de betrokkenheid van de burgers bij veiligheid vergroten. Een aantal aangewezen burgers (onder andere buurt- en straatcoördinatoren) is aangesloten op een e-mailnetwerk. Zij worden door de politie op de hoogte gehouden van allerlei gebeurtenissen in Eemnes. Het is de bedoeling dat dit verder uitgroeit tot een vorm van Burgernet (zie §2.1.3).

4.2.3 Onderzoeken en gebeurtenissen

Mishandeling buschauffeur

In februari hield de politie een 19-jarige Soester aan, die twee dagen eerder een chauffeur van een lijnbus op de Nijverheidsweg in Soest had mishandeld. De chauffeur sommeerde de man de bus te verlaten toen hij een grote mond opzette tegen de chauffeur. De Soester sloeg de chauffeur hierna vol in het gezicht waardoor hij breuken opliep in zijn gezicht. De aanwezige beveiligingscamera's legden de zware mishandeling vast, wat leidde tot een herkenning van de Soester. De rechtbank noemde het onacceptabel dat mensen in publieke dienst hun beroep niet veilig kunnen uitoefenen en stuurde de Soester voor zeven maanden naar de gevangenis. Daarnaast verplichtte de rechtbank de verdachte om 1200 euro schadevergoeding te betalen aan het slachtoffer.

Ernstige mishandeling

In de zomer leidde een woninginbraak tot een ernstige mishandeling van een 73-jarige vrouw uit Soest. Het slachtoffer paste tijdelijk op een woning in Soest terwijl de bewoners op vakantie waren. Een 23-jarige verdachte, kennelijk in de veronderstelling dat de woning verlaten was, brak in maar liep tegen de gealarmeerde Soesterse aan. Zij werd hierna ernstig mishandeld waarbij zij onder andere haar kaak- en jukbeen brak en pas uren later werd aangetroffen door haar ongeruste zoon. De verdachte, eveneens een inwoner van Soest, werd na een uitgebreid rechercheonderzoek op 29 juli aangehouden in de gemeente Doorn.

Ramkraak Eemnes

Op het industrieterrein aan de Bramenberg in Eemnes vond een ramkraak plaats met een Porsche Cayenne. Twee beveiligers kwamen op het gebeuren en af, maar werden vervolgens door de verdachten mishandeld. Een van de beveiligers is met een stuk gereedschap geslagen. De ander werd overreden met de Porsche en liep een beenbreuk op. Aan deze ernstige ramkraak werd aandacht besteed in Bureau Hengeveld en Opsporing Verzocht. De verdachten zijn nog niet opgespoord

Moordzaak Soest opgelost

Een 29-jarige inwonster van Soest werd op zondagmorgen 30 augustus door gewaarschuwde agenten levenloos aangetroffen in haar woning. Uit het rechercheonderzoek bleek dat de vrouw door een groot aantal messteken van het leven was beroofd. De echtgenoot van het slachtoffer, een 34-jarige man, had de woning in het gezelschap van zijn beide kinderen verlaten, maar meldde zich kort daarna bij de politie in Amsterdam.

De Soester werd aangehouden en ingesloten als verdachte. De man werd dinsdag 5 januari 2010 door de rechtbank in Utrecht veroordeeld tot tien jaar gevangenisstraf. De rechtbank achtte de man schuldig aan moord en noemde de daad van de man 'weezinwekkend'.

Overval op marktkoopman

Op zondag 15 november hielden agenten, na een achtervolging, twee verdachten aan die kort daarvoor betrokken waren bij een overval op een marktkoopman op de Kostverlorenweg in Soest. Na de overval zagen surveillerende agenten de auto met de overvallers rijden en zetten de achtervolging in. Uiteindelijk kon de auto worden klemgereden en vluchtten de vier verdachten. Tijdens de vlucht loste een agent een waarschuwingsschot, maar dit had geen effect op de vluchtende mannen. Uiteindelijk konden twee verdachten, beiden 20-jarige inwoner van Soest, worden aangehouden. Het rechercheonderzoek leidde tot twee andere verdachten die mogelijk betrokken waren bij de overval. Drie van de vier aangehouden verdachten bevinden zich nog in voorlopige hechtenis.

4.3 District Eemland zuid

4.3.1 Criminaliteitsontwikkeling

Algemeen

De totale geregistreerde criminaliteit binnen de drie gemeenten van het district Eemland zuid (Amersfoort, Leusden en Woudenberg) is ten opzichte van 2008 met 12% gedaald. Het is het zevende achtereenvolgende jaar dat er een daling te zien is van de geregistreerde criminaliteit ondanks een voortdurende bevolkingstoename. Ten opzichte van 2002 is de daling in het district 27%.

De ontwikkeling per gemeente in district Eemland zuid is als volgt:

	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2008	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2002
Gemiddelde Eemland zuid	-14%	-28%
Woudenberg	+5%	+1%
Leusden	-8%	-22%
Amersfoort	-15%	-29%

Per veiligheidsthema

- Delicten met een grote impact op slachtoffers

Geweldsmisdrijven

In het jaar 2009 loste het district 68% van alle geweldszaken op. De politie zag in 2009 het aantal geweldsmisdrijven in het district dalen naar 1060 aangiften (-12%) ten opzichte van 2008. De daling van het aantal aangiften is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan bedreiging (-5%), mishandeling (-21%) en overvallen (-12%). Het aantal zedenmisdrijven nam met 24% af. Het aantal aangiften straatroof nam in 2009 toe met 4% evenals het aantal aangiften van openlijk geweld (+36).

Woninginbraken

Het aantal woninginbraken bedroeg 859, een daling met 4% ten opzichte van 2008.

- Veel voorkomende criminaliteit

Het aantal aangiften van diefstal af/uit auto's bedroeg 1807 (-22% ten opzichte van 2008). Het aantal aangiften van vernieling, 1785, daalde met 11% ten opzichte van 2008. Het aantal aangiften van fietsdiefstal bedroeg 1129. Een daling met 38% ten opzichte van 2008.

- Overlast

Het aantal meldingen van overlast is in 2009³⁷ gestegen met 7% ten opzichte van 2008.

³⁷ De cijfers met betrekking tot overlast gaan over de periode januari tot en met november 2009. Vanwege een nieuwe softwareapplicatie binnen de Politie Utrecht kunnen de cijfers vanaf december niet meer op de huidige wijze worden gemeten. Vanaf december 2009 wordt alleen nog overlast van/door jeugd gemeten en niet meer overlast veroorzaakt door drank en/of drugs.

- Ondermijning

Georganiseerde wietteelt

In 2009 zijn er 46 hennepkwekerijen ontmanteld, waarbij 22 verdachten werden aangehouden. In totaal zijn er 11.818 hennepplanten aangetroffen. Sinds 2006 werken gemeente Amersfoort, politie, brandweer, Openbaar Ministerie, Woningcorporaties, Eneco en de Belastingdienst middels een convenant samen aan de aanpak van hennepsteelt.

4.3.2 Speciale operationele acties

Controle fietsdiefstal en heling

In 2009 is een groot aantal activiteiten georganiseerd gericht op de controle van fietsdiefstal en heling. De diverse controles hebben zowel in en rondom de binnenstad van Amersfoort, als op verschillende scholen plaatsgevonden. Hierbij zijn diverse fietsen die als gestolen gesignaleerd stonden terugvonden en zijn aanhoudingen verricht.

(Overlast) jeugd

In 2009 is voor de eerste keer volgens de landelijke richtlijnen een inventarisatie gemaakt van hinderlijke, overlastgevende en criminele jeugdgroepen in Amersfoort, Leusden en Woudenberg. Samen met partners als gemeente, het Openbaar Ministerie (OM), jongerenwerk en Welzijn is hieruit een aantal jeugdgroepen geprioriteerd. Prioritering betekent focus en het ontwikkelen van een sluitende aanpak op de groep of het individu. De inventarisatie wordt jaarlijks uitgevoerd.

Convenant Veilig uitgaan

Met de ondertekening van het convenant Veilig Uitgaan 2008-2010 hebben betrokken partijen afspraken gemaakt over veiligheid in de binnenstad van Amersfoort. Het convenant is ondertekend door de gemeente Amersfoort, brandweer, Koninklijk Horeca Nederland, politie Eemland zuid, OM en Bureau Discriminatiezaken Amersfoort. Een resultaat dat voortvloeit uit het convenant is onder andere het portieroverleg, waar portiers, politie, brandweer en OM elk kwartaal samenkomen om problemen te bespreken en ervaringen uit te wisselen. Hierdoor is de inzet vanuit verschillende partijen betreffende de veiligheid op elkaar afgestemd. Ook wordt er gebruik gemaakt van de 'horecafoon', een directe lijn tussen portiers en wijkagenten tijdens uitgaansuren.

Collectieve horecaontzegging

Sinds 1 december 2009 is de collectieve horecaontzegging van kracht in horecagelegenheden in de binnenstad van Amersfoort. Deze maatregel is onderdeel van het convenant Veilig Uitgaan. Wie zich schuldig maakt aan ernstige strafbare feiten in de horeca of in de openbare ruimte binnen het uitgaansgebied krijgt een toegangsverbod voor alle Amersfoortse horecabedrijven die zijn aangesloten bij het project. Het horecaverbod kan variëren van zes maanden (voor bijvoorbeeld een vechtpartij) tot vijf jaar (bij zware mishandeling of het gebruik van een vuurwapen). Met de maatregel willen de betrokken veiligheidspartners overlastgevend en crimineel gedrag en de veiligheid in de horecagelegenheden en de binnenstad bevorderen.

Cameratoezicht

De camera's, die reeds aanwezig waren op een aantal locaties in Amersfoort inclusief een uitbreiding hiervan, worden sinds half 2009 'live' uitgekeken. De toezichthouders kijken de beelden live uit in de nachten van vrijdag op zaterdag en van zaterdag op zondag en bellen via de horecafoon of de meldkamer hun waarnemingen door. Het live uitkijken van cameratoezicht verhoogt de 'heterdaadkracht'.

Grootschalige controles

In 2009 hield de politie regelmatig een grootschalige controle. Aan de grootschalige controles werkten verschillende politieonderdelen en instanties mee, zoals de Belastingdienst, de douane, de vreemdelingenpolitie, het KLPD, de verkeerspolitie, de ANWB en het RDW. Voorbeelden van deze grootschalige controles in 2009 waren een algemene verkeerscontrole, een helingcontrole waarbij de politie extra alert was op fietsenhelers, een scootercontrole en controle op coffeeshops.

Aanpak veelplegers

De politie richt zich sterk op de aanpak van veelplegers. In het district zijn 56 veelplegers woonachtig. Een onderdeel van de aanpak is het project Fotoboek veelplegers. Binnen dit project zijn fotoboeken uitgereikt aan winkeliers in de binnenstad van Amersfoort die veelvuldig te maken hebben met diefstal door veelplegers. Door middel van het fotoboek kan de winkelier een veelpleger sneller herkennen en deze actief benaderen. Ook is een aantal acties georganiseerd gericht op heterdaadaanhoudingen. Tijdens deze acties zijn 29 aanhoudingen verricht.

4.3.3 Onderzoeken en gebeurtenissen

Amersfoort 750 jaar

Op 12 maart startten de festiviteiten in het kader van Amersfoort 750 jaar. Gedurende een half jaar volgde een scala aan evenementen in de stad, zoals een marathon met 10.000 deelnemers, de tijdrit van de Enecotour en een aantal concerten- en popfestivals, de Parade en de Landmachtdagen. Er werden honderden extra diensten gedraaid door onder andere medewerkers van districten Eemland zuid en Eemland noord om de feestelijkheden veilig te laten verlopen.

Verdachten van inbraken en heling aangehouden

Op 23 april heeft de politie vier mannen aangehouden op verdenking van inbraken in de wijk Schothorst en heling van gestolen goederen. Terwijl de woning werd omsingeld en agenten de woning aan de voorzijde betraden, sprongen twee verdachten aan de achterzijde van het balkon. Uiteindelijk werden alle vier de verdachten aangehouden. Drie van hen waren verdachten van inbraken in de wijk in de maanden daarvoor. Opvallend was dat na de aanhoudingen het aantal inbraken drastisch daalde.

Aanhouding en veroordeling serie-oplichter

Medio mei werd een 50-jarige man uit Amersfoort aangehouden op verdenking van het oplichten van diverse ondernemers in de omgeving van Amersfoort en Soest. Meest voorkomende werkwijze van de man was grote bestellingen doen, waarbij hij met een smoes alvast een deel van de goederen meekreeg. Het ging om producten zoals flatscreentelevisies of keukenapparatuur. Daarna hoorden de ondernemers niets meer van de man. De man is inmiddels veroordeeld.

Aanhouding voor vernielingen en 58 valse meldingen

Na onderzoek zijn een 17-jarige jongen en een 18-jarige man uit Amersfoort in mei aangehouden op verdenking van het plegen van vernielingen aan een woning en een auto in de wijk Schothorst in maart en april 2009. Daarnaast werd het duo verdacht van het doen van valse meldingen via alarmnummer 1-1-2. Zij zouden de valse meldingen voor de lol hebben gepleegd.

Aanhouding voor invoer harddrugs

Op 21 september werden drie mannen aangehouden op verdenking van invoer van drugs in Nederland. Aanleiding voor de aanhoudingen vormde een door de Duitse douane onderschept vrachtpakket. In het pakket bleek ruim 500 gram heroïne verstopt te zitten. Het pakket had als bestemming een woonadres in Amersfoort. Hierop werd het pakket – zonder drugs – alsnog afgeleverd op het betreffende adres. Kort daarna werden de drie verdachten buiten de woning opgewacht door de politie en aangehouden, toen zij met het pakket wilden vertrekken.

Aanhoudingen vernielingen en auto-inbraken

In december heeft de politie een aantal jeugdigen opgepakt die verantwoordelijk waren voor een groot aantal vernielingen en auto-inbraken in de wijken Schothorst, Zielhorst en Kattenbroek. Tientallen aangiften werden hiermee opgelost.

4.4 District Heuvelrug

4.4.1 Criminaliteitsontwikkeling

Algemeen

De totale geregistreerde criminaliteit binnen de vijf gemeenten van het district Heuvelrug (Wijk bij Duurstede, Renswoude, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug en Veenendaal) is na een dalende lijn de afgelopen jaren in 2009 gestegen met 5% ten opzichte van 2008. Ten opzichte van 2002 is er een daling van de geregistreerde criminaliteit in het district van 15%.

De ontwikkeling per gemeente in district Heuvelrug is als volgt:

	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2008	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2002
Gemiddelde Heuvelrug	+5%	-15%
Wijk bij Duurstede	+4%	+3%
Renswoude	+14%	-5%
Rhenen	+1%	-12%
Utrechtse Heuvelrug	+3%	-15%
Veenendaal	+7%	-18%

Per veiligheidsthema

- Delicten met een grote impact op slachtoffers

Geweldsmisdrijven

In het jaar 2009 loste het district 72% van alle geweldszaken op. De politie zag in 2009 het aantal aangiften van geweldsmisdrijven in het district stijgen met 6% ten opzichte van 2008. De stijging van het aantal aangiften is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan bedreiging (+13%), openlijk geweld (+54%), straatroof (+15%). Het aantal zedenmisdrijven nam met 23% af van 56 naar 42.

Woninginbraken

Het aantal woninginbraken bedroeg 597, een stijging met 39% ten opzichte van 2008.

- Veel voorkomende criminaliteit

Het aantal aangiften van diefstal af/uit auto's bedroeg 942 (8% meer dan in 2008). Het aantal aangiften van vernieling zakte met 11% ten opzichte van 2008. Het aantal aangiften van fietsdiefstal bedroeg 946, een daling met 9% ten opzichte van 2008.

- Overlast³⁸

Het aantal meldingen overlast ten opzichte van 2008 is in 2009 gestegen met 4%.

- Ondermijning

Georganiseerde wietteelt

In 2009 zijn er 10 hennepkwekerijen ontmanteld, waarbij 20 verdachten werden aangehouden. In totaal zijn er 3.950 hennepplanten aangetroffen.

4.4.2 Speciale operationele acties

Aanpak geweldszaken

Een groot aantal geweldszaken deed zich met name voor in de eerste maanden van het jaar. Extra inzet op de opsporing leidde tot een opheldering van 70%. Om met name het horecageweld te beteugelen is in het Veenendaalse centrum het bestaande horecatoezicht aangescherpt met nieuwe en strakkere afspraken met de ondernemers en het bestuur. Deze maatregelen zijn aangevuld met gerichte trainingen met een selecte groep politiemensen, die speciaal voor dit toezicht worden ingezet. Daarnaast is het zogenaamde weekendarrangement (zie §1.4.4) ook in Veenendaal ingevoerd.

Aanpak woninginbraken

Het grote aantal woninginbraken is terug te leiden naar significante pieken in de voorjaars- en zomervakantie, ondanks de uitgebreide preventieaandacht in de media. Het oplossingspercentage bij dit delict is met 1% gestegen naar 11%.

Onderzoek naar overvallen

Vanwege het grote aantal overvallen eind 2008 en begin 2009 heeft in het eerste halfjaar een groot opsporingsproject gelopen, waarin veel van deze overvallen zijn opgenomen. Een aantal zaken werd opgelost en drie verdachten konden worden aangehouden.

Ondermijning: hennepsteelt en hypotheekfraude

In het kader van ondermijning is in het tweede halfjaar een grootschalig opsporingsonderzoek opgezet naar georganiseerde hennepsteelt en hypotheekfraude. In dit onderzoek zijn uiteindelijk dertig verdachten aangehouden en gehoord.

Ook is een aantal auto's en een grote hoeveelheid administratie in beslag genomen. Via civielrechtelijke weg kon door deze actie beslag worden gelegd op een aantal woonhuizen.

4.4.3 Onderzoeken en gebeurtenissen

Shaken baby syndroom

In 2009 werd veel tijd en expertise ingezet op twee voorvallen van een 'shaken baby syndroom'. In beide gevallen ging het om baby's met opvallend zwaar letsel.

³⁸ De cijfers met betrekking tot overlast gaan over de periode januari tot en met november 2009. Vanwege een nieuwe softwareapplicatie binnen de Politie Utrecht kunnen de cijfers vanaf december niet meer op de huidige wijze worden gemeten. Vanaf december 2009 wordt alleen nog overlast van/door jeugd gemeten en niet meer overlast veroorzaakt door drank en/of drugs.

Met ondersteuning van externe experts en met een zeer planmatig verhoor door ervaren verhoorders kwam uiteindelijk boven tafel dat de ouders de baby's zelf ernstig mishandelden.

Aanhouding overvaller drogisterij

Op 16 januari vond een overval plaats op een drogisterijwinkel in Veenendaal. Het spoor liep al snel naar een 16-jarige Veenendaler. Vanwege het geweldsrisico werd de verdachte door het Arrestatie Team van zijn bed gelicht.

Aanhouding fietsendieven

Op 19 mei hield de politie een 19-jarige en een 22-jarige man uit Zeist aan met een buslading gestolen fietsen. De meeste fietsen bleken gestolen te zijn in Veenendaal. Het onderzoek leidde naar een derde en een vierde verdachte, bij wie in een schuur nog eens vier gestolen fietsen werden aangetroffen.

Schietincident met dodelijke afloop

Op 11 maart omstreeks 19.30 uur reageerde de politie op een melding van een verwarde man met een mes aan de Parallelweg in Veenendaal. Toen een aantal politiemensen hem probeerde in te rekenen ontstond er plotseling een situatie waarin de politie door de man bedreigd werd en gericht op hem heeft geschoten. Hierbij raakte de 30-jarige man van Poolse afkomst dodelijk gewond. De impact van deze gebeurtenis was zeer groot; zeker voor de nabestaanden, maar ook voor de betrokken collega's. Direct na dit incident zijn onderzoeken gestart, waaronder een strafrechtelijk onderzoek door de Rijksrecherche. In september vond er een reconstructie plaats. Op basis van alle resultaten, oordeelde het OM in december dat het gebruik van het vuurwapen rechtmatig is geweest en de betrokken politiemensen niet worden vervolgd.

Aanhouding na schietincident en beroving

De politie hield op 7 oktober twee verdachten aan voor hun betrokkenheid bij een schietincident aan de Willem Barentszstraat in Veenendaal op 28 september. Het gaat om een 44-jarige man uit Haarlem en een 42-jarige vrouw uit Amsterdam. Bij het incident werd een 30-jarige man uit Amstelveen beroofd en in zijn been geschoten.

Aanhouding overvaller videotheek

Op 22 november werd een 26-jarige Veenendaler aangehouden, nadat hij een videotheek had overvallen door met een mes te dreigen. Als vaste klant werd hij echter door de aangever herkend, zodat hij korte tijd later van zijn bed gelicht kon worden.

Aanhouding voor handel in drugs

Op 18 februari hield de politie een 21- en een 35-jarige man uit Wijk bij Duurstede aan voor hun betrokkenheid bij de handel in drugs. In de woning van de 35-jarige man trof de politie een grote hoeveelheid softdrugs aan. Enkele dagen eerder had de 21-jarige man hem bedreigd met een vuurwapen. Een zakelijk geschil zou daarvoor de aanleiding hebben gevormd. Bij onderzoek in de woning van de 21-jarige man trof de politie een vuurwapen, een grote hoeveelheid geld, hard- en softdrugs, weegapparatuur en verpakkingsmateriaal voor drugs aan en nam deze in beslag.

Dodelijk ongeval verdachten overval pinautomaat

Op 14 november omstreeks 03.30 uur sloeg op de A12 ter hoogte van Maarsbergen een auto door onbekende oorzaak over de kop en kwam in de berm tot stilstand. Daarbij werden drie van de inzittenden uit de auto geslingerd. In en rondom de auto werd enige duizenden euro's aan bankbiljetten en een aantal bivakmutsen aangetroffen. Eén inzittende overleed ter plaatse aan zijn verwondingen, de andere vier werden met zwaar letsel overgebracht naar het ziekenhuis. Daar bezweken alsnog twee van hen. De andere twee werden door de politie aangehouden. De vijf mannen (vier uit Liverpool en één uit Londen) bleken kort voor het ongeval een pinautomaat in het Gelderse Driel te hebben gekraakt.

Aanhouding na oplichting bejaarde man

Op 9 oktober heeft de politie een 37-jarige vrouw uit Amsterdam aangehouden met haar 32-jarige vriend. Zij had een 72-jarige man uit Driebergen voor ruim honderduizend euro opgelicht. De vrouw had het slachtoffer wijsgemaakt dat ze in geldnood zat.

Uit medelijden had hij haar meerdere malen grote sommen geld gegeven. Toen het slachtoffer hiermee stopte, werd hij kort daarna in zijn woning mishandeld door de vriend van de vrouw. Hierbij liep het slachtoffer botbreuken in zijn gezicht op.

Aanhouding na auto-inbraken

De politie heeft op 14 juli twee verdachten aangehouden in verband met een reeks auto-inbraken. Deze vonden plaats op grote parkeerplaatsen langs autosnelwegen, bij hotel-restaurants en overige locaties in het midden van het land. In de woning van het tweetal, een 23-jarige man uit Utrecht en zijn 20-jarige vriendin uit Driebergen, trof de politie diverse buitgemaakte goederen aan en nam deze in beslag.

4.5 Lekstroom

4.5.1 Criminaliteitsontwikkeling

Algemeen

De totale geregistreerde criminaliteit binnen de vijf gemeenten van het district Lekstroom (IJsselstein, Lopik, Vianen, Houten en Nieuwegein) is ten opzichte van 2008 met 10% gedaald. Ten opzichte van 2002 is de daling in het district 28%.

De ontwikkeling per gemeente in district Lekstroom is als volgt:

	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2008	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2002
Gemiddelde Lekstroom	-10%	-28%
IJsselstein	-18%	+4%
Lopik	+15%	+1%
Vianen	-11%	-42%
Houten	-10%	-39%
Nieuwegein	-9%	-31%

Per veiligheidsthema

- Delicten met een grote impact op slachtoffers

Geweldsmisdrijven

In het jaar 2009 loste het district 80% van alle geweldszaken op. De politie zag in 2009 het aantal geweldsmisdrijven in het district dalen met 6% ten opzichte van 2008.

Openlijk geweld is in 2009 ten opzichte van 2008 gestegen van 58 naar 66 aangiften, een groei van 14%. In de bedreigingsfeer is ook een stijging te zien; van 159 (in 2008) naar 197 aangiften, een groei van 24%. Een daling is echter te zien bij mishandeling 12% (-53), straatroof 13% (-7) en zedenmisdrijven 42% (-28). Met betrekking tot de overvallen werden in 2009 15 aangiften gedaan ten opzichte van 22 in 2008 (-32%).

Sinds 1 juli 2009 is de samenwerking gestart met de partners (gemeente en gezondheidszorg) ten behoeve van de wet Tijdelijk Huisverbod. Hierbij worden daders direct uit huis geplaatst indien er sprake is van gevaar voor huiselijk geweld. Sinds 1 juli 2009 hebben vijf personen in Lekstroom een huisverbod opgelegd gekregen.

Inbraken

Het aantal woning- en bedrijfsinbraken is in 2009 gedaald. In 2009 werd 712 keer aangifte gedaan van woninginbraak en in 2008 was dat 746. Dit is een daling van 5%. 36% van de zaken bleek een poging tot inbraak te zijn. Bij de bedrijfsinbraken werd in 2009 415 keer aangifte gedaan ten opzichte van 590 in 2008 (een daling van 30%).

- Veel voorkomende criminaliteit
Het aantal aangiften van diefstal af/uit auto's bedroeg 1444 (-18% ten opzichte van 2008). Het aantal aangiften van vernieling, 1669, daalde met 10% ten opzichte van 2008. Het aantal aangiften van fietsdiefstal bedroeg 910. Een daling met 29% ten opzichte van 2008.
- Overlast³⁹
Het aantal meldingen overlast ten opzichte van 2008 is in 2009 is met 4% gestegen.

³⁹ De cijfers met betrekking tot overlast gaan over de periode januari tot en met november 2009. Vanwege een nieuwe softwareapplicatie binnen de Politie Utrecht kunnen de cijfers vanaf december niet meer op de huidige wijze worden gemeten. Vanaf december 2009 wordt alleen nog overlast van/door jeugd gemeten en niet meer overlast veroorzaakt door drank en/of drugs.

- Ondermijning

Georganiseerde wietteelt

In 2009 zijn er 35 hennepkwekerijen ontmanteld, waarbij 21 verdachten werden aangehouden. In totaal zijn er 14.999 hennepplanten aangetroffen.

4.5.2 Speciale operationele acties

Fietsdiefstallen: inzet lokfietsen

Naar aanleiding van een fors aantal fietsdiefstallen in met name het centrum van Houten ging het wijkteam over tot actie. Om dieven op heterdaad te betrappen maakte de politie onder meer gebruik van een lokfiets. Bovendien werd er onopvallend gesurveilleerd en vonden fietscontroles plaats met een zogenaamde tagreader om te controleren of de framenummers stonden gesignaleerd als gestolen fiets. De aanpak leverde een aantal mooie heterdaadaanhoudingen op.

Tramacties

In samenwerking met vervoersbedrijf Connexion werden er diverse acties gehouden in de tram op het traject Nieuwegein - IJsselstein. Hier werden diverse zwartrijders bekeurd, de veelplegers in kaart gebracht en diverse strafbare feiten, waar onder baldadigheid, vernieling en overlast aangepakt.

Aanpak woninginbraken

In het begin van het jaar 2009 steeg het aantal woninginbraken in Lekstroom Dit, en de verwachte piek van aangiften van woninginbraak in de donkere maanden van het jaar, heeft het district doen besluiten meer te investeren in het woning- en bedrijfsinbrakenteam. Door pro-actieve en repressieve acties, beter te investeren in de bewijsmiddelen, betere samenwerking met partners en afdelingen, een snellere afstemming door projectmatige aanpak, werd een daling in het aantal inbraken gerealiseerd.

Multidisciplinaire verkeerscontroles

In 2009 hield het district Lekstroom regelmatig een grootschalige controle. Aan deze controles werkten verschillende politieonderdelen en instanties mee, onder andere het KLPD, de verkeerspolitie, wijkteams en de ANWB.

4.5.3 Onderzoeken en gebeurtenissen

Aanhouding verdachten berovingen

In Nieuwegein vonden tussen juni 2008 en februari 2009 zes berovingen plaats van alleenwonende, oudere vrouwen. De verdachten drongen woningen binnen en verrasten de bewoonsters in hun slaap. Een 19-jarige man uit Breda werd op 14 januari in zijn woonplaats aangehouden voor overvallen in Breda en was ook betrokken bij de berovingen in Nieuwegein. Korte tijd later werd ook een 21-jarige man uit Nieuwegein voor de berovingen aangehouden.

Voorkoming overval

Na een tip over een mogelijke gewapende overval op de gamestore E-plaza te Nieuwegein lukte het om deze te verijdelen door de aanhouding van de twee aspirant-overvallers op vrijdag 3 april. Het ging om een 36-jarige man zonder vaste woon- of verblijfplaats en een 22-jarige man uit Houten. In hun auto lagen diverse voorwerpen voor gebruik bij een overval/gijzeling waaronder een vuurwapen. De twee worden ook verdacht van betrokkenheid bij de gewapende overval op de E-plaza aan Het Rond in Houten op 13 maart 2009. De twee bevinden zich in voorarrest in afwachting van de rechtszitting.

Diefstal schilderijen uit Stadsmuseum

In het holst van de nacht van maandag 11 mei zagen inbrekers kans om zes zeer waardevolle schilderijen uit het Stadsmuseum in IJsselstein te stelen. Na de inbraak ging het alarm af en toegesnelde politiemensen waren binnen enkele minuten ter plaatse. Toch waren de dieven al gevlogen met de schilderijen, die een grote kunsthistorische waarde vertegenwoordigen. Twee in de haast achtergelaten schilderijen raakten beschadigd. Het onderzoek leverde nog geen verdachte(n) op.

Overleden bezoeker festival Riverdance

Op 20 juni bezochten duizenden bezoekers de tiende editie van het Riverdance festival op het recreatieterrein 't Waal in de gemeente Houten. Een bezoeker overleed: de man kreeg een hartstilstand waarbij drugs vermoedelijk een rol speelden. Op het evenement zijn alle drugs verboden. Volgens de woordvoester van het Openbaar Ministerie (OM) moest de man die drugs al hebben ingenomen voordat hij het festivalterrein betrad. Justitie concludeerde dit op basis van getuigenverklaringen.

Aanhouding voor zedenmisdrif bejaarde vrouw

Een 18-jarige man uit Nieuwegein is op vrijdag 24 juli aangehouden op verdenking van het plegen van een ernstig zedenmisdrif op dinsdag 21 juli in Nieuwegein. Het slachtoffer betrof een 76-jarige vrouw. Bij de zitting op woensdag 11 november bij de rechtbank Utrecht ontstond een vrij unieke situatie. Het OM eiste namelijk tegen de verdachte geen straf omdat hij volledig ontoerekeningsvatbaar is en wilde dat hij ter observatie werd geplaatst in het Pieter Baancentrum. De rechtbank doet geen uitspraak zonder dat een deskundige van het Pieter Baancentrum een advies over de 18-jarige uitbrengt en verwacht door de observatie wel antwoorden te krijgen op vragen die de rechtbank nog heeft.

Aanhouding voor zedenmisdriften bij minderjarigen

Op dinsdag 26 mei hield de politie in Sliedrecht een 47-jarige man uit Papendrecht aan. De man werd verdacht van het op vrijdag 22 mei aanranden van vier meisjes tussen de 8 en 12 jaar in Nieuwegein en Culemborg. Getuigen in Culemborg zagen de man op zijn scooter naast een fietsend meisje een park in rijden. Omdat de getuigen dit niet vertrouwden, namen zij enkele foto's van het tweetal met hun mobiele telefoons. Korte tijd later reed de man op zijn scooter alleen het park uit. Toen de getuigen poolshoogte namen, troffen zij het ontdane meisje aan, dat zei onzedelijk betast te zijn door de man op de scooter. Het opsporingsonderzoek leidde met de gegevens van de scooter naar de man in Sliedrecht. Nader onderzoek leverde op dat de man verdacht werd van andere zedenmisdriften.

Moordzaak Nieuwegein

Op klaarlichte dag schoot een 51-jarige man uit Nieuwegein een 45-jarige man uit Cuijk dood. Het slachtoffer zat in zijn auto en stond op woensdag 5 augustus stil voor een rood verkeerslicht op de Zandveldseweg in Nieuwegein. Volgens ooggetuigen schoot de verdachte zijn pistool op de man leeg en had alles het karakter van een afrekening. De schutter belde zelf de politie en kon op de plaats delict worden aangehouden. Een uit tien rechercheurs bestaand team onderzocht dit ernstige misdrijf. Bij de rechtbankzitting op dinsdag 17 november werd duidelijk dat er een reconstructie moet komen die op 12 februari 2010 zal plaatsvinden.

Aanpak overlast park Klaverkamp

Zeker vijftig overlastgevend jongeren zorgden voor overlast in het park Klaverkamp in Vianen. Buurtbewoners richtten daarom het actiecomité 'Stop de overlast' op. De overlast bestond uit drank(mis)(ge)bruik, geluidsoverlast, vernielingen en provocerend gedrag richting buurtbewoners. Op initiatief van de gemeente en in het bijzonder de wijkagent vonden bijeenkomsten plaats met zowel de overlastgevend jongeren als met de wijkbewoners. Er werd gesproken over oplossingsrichtingen en er werden diverse afspraken gemaakt. Eén van de afspraken was dat de jeugd zich daar voorlopig niet meer liet zien. De jeugd hield zich daar keurig aan, waardoor de overlast behoorlijk afnam.

Aanhoudingen woninginbraken IJsselstein

In de aanpak van de vele woninginbraken in de wijk Zenderpark in IJsselstein werd goed samengewerkt tussen het wijkteam, de recherche en het Westteam⁴⁰. Het ingestelde onderzoek onder de naam Schuifpui -steeds werd aan de achterzijde van de woning de schuifpui geforceerd- leverde uiteindelijk resultaat op. Er konden twee verdachten van 21 en 16 jaar, beiden uit IJsselstein, worden aangehouden.

4.6. District Rijn & Venen

4.6.1 Criminaliteitsontwikkeling

Algemeen

De totale geregistreerde criminaliteit binnen de acht gemeenten van het district Rijn & Venen (De Ronde Venen, Breukelen, Abcoude, Loenen, Woerden, Montfoort, Oudewater en Maarsse) is ten opzichte van 2008 met 4% gedaald. Het is het zevende achtereenvolgende jaar dat er een daling te zien is van de geregistreerde criminaliteit. Ten opzichte van 2002 is de daling in het district 24%.

⁴⁰ Het Westteam is samengesteld uit medewerkers van de districten Rijn & Venen en Lekstroom en is inzetbaar voor thema's die tijdelijk extra aandacht vergen.

De ontwikkeling per gemeente in district Rijn & Venen is als volgt:

	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2008	Stijging (+) of daling (-) t.o.v. 2002
Gemiddelde Rijn & Venen	-4%	-24%
Montfoort	+25%	+40%
Oudewater	+30%	+25%
Abcoude	-7%	-14%
Loenen	-18%	-21%
Breukelen	-12%	-18%
De Ronde Venen	-13%	-26%
Maarssen	-20%	-34%
Woerden	+15%	-30%

Per veiligheidsthema

- Delicten met een grote impact op slachtoffers

Geweldsmisdrijven

In het jaar 2009 loste het district 76% van alle geweldszaken op. Het aantal aangiften dat valt onder het onderwerp "geweldsdelicten" is licht gedaald ten opzichte van 2008 (-2%) naar 725 aangiften, waarbij wel opvalt dat binnen dit onderwerp de aangiften overvallen en zedenmisdrijven zijn gestegen. De daling betrof voor bedreiging 9%, mishandeling 5%, straatroof 17%. Het aantal overvallen is gestegen van 5 naar 17. Procentueel gezien komt dit uit op een stijging van 240%. Het aantal zedenmisdrijven nam met 41% toe.

Inbraken

Het aantal woninginbraken is in de eerste helft van 2009 fors gestegen maar komt eind 2009 uit op 890 aangiften, een stijging van slechts 1% ten opzichte van 2008. Het aantal bedrijfsinbraken laat een stijging zien van 13%.

- Veel voorkomende criminaliteit

De meeste delictsoorten laten een daling zien ten opzichte van vorig jaar. De grootste dalers zijn de aangiften van veel voorkomende criminaliteit.

Het aantal aangiften van diefstal af/uit auto's daalde met 3% ten opzichte van 2008. Het aantal aangiften van vernieling, daalde met 22% ten opzichte van 2008. Het aantal aangiften van fietsdiefstal bedroeg 846, een daling met 5% ten opzichte van 2008.

- Overlast⁴¹

Het aantal meldingen van overlast ten opzichte van 2008 is in 2009 gestegen met 5%.

- Ondermijning

Georganiseerde wietteelt

In 2009 zijn er 22 hennepkwekerijen ontmanteld, waarbij 35 verdachten werden aangehouden en nog enkele verdachten moeten worden gehoord. In totaal zijn er 6913 hennepplanten en 8,7 kilo aan hennep aangetroffen.

4.6.2 Speciale operationele acties

Aanpak Jeugdoverlast

Ook in 2009 was voor het district Rijn & Venen de aanpak van jeugdoverlast een belangrijk speerpunt. Een belangrijke stap was het aanstellen van een wijkagent Jeugd in alle wijkteams van het district.

In 2009 zijn in het district alle overlastgevendende en criminele jeugdgroepen in kaart gebracht volgens een landelijke methodiek (de zogeheten shortlistmethodiek van Beke en Ferwerda (zie §1.4.1)). Vervolgens is een aantal groepen geprioriteerd. Deze prioritering betekent dat de politie, in samenwerking met de gemeenten en het OM, integraal extra aandacht besteedt aan de aanpak van deze jeugdgroepen.

⁴¹ De cijfers met betrekking tot overlast gaan over de periode januari tot en met november 2009. Vanwege een nieuwe softwareapplicatie binnen de Politie Utrecht kunnen de cijfers vanaf december niet meer op de huidige wijze worden gemeten. Vanaf december 2009 wordt alleen nog overlast van/door jeugd gemeten en niet meer overlast veroorzaakt door drank en/of drugs.

Blowverbod

De wijkagent Jeugd in de gemeente De Ronde Venen zag vaak minderjarigen blowen op straat. Tegen het drinken van alcohol werd repressief opgetreden, maar het blowen werd voorheen gedoogd. De gemeente is een project www.nuchter-verstand.nl gestart om het alcohol- en drugsgebruik bij jongeren tegen te gaan. Nu, een half jaar later, zijn de resultaten op straat al duidelijk merkbaar. De overlast is verminderd en er worden nauwelijks blowende jongeren op straat meer aangetroffen.

Aanpak woninginbraken

Halverwege het jaar 2009 bleek dat de woninginbraken in Rijn & Venen fors waren gestegen ten opzichte van dezelfde periode van het jaar ervoor. Dit, en de verwachte piek van aangiften van woninginbraak in de donkere maanden van het jaar, heeft het district doen besluiten een districtelijk project Woninginbraken op te starten. Door proactieve en repressieve acties, beter te investeren in de bewijsmiddelen, betere samenwerking met partners en een snellere afstemming door projectmatige aanpak heeft het district de verwachte piek van woninginbraken kunnen doorbreken. Er is aan het einde van 2009 een trendbeuk ontstaan wat uiteindelijk in 2009 resulteerde in een kleine stijging van het aantal aangiften van woninginbraken van 1% ten opzichte van 2008.

Project Waaks!

In 2008 is in de gemeente Woerden het project Waaks! gestart waarbij hondenbezitters van het Schilderskwartier in Woerden zijn benaderd om tijdens het uitlaten van hun hond alert te zijn op verdachte situaties en deze te melden via 1-1-2. Deelnemers aan het project ontvangen maandelijks een nieuwsbrief waarin de resultaten van het project worden teruggekoppeld en waarin aandacht wordt gevraagd voor specifieke zaken in de wijk.

Het initiatief van dit project lag binnen het wijkteam, maar de gemeente heeft de regie. Doel van het project is een betere samenwerking tussen gemeente, politie en burger om de veelvoorkomende criminaliteit en de woninginbraken binnen de wijk terug te dringen. Het project heeft ook een preventief karakter. Naast veel aandacht in de media, is een tiental spandoeken in de wijk opgehangen met de slogan 'Mens en dier waken hier'.

In april 2009 is het project geëvalueerd. De criminaliteitscijfers in het Schilderskwartier zijn aanzienlijk gedaald. Ook de deelnemers zijn positief over hun bijdrage en het project zelf. Hoewel de meldingen niet hebben geleid tot het op heterdaad betrappen van een crimineel, heeft het project wel een duidelijke preventieve werking gehad in de wijk. Nadat de pilot in het Schilderskwartier succesvol werd afgesloten, is gekeken naar mogelijkheden om hier vervolg aan te geven. De gemeente Woerden is inmiddels gestart met Waaks! in de wijken Molenvliet en Bloemen- en Bomenkwartier.

Aanpak tanken zonder te betalen

Vier grote tankstations op de snelwegen A2 en A12 hebben zo vaak te maken met tanken zonder te betalen dat dit bijna het meestvoorkomende delict is binnen het district Rijn & Venen. In 2009 was het aandeel van aangiften hiervan 1700 op een totaal van 8090. Met een in mei aangehouden 19-jarige Utrechter zijn 32 zaken opgelost. Het dossier tegen de Utrechter was 600 pagina's dik en bevat 32 aangiften van tanken zonder betalen, 32 aangiften van gestolen kentekenplaten en twee auto-inbraken.

Het onderwerp tanken zonder te betalen is in 2009 meerdere malen besproken in het overleg tussen de korpsleiding en het Openbaar Ministerie (OM), waarna het OM heldere afdoeningsafspraken heeft gemaakt en besloten is dat verdachten altijd worden gedagvaard.

In 2010 zal een evaluatie van de landelijke werkwijze plaatsvinden. Daarnaast zijn er gesprekken met pomphouders en andere belanghebbenden over preventieve maatregelen ter voorkoming van tanken zonder te betalen.

4.6.3 Onderzoeken en gebeurtenissen

Aanhouding in onderzoek Judo

Op 18 maart 2005 werd een 65-jarige man 's nacht overvallen in zijn woning in Oudewater. De man werd door twee daders in zijn woning ernstig mishandeld waarop hij in een ziekenhuis moest worden opgenomen. De twee daders waren volgens het slachtoffer gekleed in monnikspakken en droegen zogenaamde scream maskers.

Naar aanleiding van dit feit werd een uitgebreid tactisch en technisch recherche onderzoek ingesteld naar de identiteit van de twee daders.

Bij dit onderzoek werden op de plaats delict biologische sporen aangetroffen. Het in 2005 verrichte onderzoek leverde destijds geen daderindicatie op, ook niet nadat dit feit uitgebreid was behandeld in het tv-programma "Opsporing verzocht".

In maart 2009 ontving de Politie Utrecht informatie op grond waarvan het opsporingsonderzoek heropend werd. Dit heeft in mei 2009 geleid tot de aanhouding van een 43-jarige, uit Den Helder afkomstige, verdachte die op dit moment in voorlopige hechtenis gesteld is.

Toezicht Rockit Open Air Festival

Dankzij een degelijke en intensieve voorbereiding is het Rockit Open Air festival te Maarssen op zaterdag 25 juli rustig verlopen. Ongeveer 60 politiemensen van verschillende disciplines werkten hieraan mee, waaronder de teamleden van het wijkteam Maarssen, de recherche, de Forensische Opsporing, enkele Molukse collega's uit de regio, de hondenbrigade en de beredenen. Voorafgaand aan het evenement waren er signalen binnen gekomen dat er mogelijke een confrontatie ging plaatsvinden tussen een groep van ongeveer 50 Molukkers en ongeveer 100 FC-Utrecht supporters waaronder een aantal uit de harde kern.

Door vooraf goed te anticiperen bleef een confrontatie uit. Bovendien stond de mobiele eenheid op de achtergrond hetgeen hierin ongetwijfeld preventief heeft gewerkt. Naast de genoemde politiecollega's was ook het OM en het bestuur op het terrein actief. Door de aanwezigheid van het OM, kon er direct een afdoeningsbeslissing worden genomen bij het aantreffen van drugs. Dit heeft geresulteerd in 53 aanhoudingen, waarbij verdachten direct ter plaatse werden afgedaan met een transactie, dagvaarding. Het bestuur was vertegenwoordigd in de persoon van de burgemeester mevr. drs. Van 't Veld. Zij trad besluitvaardig op door een gebiedsverbod uit te vaardigen tegen de aanwezigheid van bepaalde harde kernleden. Door deze samenwerking is Rockit Open Air uitstekend verlopen.

Aanhouding insluiper

Binnen de gemeente Woerden was in het eerste kwartaal van 2009 het aantal insluipingen toegenomen tot 1 á 2 per dag. Zelfs als de bewoners thuis waren, zag de insluiper(s) kans om de woning ongemerkt binnen te lopen en goederen weg te nemen. Omdat er in de meeste gevallen geen getuigen of sporen waren, stond het wijkteam voor een bijna onmogelijke taak om deze zaken op te lossen. Door bewoners te waarschuwen alert te zijn op verdachte situaties en direct 1-1-2 te bellen als zij een insluiper in de woning aantreffen, hoopte het wijkteam snel tot aanhouding over te kunnen gaan.

Uiteindelijk gebeurde dit in de nacht van 13 op 14 juli 2009 toen een inwoner 's nachts een onbekend persoon in zijn woning aantroef en hem in bedwang hield tot de politie arriveerde. Het bleek te gaan om een 30-jarige man uit Nieuwegein, die nog een celstraf had open staan.

Burgernetactie: aanhouding overvallers

Op dinsdag 20 januari werd een bedrijf aan de Kerklaan in Vinkeveen door twee gewapende mannen overvallen. Zij bedreigden twee medewerkers met een vuurwapen en gingen er met het geld vandoor. Een burgernetactie werd opgestart en er meldden zich twee getuigen met waardevolle informatie. Dankzij hen konden een 21-jarige man uit Utrecht, een 20-jarige man uit Den Haag en een 20-jarige man uit Vinkeveen worden aangehouden.

4.7 District Utrecht stad

4.7.1 Criminaliteitsontwikkeling

Algemeen

De totale geregistreerde criminaliteit binnen het district Utrecht stad is ten opzichte van 2008 met 6% gedaald. Ten opzichte van 2002 is de daling in het district 40%.

Per veiligheidsthema

- Delicten met een grote impact op slachtoffers

Geweldsmisdrijven

In het jaar 2009 loste het district 63% van alle geweldszaken op. De politie zag in 2009 het aantal geweldsmisdrijven in het district stijgen naar 2997 aangiften (+4%) ten opzichte van 2008. De stijging van het aantal aangiften is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan bedreiging (+11%), mishandeling (+4%) en overvallen (+143%, een absolute stijging van 40 aangiften). Het aantal zedenmisdrijven nam met 5% af.

Bij geweld valt de toename van het aantal aangiften van huiselijk geweld op en een toename van het aantal overvallen. Dit laatste is een trend die ook landelijk zichtbaar is.

Woninginbraken

Het aantal woninginbraken bedroeg 2454, een stijging met 8% ten opzichte van 2008.

- Veel voorkomende criminaliteit

Het aantal aangiften van diefstal af/uit auto's bedroeg 8157 (een daling van 13% ten opzichte van 2008). Het aantal aangiften van vernieling, 3134, daalde met 21% ten opzichte van 2008. Het aantal aangiften van fietsdiefstal bedroeg 3127. Een daling met 26% ten opzichte van 2008.

- Overlast⁴²

Het aantal meldingen van overlast ten opzichte van 2008 is in 2009 gestegen met 5%.

- Ondermijning

Georganiseerde wietteelt

In 2009 zijn er 88 meldingen binnengekomen over (mogelijke) hennepkwekerijen. Daarvan betrof het 49 keer daadwerkelijk een hennepkwekerij. Er zijn 45 verdachten aangebracht bij het Openbaar Ministerie. In totaal zijn er 18.968 hennepplanten aangetroffen.

4.7.2 Speciale operationele acties

Stedelijke Aanpak Prioriteiten

Binnen het district Utrecht stad is een speciaal team opgezet, het zogenaamde STAP (Stedelijke Aanpak Prioriteiten) wat ingezet wordt op de delicten die in negatieve zin opvallen. In 2009 heeft STAP vooral geïnvesteerd op woninginbraken en geweldsdelicten in de stad Utrecht. Zo is er de laatste weken van 2009 vooral ingezet in Overvecht zuid waar de woninginbraken een forse stijging lieten zien.

Het STAP heeft diverse postacties en acties met lokmiddelen ingezet op de zogenaamde hotspots (locaties die negatief opvielen) en hotshots (verdachten die in beeld kwamen). Hierdoor kon een aantal verdachten (op heterdaad) worden aangehouden.

Aanpak overlast en criminaliteit

In 2009 heeft het district Utrecht stad samen met diverse partners geïnvesteerd in een integrale en bestuurlijke aanpak van criminaliteit en overlast. Een aantal voorbeelden hiervan wordt hier nader uiteengezet. Daarnaast werd ook een aantal bestuurlijke maatregelen ingezet om met name de jeugdproblematiek in een aantal wijken aan te kunnen pakken. Dit zijn het samenscholingsverbod en de verblijfsontzegging.

⁴² De cijfers met betrekking tot overlast gaan over de periode januari tot en met november 2009. Vanwege een nieuwe softwareapplicatie binnen de Politie Utrecht kunnen de cijfers vanaf december niet meer op de huidige wijze worden gemeten. Vanaf december 2009 wordt alleen nog overlast van/door jeugd gemeten en niet meer overlast veroorzaakt door drank en/of drugs.

Deze maatregelen werden als onderdeel van een breed integraal maatregelenpakket ingezet in de wijken Zuilen, Overvecht en Kanaleneiland. Daarnaast zijn er voor diverse wijken zogenaamde sfeerverbalen opgemaakt door de betreffende wijkagenten om de problematiek in de wijk inzichtelijk te maken voor de rechter. Deze zogenaamde sfeerverbalen geven de sfeer en de overlast en criminaliteit veroorzaakt door de jeugdgroepen in de betreffende wijk weer. Dit heeft geresulteerd in een aantal succesvolle veroordelingen. De sfeerverbalen worden ook ingezet bij overtreding van bestuurlijke maatregelen zoals het samscholingsverbod en de verblijfsontzegging. Bovendien werd samen met de gemeente en andere partners geïnvesteerd in het sluiten van panden waar criminele activiteiten werden ontplooid. Een aantal panden kon daadwerkelijk worden gesloten.

Aanpak Zandpad

In 2009 werkten de gemeente Utrecht, de politie en het OM aan een breed pakket maatregelen om van het Zandpad (prostitutiezone in Utrecht stad) een veiliger en beter beheersbare plek te maken. Er is meer toezicht met teams van wisselende samenstelling. De samenwerking tussen de recherche, de vreemdelingenpolitie, de gemeentelijke inspecteurs voor bijzondere handhaving en het prostitutieteam van de Belastingdienst is versterkt. Er is ook een extra (vrouwelijke) wijkagent voor het Zandpad aangesteld. Het cameratoezicht heeft een positief effect op de openbare orde. Sinds de invoering lijkt het aantal mensen dat ongewenst rondhangt te zijn afgenomen en voelen de bewoners in de buurt zich veiliger. Aangezien de meeste verstoringen van de openbare orde aan het Zandpad 's nachts plaatsvinden, overweegt de gemeente de openingstijden van de seksbedrijven te beperken.

Aanpak overlast Gagelhof

De burgemeester heeft na overleg in de driehoek met OM en politie besloten het winkelcentrum Gagelhof en omstreken opnieuw aan te wijzen als gebied waar gebiedsverboden kunnen worden opgelegd aan personen die zich schuldig maken aan (ernstige) verstoring van de openbare orde. De nieuwe gebiedsaanwijzing geldt weer voor een jaar en loopt af op 1 augustus 2010. Sinds de vorige gebiedsaanwijzing, die in werking is getreden op 15 augustus 2008, is de situatie in en rond het winkelcentrum licht verbeterd. De overlastgevendende personen, vooral jongeren, zijn aanzienlijk minder aanwezig en het aantal incidenten en meldingen is afgenomen. De bereidheid onder bewoners en ondernemers om aangifte en melding te doen van overlast en strafbare feiten is het afgelopen jaar sterk toegenomen, juist door dreiging met gebiedsverboden in combinatie met forse extra politie-inzet. Toch zijn er ook nog te veel incidenten en onaanvaardbare verstoringen van de openbare orde.

Aanpak onrust in Zuilen

Een brandstichting in april 2009 bij een transseksuele bewoonster van de Utrechtse wijk Zuilen was voor de politie de spreekwoordelijke druppel die de emmer deed overlopen, nadat er al maanden vervelende incidenten met overlastgevendende jongeren waren geweest in de wijk en een jaar eerder een lesbisch stel uit Zuilen was weggepest. Samen met de partners van de politie was het doel snel geformuleerd: "Tot hier en niet verder. We willen de straat teruggeven aan de bewoners". Een scala aan maatregelen werd getroffen, waaronder de tijdelijke inzet van 20 extra agenten en 5 extra rechercheurs. In juni 2009 volgden een samscholingsverbod voor 27 gelabelde jongeren en de mogelijkheid tot het opleggen van een verblijfsontzegging in 5 deelgebieden in de wijk. Jongeren die voor het samscholingsverbod werden gelabeld, voldeden aan een aantal objectieve criteria. De rust keerde enigszins terug. De burgemeester heeft in december besloten beide maatregelen voor de periode van een half jaar te verlengen. Het samscholingsverbod geldt nu nog voor 33 jongeren. Zij en hun ouders hebben een brief uitgereikt gekregen waarin uitgelegd staat waarom het samscholingsverbod voor hen verlengd is. De verblijfsontzegging is uitgebreid en kan nu in 7 deelgebieden in Zuilen opgelegd worden.

Het gaat beter met Kanaleneiland

In mei 2009 werd het samscholingsverbod in de Utrechtse wijk Kanaleneiland verlengd voor de duur van een half jaar. Burgemeester Wolfsen heeft op 1 december 2009, in samenspraak met het OM en de politie, besloten om het samscholingsverbod in Kanaleneiland-noord niet te verlengen. Ook zijn de hoge piepgeluiden veroorzakende mosquito's per direct uitgeschakeld. De reden hiervoor is dat het beter gaat met de wijk. De mix aan maatregelen ter bevordering van de veiligheid werpt zijn vruchten af.

De zware jongerenoverlast is sterk afgenomen en steeds meer wijkbewoners geven aan zich veiliger te voelen. De genomen maatregelen die elkaar hebben versterkt zijn onder andere de inzet van straatcoaches, jongerenwerk, buurtvaders, werkervaringsplekken, politietoezicht en het aanpakken van criminele jeugdgroepen.

4.7.3 Onderzoeken en gebeurtenissen

Utrechtse drugsrunners in Maastricht gepakt

Na intensief onderzoek zijn in april zes Kanaleneilanders opgepakt voor drugshandel in Maastricht. Zestig collega's van het district Utrecht stad en de Politie Limburg-Zuid hielden op één dag dertien verdachten aan voor de handel in harddrugs. Een paar dagen later volgde een veertiende verdachte. Ook werden auto's, geld en ongeveer vier kilo harddrugs in beslag genomen. De zes Utrechtse verdachten maakten deel uit van een criminele jeugdgroep in Kanaleneiland. In oktober achtte de rechter bewezen dat zij deel uitmaakten van een criminele organisatie, samen met nog een zevende verdachte. Er zijn veroordelingen tot 30 maanden cel uitgesproken.

Veroordeling hoofdverdachten Zuilense Bende

Twee hoofdverdachten in het proces tegen de Zuilense bende, een groep die verantwoordelijk was voor een groot aantal gewelddadige overvallen in Zuilen en Ondiep, moeten voor twaalf en zeven jaar de cel in.

Aanhouding en veroordeling woninginbraak

"50.000! Ik zweer het, we hebben de jackpot!" hoorde een rechercheur van district Utrecht stad eind 2008 over de tap. De 'jackpot' was de buit van een woninginbraak in de Utrechtse wijk Hoograven. De wijkteamchef van wijkteam Zuid organiseerde samen met het team en de recherche snel een zoeking. Bij de verdachte thuis werd nog 6000 euro teruggevonden. Ook een andere verdachte werd aangehouden. In april en mei werden de 18- en 19-jarige Utrechters, die beiden deel uitmaken van een criminele jeugdgroep, veroordeeld tot respectievelijk 150 dagen jeugd detentie en vijf maanden gevangenisstraf én tot het terugbetalen van de 50.000 euro.

28 aanhoudingen lokfietsacties

Begin 2009 zag het wijkteam Oost het aantal fietsdiefstallen in de wijken Buiten Wittevrouwen en Oudwijk fors stijgen. Het wijkteam besloot om op een creatieve manier in actie te komen. In overleg met het OM organiseerde het wijkteam onopvallende acties op hotspots. Op die plaatsen werden 'lokietsen' neergezet, met en zonder slot. De fietsen werden deels door camera's en deels door collega's in burger in de gaten gehouden. Met ongekend resultaat: de actie leverde in mei en juni al 16 aanhoudingen op en in juli werden nog eens 12 verdachten door kijkers van Bureau Hengeveld herkend.

Aanhoudingen stoeptegelinbraken

In de Utrechtse wijken Lombok en Nieuw Engeland vonden er in de zomer schrikbarend veel 'stoeptegelinbraken' plaats. Eén persoon gooit een stoeptegel door de ruit en een andere persoon duikt de woning in om de buit te pakken, waarna ze er snel op de scooter vandoor scheuren. De buit is vaak een laptop of soms een flatscreen televisie. In één geval gooiden de inbrekers een stoeptegel door het raam en bedreigden zij een hoogzwangere vrouw die op de bank zat. Zij raakte gelukkig niet gewond. Eén minderjarige verdachte werd meteen aangehouden, de tweede later. Het wijkteam zoekt de publiciteit en waarschuwt bewoners. In augustus werd een tweede verdachte (15 jaar en veelpleger) gepakt. Hij is wekenlang gedwongen psychisch onderzocht. Daarna stopten de stoeptegelinbraken vrijwel. De aangehouden verdachten komen in februari 2010 voor de rechter.

Jonge inbreker bekent 30 zaken

Met de aanhouding in juni van een 17-jarige jongen daalde het aantal woninginbraken in de Utrechtse wijk Oog in Al flink. Toen de wijkagenten deze minderjarige in het vizier kregen, schakelden zij het inbrakenteam in. De jongen bekende ruim 30 zaken, waaronder auto- en woninginbraken. Mede door een melding van een alerte buurtbewoner kreeg het onderzoek een voorspoedig verloop. In november veroordeelde de rechter de minderjarige tot een gevangenisstraf, waarvan een deel voorwaardelijk. Verder moet de jongen een schadevergoeding betalen aan een slachtoffer en kreeg hij ook een taakstraf.

Inval en sluiting theehuis

In de nacht van vrijdag 11 op zaterdag 12 september vielen collega's een theehuis in de Utrechtse wijk Overvecht binnen. Dit na vele klachten van omwonenden. De collega's hielden zes personen aan voor overtreding van de Opiumwet. Ook hielden ze een illegale vreemdeling aan.

In totaal vonden de collega's 500 gram hasj die ze in beslag namen. Veertien aanwezigen hadden hoge bedragen op zak, die mogelijk duiden op illegaal gokken. In totaal ging het om 12.000 euro. De gemeente sloot het theehuis voor zes maanden. De uitbaters mogen de komende vijf jaar geen exploitatievergunning meer op hun naam hebben.

Intimidaties Haarrijnse plas

Vlak na opening van de Haarrijnse plas bij De Meern kwamen niet alleen mensen van het mooie weer bij de plas genieten, maar streek er ook een stel jongeren neer dat voor onrust zorgde. Mobiele telefoons, van met name meisjes, werden gestolen. In twee gevallen ging een diefstal gepaard met een zedenaspect. In beide gevallen werd een verdachte aangehouden.

Om meer onrust te voorkomen surveilleerden politiemedewerkers dagelijks op de plas. Jongeren die zich mogelijk schuldig maakten aan overlast en criminaliteit werden consequent aangesproken en hun gegevens genoteerd. De gemeente investeerde ook flink in het toezicht.

Verdachte verkrachting rijdt binnenplaats bureau Kroonstraat op

De achtervolging van een gedetineerde eindigde vrijdagochtend 30 oktober op een opmerkelijke plaats: de binnenplaats van het Utrechtse hoofdbureau. De 31-jarige verdachte keerde in juni na een verlofperiode van drie dagen niet terug naar de gevangenis. Hij moest nog anderhalf jaar straf uitzitten. Eind oktober vergreep de gedetineerde zich allereerst aan een vrouw op de Winthontlaan in Utrecht. Het bleef bij een poging tot verkrachting, de vrouw wist te ontkomen, vervolgens verkrachtte de man een vrouw bij het Houtensepad. Hij nam haar mee in zijn voertuig en sloeg op de vlucht. Bij de Koningsweg reed hij een politieauto van de weg. De achtervolging eindigde toen de verdachte uit zichzelf de binnenplaats van het politiebureau opreed. In februari 2010 komt het onderzoek ter zitting.

Schietincident na huiselijk geweld

In november werden agenten van Utrecht stad geconfronteerd met een indrukwekkend incident in de Bokkenbuurt. Agenten gingen naar een melding van huiselijk geweld. Bij het gesprek dat volgde, sloegen bij een bewoner de stoppen door. Bekenden van de man bemoeiden zich met de zaak en de sfeer op straat werd grimmig. Eén agent werd bedreigd en voelde zich in het nauw gedreven. Hij loste een waarschuwingsschot. De agenten maakten een tactische afweging en trokken zich terug. Tegen middernacht werd de verdachte alsnog aangehouden. Na elf dagen voorarrest is de verdachte via supersnelrecht veroordeeld tot zes weken gevangenisstraf en verplicht reclasseringscontact.

Vondeling baby Lilly

Op een braakliggend terrein nabij het Utrechtse Diaconessenhuis werd in september een baby te vondeling gelegd. Het meisje kreeg, zoals op een briefje stond dat bij haar werd gevonden, de naam Lilly en wordt opgevangen in een pleeggezin. Er werd lange tijd intensief door de politie naar de moeder gezocht. Meerdere oproepen in de programma's Opsporing Verzocht en Bureau Hengeveld hebben er uiteindelijk toe geleid dat de moeder van het meisje aangehouden kon worden. Zij werd kort daarna weer vrijgelaten en momenteel zit zij in een hulpverleningstraject.

5. Resultaatmatrix

Ontwikkeling criminaliteit

	Doel	Resultaat	Toelichting
	2009	2009	
Aantal aangiften opgenomen	-	80.634	
Dalingspercentage t.o.v. 2008	-	-5%	
Dalingspercentage aangiften t.o.v. 2002	-30%	-32%	De doelstelling van BZK is een daling van 25% in 2011. De Politie Utrecht heeft zich ten doel gesteld om een daling van het aantal aangiften te realiseren van 40% in 2011, om dit te bereiken is in 2009 ingezet op een daling van 30%.

Intake uitvoeren

	Doel	Resultaat	
	2009	2009	
% 0900-8844 oproepen <20 sec. opgenomen	80%	69%	Wegens onderbezetting is de doelstelling niet gehaald. De laatste maanden is het RSC echter op sterkte, hierdoor is de doelstelling de laatste twee maanden van 2009 wel gehaald, zie ook §2.1.1.

Opsporing

	Doel	Resultaat	
	2009	2009	
Aantal verdachten in dossier OM (incl. art 8)	16.249	17.163	
Percentage verdachten jeugd binnen termijn naar OM (30 dagen)	80%	79%	
Percentage HALT-cliënten binnen 7 dagen ontvangen door HALT	80%	64%	In 2009 is voor deze doelstelling onvoldoende aandacht geweest. Ten opzichte van 2008 heeft er wel een stijging van 11% plaatsgevonden.
Verdachtenratio geweld	57,5%	60%	
Verdachte in dossier VVC	3.096	2.396	Het aantal VVC delicten is sterk afgenomen. De doelstelling bleek hierdoor niet meer haalbaar en ook niet realistisch. In 2010 wordt gewerkt met een ratio.

Noodhulp verlenen

	Doel	Resultaat	
	2009	2009	
Percentage ter plaatse binnen 10 minuten bij prioriteit 1 melding	95%	98%	
Percentage ter plaatse binnen 30 minuten bij prioriteit 2 melding	85%	87%	
Melding verdachte situatie uitgeven als prioriteit 1	95%	93,5%	In het kader van 'heterdaadkracht' is de afspraak dat alleen die meldingen 'Verdachte Situatie' die tot een reële kans op een heterdaadaanhouding kunnen leiden, door de Meldkamer als prioriteit 1 worden uitgezet. Hierdoor is het percentage meldingen Verdachte Situatie, uitgezet als prioriteit 1 lager vanaf november 2009. Hierdoor is het percentage niet gehaald.

Handhaven

	Doel	Resultaat	
	2009	2009	
Aantal TOBIAS met staandehoudingen	145.000	119.858	Sturing is bemoeilijkt door grote invoerachterstanden, waardoor er slecht zicht was op de productie.
Meldingen overlast t.o.v. 2006	-	-6%	

Interne doelstellingen

	Doel	Resultaat	
	2009	2009	
Arbeidsverzuim (excl. zwangerschap) totaal	6%	6%	
Behalen sterkte-afspraken wijkagenten (in fte)	246,5	246,6	
Percentage beoordeelde medewerkers	87%	77%	De doelstelling is niet gehaald, ondanks dat er in 2009 door leidinggevenden op gestuurd is. Sturing zal in 2009 wederom de aandacht krijgen.
Percentage medewerkers in het bezit van een certificaat RTGP	90%	88%	Doelstelling is net niet gehaald. Vermoedelijke oorzaak is dat een aantal mensen in december niet tijdig hun toetsen hebben gedaan.

6. Financiële resultaten

6.1 Financieel resultaat 2009

Exploitatieresultaat

Doelstelling is dat het exploitatieresultaat in meerjaren sluitend is en in het lopende jaar overeenkomstig het begrote resultaat. De 1e begrotingswijziging 2009 is opgesteld voordat de junicirculaire is uitgekomen. Deze begrotingswijziging kwam uit op een verwacht negatief exploitatieresultaat (voor bestemming) van €16,8 miljoen. De mutaties in de bestemmingsreserve bedroegen €1,3 miljoen (positief), waardoor het verwachte resultaat na bestemming uitkwam op €15,5 miljoen negatief. Het gerealiseerde exploitatieresultaat 2009 bedraagt €6,1 miljoen negatief. De mutaties in de bestemmingsreserves komen uit op een positief saldo van €0,3 miljoen. Hierdoor wordt het uiteindelijke resultaat 2009 na bestemming €5,8 miljoen negatief.

Het exploitatieresultaat voor bestemming geeft de onderstaande ontwikkeling in de loop der jaren:

Jaar	2006	2007	2008	2009
Resultaat Reguliere activiteiten	-/- 5,7	-/- 5,9	-/- 6,1	-/- 6,1
Resultaat na mutaties bestemming	-/- 3,0	-/- 0,1	-/- 3,5	-/- 5,8

P-ratio

Doelstelling is om zoveel mogelijk capaciteit in te richten, binnen de bandbreedte van de P-ratio. Hierbij zal de sterkteafpraak met de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), van 3.132 FTE in 2010, gerealiseerd worden.

De door BZK gedefinieerde P-ratio betreft de verhouding tussen enerzijds de personele lasten en de opleidingslasten en anderzijds de totale baten. Voor deze verhouding geldt een bandbreedte van 73%-77%.

De ontwikkeling van deze ratio in de tijd is als volgt:

Jaar	2006	2007	2008	2009
P-ratio	75 %	75 %	76 %	76 %

S-ratio

Doelstelling is dat de Solvabiliteitsratio (Eigen Vermogen/Balanstotaal) binnen de door BZK vastgestelde bandbreedte blijft van 15%-60%. De Politie Utrecht heeft een ondergrens van 25% gehanteerd. Door de 2^e taakstelling is bij de 1^e begrotingswijziging 2009 voorgesteld om de bandbreedte van 15%-60% (conform de bandbreedte van BZK) te hanteren.

De ontwikkeling van deze ratio in de tijd is als volgt:

Jaar	2006	2007	2008	2009
S-ratio	47%	41%	35%	32%

Kasstroom

Doelstelling is een neutrale kasstroom. De kasstroom betreft de feitelijke geldstromen, die in ons korps in de loop van het boekjaar binnenkomen en uitgaan,

De ontwikkeling van de kasstroom in de tijd is als volgt:

Jaar	2006	2007	2008	2009
saldo kasstroom x €1 miljoen	- 10,6	- 12,6	- 6,4	- 1,4

Voor een verdere toelichting op de kasstromen wordt verwezen naar paragraaf 6.6.

6.2 Thema's

In het jaar 2009 heeft een aantal thema's gespeeld waar achtereenvolgens op wordt ingegaan.

Landelijke bezuinigingen

De economische crisis heeft een sterke impact op de financiën van de Nederlandse Politie. Hierdoor staat ook de Politie Utrecht financieel onder druk. Het korps Utrecht is dan ook genoodzaakt een forse ombuiging te realiseren zowel ten aanzien van sterkte als in de materiële uitgaven. De realisatie hiervan vergt een enorme inspanning van het korps.

De Politie Utrecht was ingevolge de oorspronkelijke sterktedoelstelling voor de Nederlandse politie voor 2014 van 54.700 fte, bezig aan een groei richting 3.324 fte in 2014 (regulier personeel). Echter als gevolg van het afgesloten onderhandelingsakkoord hebben wij onze sterktedoelstelling naar 3.171 fte moeten bijstellen. Dit is gebaseerd op het Utrechts aandeel in de gewijzigde sterktedoelstelling voor de Nederlandse politie van 52.200 fte. Het gevolg is dat de sterkteontwikkeling van de politie Utrecht moet worden omgebogen van een groeiscenario naar een krimpscenario om het korps betaalbaar te maken en te houden. Concreet betekent dit dat de Politie Utrecht als gevolg van de taakstelling van € 100 miljoen (afgekondigd in 2008) voor de hele Nederlandse politie 63 formatieplaatsen heeft moeten schrappen. Dit is voor het overgrote deel gerealiseerd in functies binnen de ondersteunende afdelingen, met als resultaat een feitelijke sterkte eind 2009 van 3.235 fte.

Als gevolg van de in juni 2009 afgekondigde bezuinigingsmaatregelen is, om in 2014 op de gewenste doelsterkte van 3.171 fte uit te komen, verdere uitstroom van 73 fte en een structurele bezuiniging op materiële uitgaven van € 14 miljoen per jaar (zie §3.4), noodzakelijk.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2009 € 46,6 miljoen. In de begroting 2010 was nog rekening gehouden met een eigen vermogen van € 35,9 miljoen ultimo 2009. Deze positieve ontwikkeling van € 10,7 miljoen wordt geheel veroorzaakt door het betere exploitatieresultaat dan verwacht bij de 1^e begrotingswijziging. Dit betekent dat in meerjarenperspectief het eigen vermogen zich met € 10,7 miljoen gunstiger ontwikkelt.

De minister van BZK wil, vooruitlopend op de uitvoering van de vermogensnormering, een norm van 7,5% van de rijksbijdragen hanteren, wat overeenkomt met ongeveer € 300 miljoen eigen vermogen voor de sector Politie (de zogenaamde buffer). Voor het Korps Utrecht betekent dit een eigen vermogen van ongeveer € 18,7 miljoen. De minister vraagt aan de voorzitter van het db Kbb i.o. om uiterlijk 15 maart 2010 de besluitvorming over de verdeling van het afgesproken bedrag aan te bieden. Deze afroning is dus nog niet verwerkt in deze jaarcijfers.

Projecten

Het totaal beschikbare projectenbudget bedroeg € 2,5 miljoen. Vooral de implementatie van de Basisvoorziening BVH, de koppeling van I3S-telefonie en de Heterdaadkrachtcampagne hebben tot een besteding van het budget geleid. Uiteindelijk is het projectenbudget met € 1,7 miljoen onderbested. Dit wordt mede verklaard door de vertraging van de start c.q. doorloop van een aantal projecten. Deze zullen alsnog in 2010 uitgevoerd worden. Het hieraan verbonden budget bedraagt € 1 miljoen.

Samenwerkingsverbanden

De Politie Utrecht is voor de onderstaande landelijke onderdelen en bovenregionale voorzieningen beheerkorps, te weten:

- Bureau Programma Versterking Opsporing
- Centraal Informatiepunt Voetbalvandalisme (CIV)
- Aanhoudings- en Ondersteuningseenheid Midden Nederland (AOE)
- Bovenregionale Recherche Midden Nederland (BR)
- TaakOrganisatie Vreemdelingen zorg (TOV)
- Landelijk Burgernet

De exploitatie van de genoemde onderdelen is sluitend opgenomen. De verschillende resultaten lopen via de balans. De onderstaande resultaten (inclusief voorgaande jaren) staan op de balans:

Bovenregionale Voorziening		Resultaat 2009
Bureau Programma Versterking Opsporing		184.168
<i>CIV reguliere activiteiten</i>	53.641	
<i>CIV Voetbal VolgSysteem</i>	52.257	
<i>WK bijdragen 2010</i>	114.698	
<i>EK bijdragen 2012</i>	6.400	
CIV totaal:		226.996
AOE Midden Nederland		-431.067
BR Midden Nederland		1.921.341
TOV		0
Landelijk Burgernet		2.890

Het AOE sluit het boekjaar 2009 af met een tekort van € 0,4 miljoen (inclusief het tekort van 2008 van € 0,2 miljoen). Dit geeft nogmaals het belang aan van de evaluatie en herziening van het stelsel. Daarnaast is door de korpsen Gelderland Midden en Gelderland Zuid aangegeven dat het exploitatieresultaat van het AOE een tekort heeft. Hierover zal nader overleg worden gevoerd. De BR Midden Nederland heeft een positief resultaat 2009 van € 1,9 miljoen (inclusief het resultaat 2008 en bijdrage via Politie IJsselland (vanuit ontvlechting)). Dit overschot wordt toegevoegd aan de balans. De niet bestede gelden zullen (deels) ten behoeve van een impuls aan de fraudebestrijding ingezet worden. Voor de resterende gelden zal nog een voorstel richting BZK worden ingediend.

Naast onderdelen waar Utrecht beheerkorps voor is, wordt er deelgenomen in de voorziening tot samenwerking Politie Nederland (vtsPN). Het aandeel van het Korps Utrecht in het weerstandsvermogen van de vtsPN bedraagt € 0,6 miljoen. Daarnaast is er het aandeel van het Korps Utrecht in de achtergestelde leningen van de vtsPN (€ 7,3 miljoen). In eerste instantie dient een eventueel exploitatietekort van de vtsPN binnen het eigen vermogen van de vtsPN te worden opgevangen. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan zal het eventuele tekort naar verhouding afgewenteld worden op de korpsen. Op dit moment is nog geen zicht op het resultaat 2009 bij de vtsPN.

6.3 Personeelsinformatie

	Begrotingswijziging 2009	Jaarrekening 2009	Jaarrekening 2008
<u>Regulier personeel</u>			
Sterkte aanvang boekjaar in FTE	3.251,1	3.251,1	3.207,1
Instroom studenten (incl. toename deeltijd)	117,0	109,4	124,0
Instroom overig (incl. toename deeltijd)	199,8	107,9	249,8
Uitstroom (incl. afname deeltijd)	342,9	233,3	329,8
Sterkte einde boekjaar in FTE	3.225,0	3.235,0	3.251,1
Overdracht sterkte i.v.m. onderlinge samenwerkingsverbanden			
Overdracht naar andere regio			
Overdracht van regio			
Sterkte einde boekjaar in FTE (na overdracht)	3.225,0	3.235,0	3.251,1
Sterkteafpraak BZK in FTE			
Formatie in FTE	3.225,0	3.235,0	3.251,1
<u>Studenten</u>			
Aantal studenten aanvang boekjaar	476,5	476,5	477,5
Instroom nieuwe studenten	141,7	158,5	158,0
Uitval	15,2	32,1	34,0
Uitstroom naar regulier personeel	117,0	109,4	125,0
Aantal studenten einde boekjaar	486,0	493,4	476,5
<u>Eindsterktes speciale categorieën personeel (in FTE tenzij anders vermeld)</u>			
Exogeen gefinancierden	80,8	73,5	83,1
Gedetacheerden (ingehuurd)	99,4	22	10,0
Gedetacheerden (uitgeleend)	35,6	31,3	29,0
Personeel van derden	125,4	118	155,0
Aantal personen voormalig personeel waarvoor een voorziening (wachtgeld/ww/wao) is getroffen	47	62	50
TOR (aantal maanden)	415	310	824
Vrijwilligers (aantal personen)	140	127	136
<u>Financiële gegevens</u>			
Gemiddelde loonsom regulier personeel	55.816	56.618	54.803
Gemiddelde loonsom studenten	27.416	30.762	32.858
Personeelsratio	78,0%	75,5%	76,3%

Toelichting

De Politie Utrecht zag zich reeds in 2009 genoodzaakt om de sterkteontwikkeling om te buigen van een groeiscenario naar een krimpscenario om het korps betaalbaar te maken en te houden. Concreet betekent dit dat wij reeds als gevolg van de taakstelling (afgekondigd in 2008) van € 100 miljoen voor de totale Nederlandse politie 63 formatieplaatsen hebben moeten schrappen. Voor het jaar 2009 was het effect van een externe vacaturestop een vermindering van circa 50 fte administratief/technisch

personeel. Ook voor executief personeel gold een externe vacaturestop (met uitzondering van bovenregionale voorzieningen en medewerkers met een terugkeergarantie). Het totaal maakt dat Politie Utrecht ten opzichte van 2008 met 16 fte in sterkte is gedaald. De forse reductie op ondersteunende capaciteit, zorgt er voor dat de grens van de mogelijkheden op dit vlak voor het komende jaar is bereikt.

Regulier personeel

Eind 2009 heeft het korps Utrecht 3.235 fte aan regulier personeel in dienst. Deze realisatie van de sterkte is 10 fte hoger dan verwacht volgens de laatste begroting. Bij de begroting was rekening gehouden met een hogere uitstroom, die niet is gerealiseerd. In totaal is de sterkte van het korps in 2009 met 16,1 fte gedaald ten opzichte van het jaar 2008. Hierbij dient tevens opgemerkt te worden dat de inhuur van derden gedurende 2009 fors gedaald is, met name bij het RAPT, hetgeen tot een kostenreductie heeft geleid.

Voor het jaar 2009 is er geen sterkteafpraak met BZK. Voor 2014 koersen we vooralsnog op een eindsterkte van 3.171.

Studenten

Het aantal studenten binnen het korps Utrecht is eind 2009 493,4 fte. Dit is 7,4 fte hoger dan verwacht werd in de laatste begroting. Dit wordt veroorzaakt door een iets hogere instroom van nieuwe studenten en een vertraagd afstuderen van enkele werkstudenten. Zowel de instroom als de uitval van studenten ligt op ongeveer hetzelfde niveau als het jaar 2008.

Wet Openbaarmaking uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT)

Op 1 maart 2006 is bovenstaande wet in werking getreden. Het gehanteerde gemiddelde ministersalaris is het laatste bekende salaris bij het opmaken van deze jaarrekening. In de onderstaande opgave is dat over het jaar 2009: € 188.000.

Belastbaar loon	Afdracht premies	Stortingen levensloop	Totaal	Functie	Duur dienstverband
146.488	37.464	11.099	195.051	Lid Korpsleiding	1/1 tot 31/12
138.569	36.860	24.798	200.228	Programma directeur	1/1 tot 31/12

6.4 Toelichting op de Exploitatierkening

Bedragen x €1.000 Exploitatierkening	Begrotings- wijziging 2009	Jaarrekening 2009	Jaarrekening 2008
Rijksbijdragen BZK	276.916	281.267	272.943
Rijksbijdragen overige departementen	1.962	1.780	1.878
Bijdragen gemeenten	3.017	3.061	3.448
Totaal bijdragen	281.895	286.108	278.269
Exploitatiekosten (gesaldeerd)			
Personeel	214.486	210.838	208.304
Rente	1.105	1.279	487
Opleiding en vorming	6.735	5.783	6.495
Huisvesting	16.677	17.334	14.563
Vervoer	11.046	11.517	10.123
Verbindingen en automatisering	34.063	35.502	33.569
Geweldmiddelen en uitrusting	4.494	2.389	2.913
Operationeel	3.203	3.231	3.208
Beheer	7.002	5.585	5.936
Overige	-/-158	-/- 1.213	-/- 1.206
Totaal exploitatiekosten	298.653	292.245	284.392
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	-/-16.758	-/- 6.137	-/- 6.123
Buitengewone baten	0	0	0
Buitengewone lasten	0	0	0
Exploitatieresultaat	-/-16.758	-/- 6.137	-/- 6.123
Resultaatbestemming, bedragen x €1.000			
Bestemmingsreserves	-/- 1.245	-/- 307	-/- 2.659
-dotaties bestemmingsreserves	300	1.312	1.135
-onttrekkingen bestemmingsreserves	1.545	1.619	3.794
Naar algemene reserve	-/- 15.513	-/- 5.830	-/- 3.464
Bestemming exploitatieresultaat	-/- 16.758	-/- 6.137	-/- 6.123
P-ratio	78,0%	75,5%	76,3%

Samenvatting resultaat 2009

Het exploitatieresultaat over 2009 bedraagt €6,1 miljoen negatief. De voorgestelde mutatie in de bestemmingsreserve bedraagt €0,3 miljoen, zodat het exploitatieresultaat na bestemming €5,8 miljoen negatief bedraagt. In de laatst vastgestelde begrotingswijziging was een negatief exploitatieresultaat van €16,8 miljoen begroot. Daarnaast is er in de begrotingswijziging een mutatie van de bestemmingsreserves opgenomen van €1,3 miljoen, waardoor het verwachte exploitatieresultaat uitkwam op €15,5 miljoen negatief. De verbetering van €9,7 miljoen is op hoofdlijnen als volgt te verklaren:

- Totale bijdragen stijgen met €4,2 miljoen;
- Exploitatiekosten dalen met €6,4 miljoen;
- Onttrekking bestemmingsreserves is €0,9 miljoen lager.

De totale bijdragen stijgen met name door de rijksbijdragen. De 1^e begrotingswijziging 2009 is opgesteld, voordat de junicirculaire was ontvangen. In de junicirculaire stijgen de rijksbijdragen met €4,5 miljoen ten opzichte van de 1^e begrotingswijziging 2009.

De voornaamste oorzaken voor de daling van de exploitatiekosten met € 6,4 miljoen zijn:

- Daling van het aantal verlofuren met 47.500 uur ten opzichte van de balans ultimo 2008 (in geld een daling van € 1,0 miljoen);
- Uitgaven personeel derden daalt met € 0,7 miljoen;
- Personele baten stijgen met € 2,2 miljoen;
- Uitgaven opleiding en vorming dalen met € 1,0 miljoen;
- Uitgaven verbindingen en automatisering stijgen met € 1,4 miljoen;
- Parka's en gele motorkleding zijn niet aangeschaft (€ 1,4 miljoen);
- Een aantal projecten is doorgeschoven naar 2010 of wordt niet uitgevoerd (€ 1,7 miljoen onderbesteding).

6.5 Toelichting op de balans

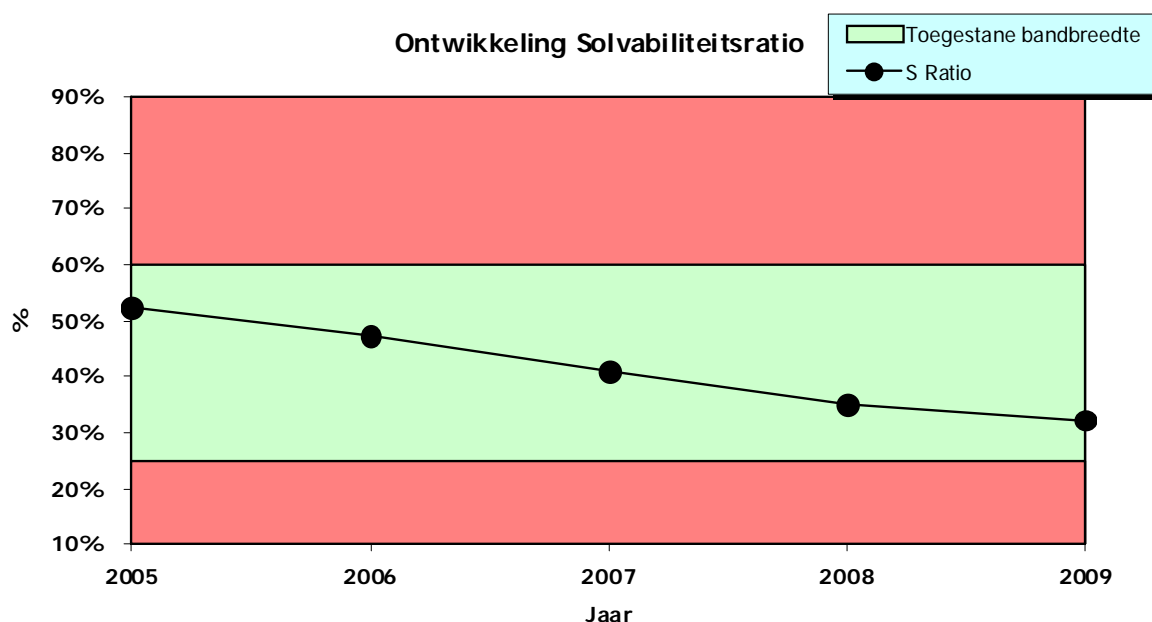
Bedragen x €1.000 ACTIVA	Jaarrekening 2009	Jaarrekening 2008
I VASTE ACTIVA	138.534	142.772
Materiële vaste activa	130.615	134.853
Financiële vaste activa	7.919	7.919
II VLOTTENDE ACTIVA	5.806	7.370
Vorderingen en overlopende activa	5.712	7.334
Liquide middelen	94	36
TOTAAL ACTIVA	144.340	150.142
Bedragen x €1.000 PASSIVA	Jaarrekening 2009	Jaarrekening 2008
III EIGEN VERMOGEN	46.576	52.714
Algemene reserve	43.646	49.478
Bestemmingsreserve	2.930	3.236
IV VOORZIENINGEN	3.074	2.736
V LANGLOPENDE SCHULDEN	27.220	27.765
VI KORTLOPENDE SCHULDEN	67.470	66.927
Schulden en overlopende passiva	44.995	45.951
Kortlopende schulden kredietinstellingen	22.475	20.976
TOTAAL PASSIVA	144.340	150.142
Solvabiliteitsratio (= EV / BT)	32%	35%

6.6 Treasury

De beoordeling van de vermogenspositie van de Politie Utrecht vindt plaats aan de hand van financiële kengetallen. Deze financiële kengetallen zijn vastgelegd in een treasurystatuut.

Jaar	2006	2007	2008	2009	Streefwaarde resp. norm
S-ratio	47 %	41 %	35 %	32 %	15%-60%

De solvabiliteitsratio (S-ratio) is gedaald ten opzichte van 2008, maar blijft binnen de bandbreedte. De oorzaak van de dalende solvabiliteit in 2009 is het exploitatietekort van €6,1 miljoen.

Om een juist beeld van de solvabiliteit te krijgen moet deze balansratio in samenhang worden gezien met kasstroominformatie per ultimo boekjaar.

Jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009
saldo kasstroom X € 1 miljoen	+ 7,2	- 9,2	- 10,6	- 12,6	- 6,4	- 1,4

De kasstroom laat een negatief saldo zien van € 1,4 miljoen. Dit wordt onder andere veroorzaakt door:

- het negatieve resultaat in 2009 (€ 6,1 miljoen);
- stijging van de afschrijvingskosten ten opzichte van realisatie 2008 (€ 0,6 miljoen, met name door activering verbouwing Kroonstraat);
- stijging van de voorzieningen met € 0,3 miljoen ten opzichte van realisatie 2008 (met name door extra dotatie groot onderhoud huisvesting);
- stijging van de mutatie in het werkkapitaal (€ 0,7 miljoen) ten opzichte van realisatie 2008;
- daling van het investeringsvolume ten opzichte realisatie;
- door onder andere het versneld afschrijven van componenten van de Kroonstraat, stijgen de desinvesteringen met € 1,5 miljoen.

Het kasstroomoverzicht wordt als volgt weergegeven:

Kasstroomoverzicht

Bedragen x €1.000	Jaarrekening 2009	Jaarrekening 2008
Stand liquide middelen begin boekjaar	-/- 20.940	-/- 14.523
Operationele activiteiten		
Exploitatieresultaat boekjaar	-/- 6.137	-/- 6.123
Afschrijvingen vaste activa	8.801	8.179
Mutatie voorzieningen	338	-/- 3.198
Overige mutaties eigen vermogen	0	-/- 306
Mutatie werkkapitaal (excl. liquide middelen)	665	-/- 473
Kasstroom operationele activiteiten	3.667	-/- 1.921
Investeringsactiviteiten		
Investerings materiële vaste activa	-/- 6.063	-/- 15.328
Desinvesteringen materiële vaste activa	1.500	313
Investerings financiële vaste activa	0	-/- 1.936
Desinvesteringen financiële vaste activa	0	0
Kasstroom investeringsactiviteiten	-/- 4.563	-/- 16.951
Financieringsactiviteiten		
Ontvangsten langlopende schulden	0	13.000
Aflossingen langlopende schulden	-/- 545	-/- 545
Kasstroom financieringsactiviteiten	-/- 545	12.455
Totaal kasstroom	-/- 1.441	-/- 6.417
Stand liquide middelen eind boekjaar	-/- 22.381	-/- 20.940

6.7 Risicoparaagraaf

De belangrijkste organisatie- en balansrisico's zijn hierna weergegeven.

Organisatierisico's

- Contractuele risico's
In de bedrijfsmatige uitoefening worden door de Politie Utrecht diverse contracten afgesloten. Procedurele waarborgen en adviezen van (externe) deskundigen ten aanzien van inkooptransacties voorkomen risicovolle contracten. In 2009 is de inkoopfunctie verder geoptimaliseerd door onder andere samenwerking op het gebied van inkoop met het KLPD.
- Schadevergoedingen naar aanleiding van politieoptreden
Teneinde door politieoptreden veroorzaakte schade vergoed te krijgen wordt de Politie Utrecht geconfronteerd met aansprakelijkheidsstellingen. Een interne afhandelingprocedure van schade en een op de situatie bij de Politie Utrecht toegesneden aansprakelijkheidsverzekering beperken het aansprakelijkheidsrisico.

Balansrisico's

- Arbeidstijdenwet
Het risico bestaat dat boetes worden opgelegd door het overtreden van de arbeidstijdenwet. Dit wordt vooral veroorzaakt door het incidentele karakter van het werk van de politie, dat bij incidenten niet altijd is te plannen.
- Afrekening vtsPN
Voor het gedeelte van de lasten van vtsPN die worden afgerekend op basis van nacalculatie/werkelijke lasten is in de jaarrekening uitgegaan van de opgave van vtsPN met daarin de voorlopige jaarcijfers. Voorjaar 2010 vindt de definitieve afrekening plaats.
- Belastingdienst
De belastingdienst is bezig met een controle op de loonheffing. De uitkomsten van deze controle zijn nog niet bekend.
- GMU/vtsPN
Het GMU en vtsPN huren ruimten van de Politie Utrecht. Voor deze ruimten zijn aparte energiemeters geplaatst om te bekijken hoeveel energie wordt verbruikt door beide partijen. Begin 2010 zijn de definitieve standen bekend en zal een eindafrekening worden opgesteld.
- Landelijke Arbeidstijdenregeling (LAR)
In de jaarrekening is een bedrag van € 420.000 opgenomen ten behoeve van de doorbetaalde pauze Noodhulp. Dit thema is in 2009 voor het eerst ontstaan als gevolg van de invoering van de LAR. De uitbetaling heeft plaatsgevonden op basis van de registratie in BVCM van de uren categorieën Noodhulp, Hulpofficier van Justitie en Officier van Dienst Politie. Inmiddels is door meer dan 200 medewerkers bezwaar gemaakt tegen de hoogte van de vergoeding als gevolg van de daarvoor in aanmerking komende uren. Nader onderzoek loopt maar er dient wellicht rekening gehouden te worden met enige mate van additionele lasten.

Accountantsverklaring

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de jaarrekening 2009 van Politie Utrecht te Utrecht bestaande uit de balans per 31 december 2009, de exploitatierekening over 2009, het kasstroomoverzicht over 2009, de staat van gerealiseerde investeringen 2009, de gegevens ten aanzien van het vermogen 2009 en de toelichtingen daarop gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van de regionaal korpsbeheerder

De regionaal korpsbeheerder is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het Besluit comptabele regelgeving regionale politiekorpsen en de Regeling HAP. Tevens is de regionaal korpsbeheerder verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Deze verantwoordelijkheid omvat onder meer: het ontwerpen, invoeren en in stand houden van een intern beheersingssysteem relevant voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat, zodanig dat deze geen afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten bevat en voor de naleving van de relevante wet- en regelgeving, het kiezen en toepassen van aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving en het maken van schattingen die onder de gegeven omstandigheden redelijk zijn.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 14, lid 3 van het Besluit comptabele regelgeving regionale politiekorpsen. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder het Controleprotocol regionale politiekorpsen 2008 en verder.

Dienovereenkomstig zijn wij verplicht te voldoen aan de voor ons geldende gedragsnormen en zijn wij gehouden onze controle zodanig te plannen en uit te voeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De keuze van de uit te voeren werkzaamheden is afhankelijk van de professionele oordeelsvorming van de accountant, waaronder begrepen zijn beoordeling van de risico's van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten. In die beoordeling neemt de accountant in aanmerking het voor het opmaken van en getrouw weergeven in de jaarrekening van vermogen en resultaat alsmede het voor de naleving van de betreffende wet- en regelgeving relevante interne beheersingssysteem, teneinde een verantwoorde keuze te kunnen maken van de controlewerkzaamheden die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet tot doel hebben een oordeel te geven over de effectiviteit van het interne beheersingssysteem van de entiteit. Tevens omvat een controle onder meer een evaluatie van de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving, de redelijkheid van schattingen die de regionaal korpsbeheerder heeft gemaakt en een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Politie Utrecht per 31 december 2009 en van het resultaat over 2009 in overeenstemming met het Besluit Comptabele Regelgeving Regionale Politiekorpsen en de Regeling HAP. Voorts zijn wij van oordeel dat betreffende de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties is voldaan aan de geldende wet- en regelgeving, voor zover deze betrekking heeft op de toewijzing en besteding van de rijksmiddelen en voor zover daarvan in het Controleprotocol Regionale Politiekorpsen 2008 e.v. en de brief van het Ministerie van BZK inzake "naleving Richtlijn Europese aanbesteding controleprotocol 2008 d.d. 29 januari 2009 (kenmerk 2009-34754) toetsing wordt verlangd. Verklaring betreffende andere wettelijke voorschriften en/of voorschriften van regelgevende instanties. Verder melden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Utrecht, 22 februari 2010

Ernst & Young Accountants LLP,

w.g. drs. J.W. van Oostrum RA

Bijlagen

I ME-regeling

De korpsen leveren in het reguliere jaarverslag informatie op hoofdthema's, volgens model opgenomen in betreffende regeling.

1. Over welk aantal basiseenheden en bijzondere eenheden zoals genoemd in paragraaf 2 en 3 van de Regeling ME 2007 beschikt de PU feitelijk?			
Basiseenheden en Bijzondere eenheden	Aantal zelfstandige eenheden	Aantal in samenwerking met een ander korps(en)	Naam ander korps
Basiseenheden	3 pelotons	5 pelotons	Flevoland, Gooi en Vechtstreek
Eenheden te water			
Verkenningseenheden			
Eenheden beredenen	12 combinaties		
Eenheden hondenbegeleiders	24 combinaties		
Eenheden waterwerper			
Aanhoudingseenheden	1 sectie	3 secties	Flevoland, Gooi en Vechtstreek
BRATRA-groepen	1 groep		
Eenheden vuurwapen	4 groepen HK schutters		
2. Op welke wijze heeft de korpsbeheerder gezorgd dat de leden van de ME voldoen aan de eindtermen van opleiding en geoefendheid?			
Opleiden en oefenen	Toelichting		
Basiseenheden	Jaarlijks 56 oefenuren over drie dagen		
Eenheden te water			
Verkenningseenheden			
Eenheden beredenen	Jaarlijks 16 uur over twee dagen		
Eenheden hondenbegeleiders	Jaarlijks 16 uur over 2 dagen		
Eenheden waterwerper			
Aanhoudingseenheden	Jaarlijks 160 uur over 20 dagen.		
BRATRA-groepen	Jaarlijks 80 uur over 10 dagen		
Eenheden vuurwapen	Jaarlijks 16 uur over 4 dagen		

3. Op welke wijze heeft de korpsbeheerder invulling gegeven aan de paraatheidseis zoals gesteld in paragraaf 6 van de regeling ME 2007?

Bijstandssterkte	Toelichting
Basiseenheden	Alle onder vraag 1 genoemde ME-eenheden zijn uitgerust met een pager (alarmeringssysteem van P-2000) waarmee men kan worden gealarmeerd. Maandelijks is er een proefalarm en bij daadwerkelijke spoedoproepen in het afgelopen jaar is gebleken dat de paraatheidseis ruimschoots werd gehaald.
Eenheden te water	
Verkenningseenheden	
Eenheden beredenen	
Eenheden hondenbegeleiders	
Eenheden waterwerper	
Aanhoudingseenheden	
BRATRA-groepen	
Eenheden vuurwapen	

Colofon

Politie Utrecht

Een samenwerking van de afdeling Communicatie, Financiën en het Regionaal Bedrijfsbureau.

Kroonstraat 25

Postbus 8300

3503 RH Utrecht

www.jaarverslagpolitieutrecht.nl

Redactie

Saskia van den Dungen, Rob Mulder, Daan Smit en Carien Otten.